

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž
nad Cerknim, razmnožen
na ciklostil. Od 5. do 17.
septembra 1944 se je ti-
skal v tiskarni »Doberdoba
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra
1944 do 1. maja 1945 v
tiskarni »Slovenija« pod
Vojškim pri Idriji, do 8.
maja 1945 pa v osvoboje-
nem Trstu, kjer je izšla za-
dnja številka. Bil je edini
tiskani partizanski DNEV-
NIK v zaslužnji Evropi.

primorski

dnevni

Politična plačnina v gotovini
Abn. postale 1 grupo

Cena 650 lir - Leto XLII. št. 175 (12.500)

Trst, sobota, 26. julija

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije)
Tlx 460270
GORICA
Drevored 24 magalo 1
Tel. 15723

OSREDNJA KNJIZNICA
P.P. 132
66001 KOPER
8554 AA
60100200

Novo vlado bo tajnik PSI sestavil že prihodnji teden

Craxi včeraj poročal Cossigi, v torek pa se bo srečal z vodstvi petih strank

Poverjeni predsednik vlade Craxi ob vходу na Kvirinal (Telefoto AP)

SANDOR TENCE

RIM — Socialistično vodstvo je včeraj po pričakovanjih podprlo hipotetično sporazuma za obnovo pet-strankarske koalicije in za Craxijevo vrnitev v palačo Chigi, ki ga bodo tajniki petih strank večine podpisali najbrž v torek. Sekretar PSI bo vodil vlado do prihodnjega marca, to se pravi do strankinega kongresa, nakar bo odstopil in se posvetil izključno stranki ter predvsem njenim pripravam na politične volitve leta 1988. Voditelji rdečega nagelja so tudi uradno sprejeli predlog, sad posredovanj nekaterih veljakov KD (v prvi vrsti Andreottija in Forlanija), ki predvideva, da bo Craxiju do izteka zakonodaje nasledil eden od demokratiziranih, skoraj gotovo dosedanj zunanji minister. Poverjeni predsednik, ki je včeraj popoldne obiskal predsednika republike in mu poročal o poteku posvetovanj s strankami, je bil videti precej zadovoljen z razpletom vladne krize in izrazil upanje, da bo večina premostila vse težave ter preprečila predčasne volitve.

Socialistični tajnik je na zasedanju direktorije izrazil zadovoljstvo, da se je v koaliciji spet vzpostavilo ravnotežje med zavezniki in utemeljil vzroke, zakaj se je stranka tako odločno zoperstavila Andreottijevemu poskusu za sestavo nove vlade. Ni šlo za osebni veto, je poudaril Craxi, ampak za nasprotovanje enostranske kandidaturi, ki je negativno vplivala na odnose med političnimi partnerji. Sedaj pa so se spet ustvarili pogoji za enakopravno sodelovanje, zato je PSI po izteku Craxijevega mandata na čelu vlade (to se pravi marca), pripravljena podpreti sklepe o njegovem nasledstvu, ki jih bo skupno sprejela koalicija.

Do naravnega izteka zakonodajne dobe bo morala vlada, po mnenju PSI, nadaljevati in izpopolniti delo dosedanjega kabineta, začeti z reševanjem javnih financ in s korenito reformo državnih institucij. Velik kamen spotike na poti koalicije pa bodo predvsem referendum o vprašanju sodelstva, za katere so dali pobudo radikalci, socialisti in liberalci. De Mita in Spadolini odločno zahtevata, da je treba te referendume,

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Dan
plin
ne

RIM — olje za avtomobilске motorje pocenilo s 632 na 619 lir pri litru. Cene so bile znižane tudi pogonskim gorivom, ki jih uporabljajo kmetje in ribiči: kmetijstvo — bencin se je pocenil za 15 lir z 211 na 196 lir, plinsko olje za 12 lir z 288 na 276 lir in nafta spet za 12 lir z 277 na 265 lir pri litru; ribištvo — plinsko olje se je pocenilo za 11 lir z 264 na 253 lir in nafta ravno tako za 11 lir z 254 na 243 lir pri litru.

Kaj pa navaden in super bencin za avtomobiliste? Pocenitev v rafinerijah se ne prenese na nadrobno ceno pri črpalki, ampak se ustrežna razlika po sklepu ministrskega sveta fiskalizira, kar pomeni, da gre davkariji.

Ponovnemu znižanju cen je botrovalo padanje kotacij na svetovnem naftnem trgu, kar je včeraj predsednik iranske vlade Musavi pripisal špekulacijam Saudske Arabije. Kuvajtski petrolejski minister Al Sabah pa je dejal, da se vpliv organizacije OPEC spet naglo veča in da bo v razmeroma kratkem času mogoče doseči nov sporazum o naftni proizvodnji, po katerem naj bi se cene naftnih derivatov začele višati.

Podeljene zlate arene filmski produkciji SFRJ

Najboljši film Srečno novo '49

najboljši režiser Zafranović

DAVORIN DEVETAK

PULJ — Včeraj, 25. t. m., se je zbrala v Pulju žirija 33. FJIF in uradno predstavila seznam nagrajencev letošnjega festivala. Člani žirije, filmska režiserja Boro Drašković in Saša Petrović ter gledališki režiser Ljubiša Georgijevski, so v glavnem potrdili pričakovanja prisotnih kritikov in novinarjev. Največ nagrad je šlo filmoma veterana Lordana Zafranovića (Duško Kostovski), za glasbo (Ljupče Konstantinov) in za masko (Radmila Ivatović). Tako so člani žirije hoteli poudariti svežino in radoživost tega filma.

Izkušenejši Lordan Zafranović je dobil za »Večerni zvon« zlati areno za režijo, njegov brat Andrija ne zvonovek zlati areno za montažo tega filma. Protagonist Večernih zvonov, Rade Šerbedžija, je kot Tomislav K. osvojil areno za najboljšo moško vlogo. Člani žirije so tudi potrdili kot glavno zvezdo le-

tošnjega FJIF Miro Furlan, ki je letos odigrala (prepričljivo) več glavnih vlog: Za srečo so potrebni trije, Lepota poroke. Za slednji film je tudi dobila nagrado. Nado Djurevsko pa so izbrali za najboljšo epizodno igralko, v filmu Zlato jabolko Nikole Stojanovića.

Slovenska produkcija, čeprav je zabeležila na splošno dober sprejem pri pozornejših opazovalcih in jugoslovanskih kritikih, ki so jo opredelili kot eno izmed najmarkantnejših in najzanimivejših nacionalnih kinematografij v Pulju, se je morala zadovoljiti s tolažilnimi nagradami. Avtorji Kormorana so lahko vsekar zadovoljni: Revija Studio je podelila zlati venec za najboljši prvenec režiserju Antonu Tomašiču, Irena Felician (že nagrajena v Pulju) je dobila zlati areno za kostume, Matjaž Janežič pa za tonsko snemanje.

Ostali favoriti so odnesli le drobtinice: Tadičev Sanje o roži zlati areno za fotografijo (Goran Trbuljak), Gričev Za srečo so potrebni trije pa komaj isto priznanje za scenografijo Dinke Jeričević.

Res presenetljivo je, da puljski žiriji je uspelo »ne« nagraditi pretencioznega Bulajičevega kolosala Obljubljena dežela, ki pa bo predstavljen po napovedih samega režiserja na letošnjem festivalu v Benetkah.

V severnoindijski državi Pandžab

Sikhi zagrešili pokol

v avtobusu: 13 mrtvih

NEW DELHI — V severnoindijski zvezni državi Pandžab so člani skrajnega krila verske sekte sikhov, ki se borijo za ustanovitev lastne neodvisne države, zagrešili grozljiv pokol: s pištolami so hladnokrvno postrelili trinajst civilistov in nadaljnjih sedem ranili. Dogodek je hudo vznemiril javnost pa tudi pandžabsko vlado in politične sile, posebej še zastopnike stranke zmernih sikhov Akali Dal. V Mukhtsaruju, ki leži blizu prizorišča tragedije, so oblasti zaradi močne napetosti uvedle policijsko uro, danes pa bo v znak protesta proti terorističnemu napadu splošna stavka.

Ko je avtobus, ki vozi na progi Chahdighar-New Delhi, zapustil Mukhtsar s 60 potniki, so na njem bili tudi trije teroristi. Ti so počakali, da je avtobus pripeljal do 15 kilometrov oddaljene vasi Kalinwali, nato pa segli po pištolah in šoferju ukazali, naj ustavi, češ da gre za rop. Ženske in otroke so nagnali z avtobusa, moške pa strpali v njegov zadnji del in za-

čeli vanje streljati kot v tarčo. Morilci so nazadnje ukradli traktor, ki je tedaj privozil mimo, in se mirno odpeljali proti okrožju Ferozpur na meji s Pakistanom, kar daje slutiti, da so se zatekli v sosedno državo. Gre za najhujše teroristično dejanje v Pandžabu v zadnjih dveh mesecih, potem ko so sikhi 21. maja blizu kraja Amritsaa pobili deset civilistov.

Sikhi (v staroindijskem knjižnem jeziku, sanskrtu - učenci) so, kakor je znano, pripadniki hindujske verske sekte, ki veruje v enega samega boga in ne priznava kast. Sekto je okrog leta 1500 ustanovil guru Nanak (1469-1538). Teokratsko vojaško državo sikhov so si leta 1849 podvrgli Angliji, ko pa sta si leta 1947 Pandžab (»peterorečje«) lepo porazdelila Indija in Pakistan, se je večina sikhov (vsega naj bi jih bilo okrog šest milijonov) opredelila za obstanek na indijskem ozemlju. Kot rečeno, se najbolj uporni sikhi zavzemajo za to, da bi spet imeli lastno državo.

Zadnja vest

Reagan poslal pismo Gorbačovu

WASHINGTON — Kot smo napovedali, je Reagan včeraj poslal Gorbačovu pismo, ki vsebuje vrsto predlogov v zvezi z občitnim skrcenjem jedrskih arzenalov v ZDA in SZ, kot tudi v zvezi z reševanjem regionalnih problemov, ki naj odstrani žarišča napetosti. Kakor je pojasnil glasnik Be- le hiše Larry Speakes, je Reaganovo pismo odgovor na nedavni predlog Gorbačova glede nadzorstva nad jedrskim oboroževanjem. Speakes je dodal, da več o vsebini pisma ne more povedati, je pa poudaril, da se Združene države Amerike odločno zavzemajo za pomembno zmanjšanje števila napa- dalnih jedrskih orožij, strateških rak- etnih izstrelkov dolgega dometa in pa vmesnih jedrskih orožij.

Zavrtnjena pritožba vojnega zločinca Artukovića

ZAGREB — Vrhovno sodišče Hrvaške je po drugostopenjski seji petčlanskega senata, ki je pod predsedstvom Djura Gavelića potekala 23. in 24. julija, zavrnilo kot neutemeljeno pritožbo vojnega zločinca Andrije Artukovića na sodbo o- krožnega sodišča v Zagrebu, ki ga je 14. maja obsodilo na smrt. S tem so potrdili kazni prvostopenjskega sodišča Andriji Artukoviću, nekdanjemu notranjemu ministru tako imenovane Neodvisne države Hrvaške, za zločine, ki jih je storil nad jugoslovanskimi narodi in narodnostmi od 1941 do 1945.

V prvostopenjskem postopku ga je okrožno so- dišče v Zagrebu razglasilo za krivega za zločine proti človečnosti in mednarodnemu pravu ter za zločine proti civilnemu prebivalstvu in vojnim ujetnikom.

Vojni zločinec Andrija Artuković ima po jugo- slovanskih zakonih pravico, da se na izrečeno dru- gostopenjsko sodbo pritoži zveznemu sodišču SFRJ v 15 dneh po prejemu obrazložene sodbe vrhov- nega sodišča Hrvaške.

To sta na včerajšnji tiskovni konferenci v Za-

grebu izjavila višja svetovalec v republiškem ko- mitetu za pravosodje in upravo Ljubinka Srebrić-Kilibarda in pomočnik predsednika republiškega komiteja za informiranje SR Hrvaške Dane Ma- tajić.

Po sodbi zveznega sodišča (tretjestopenjskega) imajo branilci obtoženega vojnega zločinca Andri- je Artukovića pravico sprožiti postopek za pomilostitev pri predsedstvu SFRJ. Če tega ne bi storili branilci, bi to, kot so pojasnili na tiskovni konferenci, storil zvezni sekretariat za pravosodje in upravo po službeni dolžnosti.

Na vprašanje novinarjev, ali so še kakšne dru- ge pravne možnosti po jugoslovanskem zakonu, je Ljubinka Srebrić-Kilibarda pojasnila, da ob- stajajo tudi izredni pravni postopki poleg postop- ka za pomilostitev. Gre namreč za možnost po- novitve kazenskega postopka, nadalje za zahtevo po izredni ublažitvi kazni in zahtevo po zaščiti za- konitosti. Ti izredni postopki pa ne odložijo iz- vršitve kazni.

Na vprašanje, kakšno je zdravstveno stanje ob-

toženega vojnega zločinca Andrije Artukovića, so odgovorili, da so člane sodnega senata vrhovnega sodišča na seji, na kateri so proučevali pritožbo, seznanili, da zdravstveno stanje vojnega zločin- ca Artukovića še nadalje spremlja zdravniška e- kipa ter da ni bistvenejših sprememb. Kot je re- čeno, je njegovo zdravje primerno njegovi starosti.

Na seji senata vrhovnega sodišča Hrvaške so bili navzoči branitelja obtoženega Silvije Degen in Željko Olujić ter zastopnik družine prizadetega Jesse Vidica, advokat Slobodan Perović. Obtoženi Artuković se ni udeležil seje senata, kot tudi ne predstavnik njegove družine, čeprav so ga po- vabili.

Po izrečeni sodbi Andriji Artukoviću 14. maja je okrožno sodišče v Zagrebu dobilo približno 300 pisem, ki izražajo vso podporo takemu sklepu. Med tistimi, ki so pisali pisma, so tudi številni, ki so trpeli v taboriščih ustaške tvorbe tako ime- novane Neodvisne države Hrvaške. Le-ti navaja- jo nove podrobnosti o zločinah, ki so jih storili Ante Pavelić, Andreja Artuković in njuni sode- lavci. (dd)

● Craxi

NADALJEVANJE S 1. STRANI

vključno z referendumom o jedrski energiji, na vsak način preprečiti, za kar je v prvi osebi poklican parlament.

Craxijevemu uvodnemu poročilu je sledila razprava, ki jo je uvedel podtajnik Martelli in v katero so posegli številni strankini voditelji. Skoraj vsi so izrazili zadovoljstvo nad iztekom vladne krize in podprli sekretarja, ki tako ne bo imel nasprotnikov na spomladanskem kongresu.

Poverjeni predsednik se je pozno popoldne podal na Kvirinal in poročal Cossigi o poteku prvega kroga posvetovanj, ki jih bo nadaljeval v okviru petstrankarske koalicije, do zaključnega vrha, ki bo na sporedu v torek. Craxi bo skoraj gotovo sestavil novo vlado (verjetno z istimi ministri in istimi podtajniki), tudi zato, ker so se proti vrnitvi prejšnjega kabineta pred parlament, poleg nekaterih uglednih juristov, sedaj izrekli tudi socialisti. Računajo, da bo v tem primeru mandat že sredi prihodnjega tedna predložil predsedniku republike uradni seznam ministrov in njihovih namestnikov.

SANDOR TENCE

Zadnji dan filmskega festivala v Pulju z najboljšima predstavama

»Večerni zvonovi« in »Srečno novo 1949« variaciji na temo dogodkov ob Informbiroju

PULJ — Zadnji dan festivala smo videli najlepša filma letošnjega pregleda jugoslovanskega filma. Zafranovičev vojni epos »Večerni zvonovi« in družinski portret Makedonca Stoleta Popova »Srečno novo 1949«.

Lordan Zafranović (Zlata arena za okupacijo v 26 slikah in padec Italije) opiše z biografijo Tomislava K. burno obdobje od 1923, ko malega Tomislava odslovijo z zavoda Marijine kongregacije v Osijeku, do 1948, ko ga »slučajno« umorijo v kominformovskem zaporu — eksemplarno življenje eksemplarnega intelektualca, ki spremlja glavne politične dogodke na Balkanu v tem času: predvojno agitacijo, ilegalno politično delo med studijem v Nemčiji in doma, zapor, gestapo, internacijo v Nemčiji, težek povratek domov in zopetno preganjanje v domovini zaradi domnevnega pripadanja heretični frakciji znotraj jugoslovanske partije, ki je 1948 ostala zvesta Stalinu.

V drugem planu, a precej subtilno je prikazana močna ljubezenska vez Tomislava do Meire, hčerke ugledne zagrebške meščanske družine, in

do bratove žene, kateri bo podaril sina.

Pri tem filmu nas ne zanima toliko precej jasno in močno izpostavljena vsebina (tema Informbiroja, vloga intelektualca itd.), kolikor res dovršen Zafranovičev slog, njegova formalna in izpolnjenost.

Drugi film, »Srečno novo 1949«, je variacija na isto temo. Mimogrede povejmo, da je dogajanje okrog Informbiroja in travmatsko vračanje aktivistov jugoslovanske partije iz SZ leta 1948 bilo glavni motiv letošnjega festivala, a o tem bomo še pisali v našem zaključnem razmišljanju o 33. FJIF.

Film Popova se začne in konča s fotografijo. Črno-belo, zbledelo fotografijo, ki kaže solidno makedonsko družino. Očeta, mater (ki bo kmalu umrla), mlajše otroke in dva, postava starejša sinova. Starejši (Bota) je bil v SZ in se vrne 1948 ob krizi Informbiroja v domovino. Dosleden in prepričan aktivist partije, bo usodno plačal vse pogoške, protislovja in radikalizacije te dobe. Mlajši brat Kosta je predstavnik skeptične in ci-

nične generacije, ki ne sprejema protislovij med idealnim modelom in dejanskim uresničevanjem socializma v Jugoslaviji, ukvarja se s švercom in misli le na beg v tujino. Trikotnik dopolnjuje Vera, Botova zaročenka, ki ima razmerje z bratom Kosto.

Tudi pri Popovu nas je bolj prepričala ambientacija, sveža in odprta slika povelje Jugoslavije, ki morda preveč spominja na Kusturico (Oče na službenem potovanju), a je vseeno eno najbolj nekonvencionalnih in simpatičnih del na letošnjem Pulju. Dobra igra Svetozarja Cvetkovića, ki ga poznamo še iz Montenegro Tango.

Zadnji film v uradnem tekmovalnem sporedu, Prostovoljci srbskega režiserja Predraga Golubovića, je le šablonski satirični strip, ki ponuja konvencionalne in že izrabljene vice na račun vojne in vojske. Film le delno rešuje prisotnost zvezdnikov Jugofilma, Bata Živojinovića in Ljubice Samardžića. V vlogi vojaka-turista igra tudi, precej neprepričljivo, naš Radko Polič.

DAVORIN DEVETAK

Andreotti zakulisni boter vlade KD-KP v San Marinu

RIM — Zgodovinski kompromis je za mnoge Italijane še utopija, v republički San Marino pa je že stvarnost. V hribovit državi med Markami in Emilijo, ki šteje nekaj tisoč prebivalcev in živi predvsem s turizmom, bodo danes izvolili novo vlado, sad sodelovanja komunistov in demokristjanov, s socialisti in laičnimi silami v opoziciji. Novi zavezništvo pa odklanja formulo zgodovinskega kompromisa. Komunisti z zadovoljstvom govorijo o prvi »programski vladi« v Evropi ter o koaliciji, ki je končno razbila preživele sheme in stara nasprotja med strankama. Demokristjani pa so nekoliko bolj previdni in podčrtujejo, da je nova večina trenutno »najmanjše zlo«. Kakorkoli že, bodo od danes dalje San Marino skupno vodili komunistični in demokristjanski ministri, ki so se med drugim že sporazumeli tudi o rotaciji najpomembnejših funkcij v vladi.

Socialisti in laiki sprva niso verjeli v možnost zavezništva KD-KPS. Po podpisu »zgodovinskega« sporazuma pa sedaj obljubljajo »maščevanje« in napovedujejo tudi vsedrjavno kampanjo »proti nevarni hegemoniji najmočnejših strank«. Rojstvo nove koalicije v

San Marinu, kjer je bila doslej na oblasti levičarska vlada komunistov in socialistov, ne gre neposredno povezati z vladno krizo v Italiji, zelena luč za novo zavezništvo pa je prišla prav in Rima. Direkcija KPI je takoj pokazala zanimanje ter podprla načrte sanmarinskih tovarišev, italijanski demokristjani pa so v začetku kazali veliko zaskrbljenost nad to politično potezo, predvsem zaradi njenih možnih učinkov na javno mnenje. Negotovega De Mito pa je nato prepričal Andreotti, ki je kasneje priznal, da je bil pravzaprav on zakulisni režiser zbliževanja komunistov in demokristjanov.

Stari lisjak je torej vedno na površju, ne samo v Rimu, kjer je spretno prepričal De Mito, naj vendarle »dovoli« Craxijevo vrnitev v Palačo Chigi, ampak tudi v odročnem San Marinu, kjer šteje mnogo prijateljev, ne samo med demokristjani, ampak tudi med komunisti, ki jih bo v novi vladi vodil in najbolj reprezentativno zastopal minister Alvaro Selva, nekdanji demokristjan, zlasti pa velik Andreottijev prijatelj, ki se je po izvolitvi levičarske vlade nepričakovano vključil v KPS.

SANDOR TENCE

Protest proti Maroku

Iz protesta proti srečanju Peres-kralj Hasan II., je bila včeraj v Libanonu splošna stavka, ob demonstracijah v Bejrutu je odstopilo kakih 2.000 skrajnežev, ki so napadli in opustošili zasedišče maroškega veleposlaništva in pred njim zažgali maroško zastavo (Telefoto AP)

Z razstrelivom napolnjen avtomobil eksplodiral pred tovarno letal v ZRN

BONN — Včeraj zjutraj okoli 5. ure je na parkirišču osrednjega sedeža tovarne Dornier v Immenstaadu eksplodiral avto. To je že drugi atentat v sorazmeroma kratkem času proti eni od zahodnonemških tovarn vojnih letal. Pri eksploziji na srečo ni bil nihče ranjen, kajti zaradi zgodnje ure je bilo parkirišče povsem prazno.

Družba Dornier je ena največjih tovrstnih družb v Zahodni Nemčiji ter se ukvarja predvsem z raziskavami na področju letalstva in je prav družba, ki je začela sodelovati z ZDA v okviru programov »zvezdnega ščita«. Zvezni državni tožilec Kurt Rebmann, ki vodi preiskavo, pripisuje tudi ta atentat, kot že atentat proti raziskovalnemu inštitutu o laserskih žarkih v Aachnu, do katerega je prišlo v četrtek, terorističnim skupinam, ki delujejo v okviru znane ekstremistične organizacije »Rote Armee Fraktion«. Atentatorji so napovedali, da bo do eksplozije prišlo natanko pet minut prej, kar raziskovalci razla-

gajo z namenom teroristov, da bi povzročili samo škodo in ne žrtev. Na kraju eksplozije so našli pismo, ki nosi podpis »Bojna enota« ter ima za simbol zvezdo.

Tudi za atentat v Aachnu si je prevzela odgovornost skupina, ki je bila dotlej za preiskovalce povsem nepoznana, in sicer »Bojna enota Sheban Atlouf«. Za to ime nemško sodstvo ni še nikoli slišalo. V pismu so teroristi zahtevali, naj vse jetnike, ki pripadajo skupini RAF, zaprejo v en sam zapor.

V Zahodni Nemčiji je prišlo letos že do vrste atentatov, med katerimi je bil najhujši atentat na voditelja družbe Siemens Beckurts, ki so ga teroristi s šoferjem ubili 9. julija letos v bližini Münchna. Na nevarnost, da se bo teroristična dejavnost ponovno razživila v Zahodni Nemčiji je že pred časom opozoril zvezni državni tožilec.

Na sliki (telefoto AP): razbitine razstreljenega avtomobila.

V nevihti umrli štirje Nizozemci

JEZERSKO NAD KRANJEM — Štirje nizozemski turisti, ki so sicer letovali v kampu na Bledu, so v četrtek zvečer tragično izgubili življenje v gozdu nad Jezerskim. V hudem neurju z ledenim dežjem in grmenjem so umrli Jan Grit, rojen leta 1933, Klaas Vis, rojen leta 1929, Lamberta Hendrika Vis, rojena leta 1933 in Hendrik Jan Kampman, rojen leta 1964. Vsi so bili iz mesta Groningen.

Skupina sedmih nizozemskih turistov se je v četrtek popoldne napotila k vrhu gore Grintovec. Njihovo planiranje je kmalu prekinilo slabo vreme, ki je v prvih večernih urah prešlo v nepojmljivo nevihto za ta letni čas. Ledeni dež in močan veter sta presenetila nizozemske planince sredi gozdov nad Jezerskim. V samo 15 minutah se je temperatura spustila za 20 stopinj in je padla celo pod ničlo. Trije mladi člani skupine so se takoj odpravili v dolino po pomoč. Reševalne ekipe, gorska služba in miličniki so ponesrečene iskali več ur, toda bilo je že prepozno.

Lastnik je že utrpel tatvino v vrednosti 20 milijonov lir

Eden mrtev in trije ranjeni v Cosenzi zaradi »eksplozivne« alarmne naprave

COSENZA — Eden mrtev in trije ranjeni je obračun dokaj nenavadnega dogodka, ki se je pripetil včeraj ponoči v Cosenzi. Dva tata sta ponoči vlomila v laboratorij za snemanje glasbe in sprožila alarmno napravo. Alarm pa je bil povezan z vrsto eksplozivnih nabojev, ki so eksplodirali in eden od tatov je izgubil življenje, drugi pa je bil težko ranjen. Kasneje je enaka usoda doletela tudi policista, ki sta vodila preiskavo in sta bila lažje ranjena pri eksploziji »alarmnega« naboja.

Stanovanje, v katerem je bil nameščen snemalni laboratorij, je last Raffaeleja Borrettija, po poklicu občinskega tajnika v občini Celico kakih 12 km od Cosenze. Borretti je ljubitelj jazz glasbe in je kot izvedenec sodeloval pri televizijskih kvizih. Pred časom je vzel v najem skladišče in v njem uredil snemalni laboratorij. Marca letos so mu ponoči neznanci ukradli naprave v vrednosti približno 20 milijonov lir in zaradi tega se je odločil, da namesti posebne alarmne naprave. Kot je

včeraj povedal, še zdaleč ni mislil, da bi te naprave lahko povzročile smrt človeka.

Očitno se je Borretti ustel; razstreliva je bilo mnogo več kot je mislil in ko sta včeraj ponoči 28-letni Sebastiano Fermo (že star znanec policije zaradi številnih tatvin) in 30-letni Salvatore Corallo vlomila v skladišče ter sprožila alarmne naprave, je prišlo do silovite eksplozije. Fermo je bil pri priči mrtev, Corallo pa težko ranjen. Prepeljali so ga v bolnišnico in njegovo zdravstveno stanje je zelo resno, tako da je malo verjetno, da bo preživel.

Na kraj eksplozije so prihiteli tudi policijski izvedenci, ki so hoteli onesposobiti še preostale naboje. Eden od teh pa je eksplodiral in dva policista sta bila pri eksploziji ranjena, vendar sta na srečo utrpela le lažje telesne poškodbe. Lastnika snemalnega laboratorija Borrettija so včeraj popoldne aretirali in ga formalno obtožili nenamerne umora.

Za izboljšanje preskrbe in brzdaje cen

ZIS dovolil uvoz 44 vrst blaga široke potrošnje

BEOGRAD — Zvezni izvršni svet je odobril uvoz bele tehnike, televizorjev, športne opreme, avtomobilov in delov za avtomobile, motorjev, drobnih gospodinskih aparatov, tkanine in drugega blaga za široko porabo. Določili so seznam 44 vrst teh izdelkov.

Prve pošiljke je mogoče pričakovati že konec prihodnjega meseca, odvisno od tega, kdaj in kakšni sporazumi s tujimi partnerji bodo sklenjeni. Izdelki, ki bodo odkupljeni v tujini, morajo biti po cenah, kakovosti in izbiri konkurenčni na domačem trgu. Z odobritvijo uvoza poskuša ZIS preprečiti monopolno ravnanje domačih proizvajalcev in zaustaviti ali za-

vreti rast cen blaga široke porabe. Zato je predvidena tudi možnost, da v primeru motenj na trgu ali pretirane povečanja cen domačega blaga nabavijo v tujini tudi izdelke, ki niso na tem seznamu.

Kot se je zvedelo v Splošnem združenju trgovine Jugoslavije, naj bi odobreni uvoz uresničili predvsem prek blagovne menjave, medtem ko bo manj plačevanja z gotovino. Pričakujejo, da bo največ nabav iz vzhodnonovoproskih držav, s katerimi ima SFRJ zunanjetrgovinski presežek. Blago bo, kot predvidevajo, prihajalo tudi iz držav v razvoju, vključno iz Kitajske in Indije, kot tudi iz zahodnonovoproskih držav. (dd)

V Celovcu srečanje predstavnikov manjšin

CELOVEC — V koroškem glavnem mestu so se v četrtek na srečanju o aktualnih vprašanjih jezika, kulture in enakopravnosti manjšin zbrali predstavniki evropske organizacije manjšin. Delegacije 12 članic skupnosti bodo še danes razpravljale o položaju manjšin v evropskih državah — zlasti romanskega jezikovnega področja — o uresničevanju njihovih pravic, uporabi materne jezika in ohranjanju značilnosti lastne kulture.

Na slovesni otvoritvi v Slovenskem domu v Celovcu so udeležencem srečanja prebrali pozdravno pismo avstrijskega zveznega kanclerja dr. Franza Vranitzkyja, v katerem je rečeno, da je treba vsakekor še naprej širiti razumevanje za mnogostranskost kultur in jezikov, za kar se tudi sam močno zavzema.

Na avstrijskem Koroškem omenjeno srečanje ocenjujejo kot posebno priznanje Slovincem v Avstriji.

Posojilo Zanussiju

TRST — Deželna finančna družba Friulia je Zanussiju priznala kredit (s posebno ugodno obrestno mero) v znesku 9 milijard. Pogodbo so podpisali včeraj zjutraj. S tem so tudi izčrpali fond 50 milijard, ki jih je Dežela dodelila Friulij za realizacijo izrednih intervencij v prid Zanussi.

Posojilo je bilo moč dodeliti glede na dober upravni potek te poridonske industrije in na spodbujajoče perspektive razvoja, ki izhajajo iz restrukturacije in rekapitalizacije Electroluxa.

Kako bolje izkoriščati železniško omrežje v FJK

TRBIŽ — V okviru priprav na vsedrjavni kongres o sistemu alpskih železniških prehodov sta vsedrjavni in deželni FILT CGIL pred dnevi priredili na Trbižu srečanje, katerega so se udeležili predstavniki jugoslovanskih in avstrijskih železnic, carinske uprave in trbiške Občine ter operaterji prevoznega sektorja.

Cilj srečanja je bil poiskati oziroma začeti vrsto stikov in soočanj, ki bi privedli do predloga o reorganizaciji celotnega sistema železniških in avtocestnih gorskih prehodov na področju naše dežele (predvsem povezav med Opčinami in Trbižem ter z Novo Gorico). Prišli so do enotnih pogledov in podali tudi nekaj rešitev, ki bi jih bilo treba uresničiti tudi v kratkoročnem obdobju. Razpravljalci so se posebej strinjali, da bi bilo treba dobesedno del prometa preusmeriti s ceste na železnico, si prizadevati za odpravo ozkih grl, ki jih predstavljajo mejni prehodi ter odpraviti vse neustreznosti, ki jih predstavlja carinska kontrola. Sicer pa je z odprtjem avtoceste položaj na tem področju zadovoljiv.

Kar zadeva železnico pa si mora ustanova Italijanskih železnic prizadevati za spoštovanje rokov pri izročanju infrastrukture in pri iskanju potrebnih sredstev za dokončanje predvidenih del ter koordinirati dejavnost med posameznimi železniškimi omrežji. S tem v zvezi naj bi zadostili potrebam avstrijske vlade, ki želi ves blagovni promet na Trbižu prenesti na železnico. Kar zadeva jugoslovansko stran, pa prerasti odvečne in negospodarske tehnično—birokratske operacije na mejnih prehodih.

Konzul Mirošič v Červinjanu

ČERVINJAN — V četrtek je obiskal občino Červinjan v videmski pokrajini jugoslovanski generalni konzul v Trstu Drago Mirošič. Tu so ga sprejeli in pozdravili župan Franco Pascoli, člani občinskega odbora, načelniki svetovalskih skupin in posamezni svetovalci.

Med razgovorom je župan Pascoli poudaril pomen, ki ga pripisuje občini Červinjan stikom, ki jo vežejo z občinsko upravo mesta Pazin v Istri. Ti stiki so se v zadnjem času še okrepili in razširili ne samo na gospodarskem, temveč tudi na kulturnem področju.

Mirošič je tudi podčrtal dobre odnose, ki so med prebivalci tostran in onstran meje in ki prispevajo h krepitvi gospodarskega in sodelovanja na drugih področjih, kar je v interesu celotnega prebivalstva obmejnega področja. (nl).

Berite
»Novi Matajur«

Prireditve bodo trajale do septembra

Bogata kulturna ponudba na Obali

KOPER — Za slovensko Obalo ni moč reči, da je v poletnih mesecih kulturniško življenje na počitnicah. Tu se marsikaj dogaja, žal pa je vse skupaj premalo poudarjeno, reklamirano.

Začnimo z obalnimi galerijami. Slednje tako v Kopru (galeriji Loža in Meduza) kot v Piranu nenehno pripravljajo razstave. Galerije so odprte vse poletje, v Piranu tudi ob sobotah in nedeljah. Tudi galerija Loža v Kopru ima odprta vrata ob nedeljah. Žal pa, vedo povedati v obalnih galerijah, med turisti za razstave ni prevelikega zanimanja. Tujci bolj ali manj "zaidejo" v galerije, gostov, ki bi v obalnih mestih hlatali tudi za tovrstno ponudbo, praktično ni. Kar zadeva reklamo, pa v obalnih galerijah menijo, da si poceni reklame s slabimi plakati, obvestil ne morejo privoščiti, zato je tudi manj vidnih vabil za obisk prireditelj, ki jih organizirajo. Tudi propagando "kroji" pomanjkanje denarja.

V piranski občini je kulturno življenje tudi v poletnih mesecih dokaj živo, skrb zanj pa prevzema KUD Karol Pahor in portoroški Avditorij. Tako se ob petkih vrste znani piranski glasbeni večeri, v avgustu in septembru bodo v

Križnem hodniku še t.i. Piranske miniaturre, kjer bodo nastopili pesniki, glasbeniki, chansonerji, pisatelji itd.

Kulturno umetniško društvo Karol Pahor, skupaj z Avditorijem dvakrat tedensko pripravi tudi nastop pevskega zbora, folklorne skupine, male istrske godbe, bobnarjev ali tamburašev na tržnici (Kaštelu), "prevzeli" pa so tudi šest od dvajsetih folklornih večerov, ki se ob nedeljah ob 21. uri vrstijo v portoroškem Avditoriju. Pri tem dodajmo, da je na teh večerih gostov relativno malo; večinoma se zadržujejo v "svojih" hotelih, kjer tudi pripravljajo nastope raznih folklornih skupin. Čeprav delavci Avditorija v štirih jezikih razdelijo po recepcijah program, odziv ni kdo ve kakšen. Ob nekoliko šibkejši, ni pa moč reči, da tudi tod v poletnih mesecih vsaj občasno ne poskrbijo za kulturne prireditve. Žal se slednje bolj ali manj "vklaplajo" v različne zabavne večere.

Posebej gre omeniti še ponudbo tujih časnikov in revij. Na Obali jih Delo ponuja na 22 prodajnih mestih. Gre za 31 dnevnikov v nemškem, italijanskem, francoskem in holandskem jeziku, povprečna dnevna naklada vseh časnikov pa je okrog 2200 izvodov.

DUŠAN GRČA

Danes in jutri Koprška noč

KOPER — Med tradicionalnimi množičnimi prireditvami na Obali je tudi »Koprška noč«, ki vsako leto privabi številne zabave željne obiskovalce. Lani jih je bilo okrog 10 tisoč, pa tudi letos naj bi se jih zbralo prav toliko. Prireditelj, ki je v sedemdesetih letih slovela po folklornem festivalu (od ljubljanske TV mreže ga je prevzela celo evrovizija), je z leti nekoliko zbledela in ostala le še velika veselica z več manjšimi prireditvami. Živi pač zato, ker si ljudje želijo zabave ob morju.

Tako bo danes in jutri osem gostincev ponujalo svoje dobrote, na desetih mestih bodo razporejeni razni zabavišni prostori, na štirih mestih (pred hotelom Triglav, na platuju stare avtobusne postaje, ob parku v starem pristanišču in na kopališču) bo živa glasba. Posebna zanimivost drevišnjega večera pa bo folklorna skupina »Rozmarin haloških dolin« s Ptujске gore, ki bo od 21. do 23. ure "potovala" po Kopru in na različnih krajih izvedla kratke nastope.

Za koprsko noč bodo svoje prispevali tudi športniki. Ti so organizirali regato jadrnic optimist in kajakašev že pred dnevi. Danes pa bo najbolj živahno, saj bo ob 12. uri regata deskarjev v koprskem zalivu, ob 18. uri se bosta začeli tekmovalni v trkarjenju na starem koprskem pomolu in tekma, 24 ur košarke (Koper-Jezica), ob stari semedelski cesti pa bo ob 20. uri še veslaška regata.

DUŠAN GRČA

Za dan vstaje na najvišji primorski vrh

Tako kot zimski tudi poletni vzpon postaja iz leta v leto bolj množična tradicija. Letošnji pohod, posvečen obletnici vstaje slovenskega naroda, je bil že 18. po vrsti. Udeležilo se ga je več kot 200 planincev iz ilirske Bistrice, Logatca, Maribora, Kopra, z Reke. Med njimi je bilo tudi okrog 50 mladih brigadirjev, ki sodelujejo na MDA Brkini 86.

Na Sviščake, kjer jim je spregovoril predstavnik Zveze združenj borcev, so se pripeljali s tremi avtobusi. Kot je že navada, so se poklonili spomenu padlih v Snežniških gozdovih.

Na poti preko Loma do vrha jih je spremljalo sonce. Vreme je bilo kot naročeno in na cilju jih je za napor nagradil prekrasen razgled — preko sosednjih vrhov vse tja do Kvarnerja.

Med krajšo slovesnostjo jih je pozdravil predsednik medobčinskega sindikalnega sveta, nagradili pa so tudi najmlajšega udeleženca — še ne štiriletnega Petra Gulo.

Na vrh so pohodniki prinesli kar precej gradbenega materiala, ki ga ilirskobistriški planinci nujno potrebujejo za obnovo zavetišča, in jim tako storili veliko uslugo.

Za spust so si izbrali staro lovsko pot, ki jih je pripeljala naravnost v najlepšo snežniško dolino — Grčovec. Od tu so se po krajšem oddihu odpravili na Sežanje, kjer jim je ob igranju zabavi čas do odhoda avtobusov kar hitro minil. Domov so se vrnili šele proti večeru.

Zadovoljni obrazi planincev ob povratku pa naj bodo organizatorjem, PD Snežnik, Občinski zvezi sindikatov in Zvezi telesnokulturnih organizacij ilirska Bistrica, v pohvalo in spodbudo.

V koloniji SKGZ preživlja počitnice 39 otrok iz Gorice in Trsta

V Puntizeli v znamenju sonca in morja

Puntizela je majhen rt na skrajnem jugu Istre, nedaleč od Pulja in prav nasproti Brionom. Tu preživljajo dvotedenske počitnice v znamenju sonca in morja udeleženci kolonije SKGZ, ki je že tretja letos po njih v Tatrah in v Tolminu. Otroci je 39 (24 iz Gorice in 15 iz Trsta), nastanjeni so v pritličju

dvonadstropne stavbe v najlepšem delu velikega kampa Jugoslovanskega mladinskega rekreacijskega centra, na robu borovega gozdiča in le nekaj korakov stran od plaže in kristalno čiste morja.

In prav v morju in na plaži preživijo otroci večji del svojega časa: štiri ure

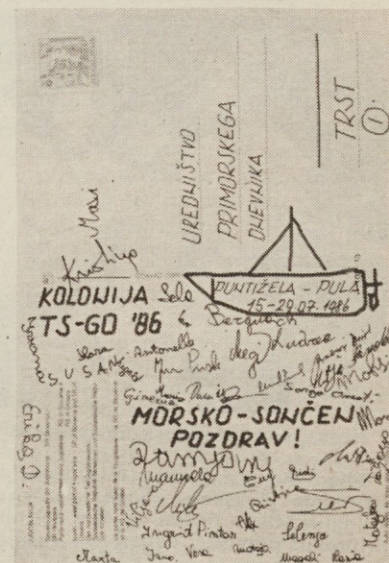
zjutraj in tri popoldne. Nič čudnega torej, da so vsi že rjavi kot Indijanci in da plavajo kot ribe. Še tistih nekaj, ki se niso znali dovolj kretati v vodi, so s pomočjo plavalnega učitelja v nekaj dneh postali kar se da spretni.

Kolonija pa seveda ni samo kopanje: obstajajo še druge dejavnosti, od športnih do rekreacijskih do turističnih. Glede teh naj omenimo ponedeljkov ogled Pulja in njegovih znamenitosti, seveda predvsem Arene, kjer prav v teh dneh poteka filmski festival, prav danes pa se bodo z ladjo podali na celodnevni izlet v Rovinj. Tudi športna dejavnost je raznolika: v domu imajo na razpolago namizni tenis, fantje se radi ukvarjajo tudi z nogometom — v prvenstvu kampa so se dokopali do polfinala — v odbojki pa so se bolj izkazale deklice, ki so v zagrizeni tekmi s 15:13 premagale fante.

Ob tako natrpanem programu skorajda ni bilo časa za pogovor z otroci: pač pa smo veliko informacij dobili od stenočasa, kjer so zabeleženi vsi "najpomembnejši" trenutki njihovega bivanja v Puntizeli. In tako smo izvedeli na primer, da je Alex ulovil sipo, da je Mark spal z lubenico, da so med obiskom Pulja posnedli 15 kil sladoleda (morda pa je tu nekaj pretiravanja). Sami pa smo se lahko prepričali, da je vzdušje v koloniji kar najboljšo, da vlada med udeleženci prijetna solidarnost, da so navezali prijateljske stike z drugimi skupinami v kampu — predvsem z Avstrijci in Čehi — in da je otrokom žal, da se dvotedenske počit-

Vsak dan pred kosilom imajo pred domom v Puntizeli sestanek, na katerem obravnavajo razna vprašanja v zvezi z življenjem v koloniji. Prejšnjo sredo so se sestanka udeležili tudi predstavniki Odbora za doraščajočo mladino pri SKGZ in Dijaškega doma iz Trsta

Z dopisom našemu dnevniku so želeli otroci pozdraviti tudi svoje domače ter jim zagotoviti, da se imajo prav lepo.

nice počasi iztekajo. Jutri bodo imeli spet obiske staršev, v ponedeljek bo na vrsti poslovilni večer, v torek pa bodo jutro izkoristili še za zadnje kopanje, popoldne pa se bodo z avtobusom podali proti domu. Prihod je predviden za 18. uro v Sežani in za 19.30 v Gorici.

Philipp Vandenberg

Hetera

35.

Najprej so bili vsi tihi. Nihče ni prav vedel, ali si je vojskovodja s tem privoščil posebno šalo. Šele ko je Temistokles dal spet napolniti skodelico in jo kot zmagovito trofejo dvignil visoko nad glavo, je izbruhnili divje kričanje: »Hoče se norčevati iz nas!« — »Pri Hadu, to ni želja ob kotabosu!« — »Ti izživalec usode!«

Samo Aishil je našel pohvalne besede za vojskovodjo in rekel: »O, ko bi vi norci vsaj mogli razumeti, da lahko skodelica vina marsikdaj bolj razveseli srce kot polna postelja heter, in da kratak trenutek sreče več pomeni kot sto talentov srebra.«

Ne da bi se zmenil za nerazumne pripombe drugih pivcev, si je Temistokles utrl pot do kipa Afrodite in še preden mu je mogel kdo to preprečiti, potisnil čudovito umetnino z marmornega podstavka. Zamolkel udarec in bronasti kip se je razletel. Glava, roke in zgornje telo so se raztreščili po tleh in obležali kot deli punčke, ki jo je raztrgal jezen otrok.

Temistokles je videl, kaj je naredil, pogledal je vsak posamezni del, ki je ležal na tleh votel in razbit, potem pa se je obrnil in vzravnano odšel iz ateljeja, ne da bi pokazal najmanjši znak pijanosti.

Dafne, ki je iz največje bližine doživela nepričakovani nastop vojskovodje, je občutila telesno bolečino, ko je videla, da se je Glaukiasovo delo razletelo na koščke. Bilo je, kot da bi ji bili odleteli deli njenega telesa, kakor da bi jo bili vsi ti pijani moški mučili in razsekali na koščke. Temistokla pa, ki ga je najprej pomilovala, potem se ga bala, tega Temistokla je začela Dafne zdaj sovražiti.

PETO POGLAVJE

Kdo bo zmagal v teku na en stadij? — Nič ni bolj vznemirjalo obiskovalceev olimpijskih iger kot to vprašanje; dva izmed tekmovalcev sta imela namreč tako hitre noge, da se je zdelo, kot da letita po zraku: Tračan Efialtes in Spartanec Files. Zanesljivo je bilo eno: po njem bodo Heleni imenovali obdobje do naslednjih iger, do 74. olimpijade.

Sredi mnogojezične ljudske množice Dafne in Megara najprej nista bili opazni; veliko lepih žensk in deklet je bilo videti — samih neporočenih. Samo neporočene ženske so namreč imele vstop v sveto območje in k tekam. V starih časih so bile navade celo še strožje. Obstajal je sicer zakon, ki je vsem ženskam prepovedal, da bi v času iger prekoračile reko Alfeos — tiste, ki bi ta zakon prekršile, naj bi vrgli z visoke skale — vendar ga niso nikoli uporabili. Celotno ko je Ferenike, skrbna mati, oblečena v trenerja, spremljala svojega sina Peisirida na tekme, in je med skokom s tribune njena dvignjena obleka pokazala, da zanesljivo ni moški, je olimpijci niso vrgli s skale. Pač pa so spremenili zakon in podpisali, da so v prihodnje športniki in trenerji morali nastopati goli.

S četrtkove seje tržaškega občinskega sveta

Richetti bo za župana ponovno izvoljen v torek LpT se vrača h koreninam z načrtno opozicijo

Po pričakovanju so bili prvi dve glasovanji in balotaža za izvolitev novega župana na četrtkovi občinski seji neuspešni. Potrebno je namreč bilo, da bi kdo od kandidatov za izvolitev na župansko mesto prejel absolutno večino glasov (28 preferenc, ker je bilo na seji prisotnih 55 svetovalcev), kar pa se v pomanjkanju širšega sporazuma ni zgodilo. Nova šeststrankarska koalicija (KD, PSI, PSDI, SSK, PLI in PRI), ki šteje 24 (od skupno 60) svetovalcev je predlagala potrditev dosedanjega župana Richettija, ki je bil odteht strank deležen laskavih priznanj za doslej opravljeno delo.

Sicer pa najprej pogledimo izid glasovanj: pri obeh in v balotaži je bilo prisotnih 55 svetovalcev (odsotni so bili 3 predstavniki KPI ter po 1 PSI in LpT). V prvem so glasove prejeli: Richetti 24 (enega manj od razpoložljivih glasov, ker sta ga podprla tudi predstavnika Tržaškega gibanja Parovel in Mestne liste Aprigliano), Cecovini (LpT) 16, Calabria (KPI) 9, De Polo (MSI) in Agnelli (PSI) 1. V drugem glasovanju je Richetti prejel enako število glasov in sicer 24, LpT pa je zamenjala kandidata in predlagala Dolcherja, ki je prejel tudi 5 glasov MSI in torej skupno 21 glasov, 9 glasovnic je bilo belih (oddali so jih predstavniki KPI, potem ko so umak-

nili kandidato Calabrie in s tem pokazali določeno pripravljenost, da bi pod točnimi pogoji lahko podprli ali tudi sodelovali z novo upravo), 1 glas pa je ponovno prejel Agnelli (očitno iz vrst šeststrankarske koalicije). Potrebna je bila zato balotaža med svetovalcema Richettijem in Dolcherjem, ki sta pri drugem glasovanju prejela največ glasov. Prvi je v balotaži prejel 25, drugi pa 21 glasov, 9 glasovnic (KPI) pa je bilo belih. Nihče od kandidatov ni bil torej izvoljen; občinski svet se bo zato po sklepu načelnikov svetovalskih skupin in ratifikaciji občinskega odbora, ki se je sestal pozno ponoči, ponovno sestal v torek, ko bo za izvolitev župana potrebna le relativna večina glasov; na torkovi seji bo torej za župana že tretjič izvoljen Franco Richetti, na isti seji pa bo na dnevnem redu tudi izvolitev novega odbora.

Volitve župana so na četrtkovi seji zaključile več kot petinpolurno razpravo, v katero je poseglo 28 svetovalcev vseh političnih skupin. Glavna nit, ki je v bistvu povezovala vse posege, je bil toliko časa sicer delno prikrit a že dolgo trajajoči spor med Listo za Trst in strankami dosedanje koalicije, ki se je v četrtke še poglobil. Po tonih posegov svetovalcev Liste je mogoče zatrditi, da je prišlo do pravega in ne-

zacejivega razkola; predstavniki Liste so se kot pred leti razbohotili z žolčnimi napadi na desno in levo, proti vladi in strankam, v prvi vrsti proti Krščanski demokraciji, pri čemer pa niso pozabili na župana Richettija, s katerim so še pred kratkim dobro sodelovali. Pri tem vračanju h koreninam so se "proslavili" tudi običajno zmernejši predstavniki Liste, pri čemer je bilo mogoče zaznati občutek, da so se končno otresli očitno težkega bremena, ki ga je predstavljalo sodelovanje s tradicionalnimi strankami. Za vse to kar je bilo pozitivno opravljenega so si seveda listarji sami prevzeli velike zasluge, za vse pomanjkljivosti in neizpolnjene obveze pa so zvrnili krivdo na ostale partnerje dosedanje koalicije: pravo vračanje h koreninam torej in napoved za trdno opozicijo, ki jo bo Lista odslej vodila v občinskem svetu.

S svoje strani so predstavniki šeststrankarske koalicije pozivali Listo, naj spremeni svoja stališča; potem ko so se izrekli proti komisarskim upravam so v bistvu izrazili mnenja, da je hipoteza oblikovanja manjšinskega odbora v sedanjem trenutku edina možna rešitev; in na to perspektivo so tudi gledali dokaj optimistično, kljub temu — v kolikor bi v resnici prišlo do takega odbora, kar je najbolj možno — da jih bo že v kratkem čakala

dokaj zahtevna naloga, to je predstavitve, oziroma odobritev proračunskega dokumenta za tekoče leto.

Pri tem se seveda odpira vprašanje, kako bo tak odbor lahko premostil ovire proračuna in nato nadaljnega upravljanja, ker ne bo razpolagal s potrebno večino. Nihče od te koalicije ni niti z besedico omenil, kako si zamišlja rešiti to vprašanje, vsi so se omejili le na splošne apele ostalim strankam, medtem ko so listarji in misovci "svarili" novo koalicijo, da jo bodo v takih okoliščinah stalno pogovarjali komunisti. Kaj pa pri vsem tem meni KPI? Komunistični predstavniki so tudi na četrtkovi seji ponovili svoje predloge — potem ko so ostro ožiglosali dosedanje sodelovanje med KD in LpT, predvsem pa pogovarjanje LpT in krogov, ki jih zastopa, ne samo na delovanje občinske uprave ampak na celotno vzdušje v mestu — po katerih so možni tudi drugačni odbori, kot je bil na primer dosedanji; dodali so, da mesto potrebuje večinsko upravo z organskim sodelovanjem KPI, ki naj velja do leta '88, ali pa tudi za krajše obdobje. KPI ni nikakor postavila prejudicialnih zaporov do demokratičnih strank in želi da bi ostale stranke odgovorile na njene predloge. (as)

Izlet odbora VZPI iz Devina-Nabrežine na Trnovsko planoto

Prejšnjo soboto je odbor VZPI-ANPI za Devina-Nabrežino priredil izlet na Trnovsko planoto, ki je bila zibelka in trdnjava primorskega partizanstva. Glavni namen izleta je bil ogled spomenika-grobnice padlim novogoriške občine, ki je bil zgrajen na Kobilniku pri Trnovem in kjer je pokopanih več sto borcev in vklesanih nad dva tisoč imen.

Ob spomeniku je v imenu nabrežinske borbevske organizacije spregovoril Albin Škerk. Med drugim je omenil veliko tridnevno zmagovito bitko, ki je bila januarja 1945 prav na Trnovem, in katere so se udeležili tudi nekateri izmed izletnikov. Spomnil se je tudi tragično preminulega narodnega heroja in slavnega komunističnega poslanca v italijanskem parlamentu Jožeta Srebrničja, ki je za časa fašizma zahajal v tiste kraje na razne partijske in antifašistične sestanke.

Po počastitvi padlih z enominutnim molkom in položitvi spominskega venca so se udeleženci podali na koso- lo v Lokve, nakar so nadaljevali pot proti Mostu na Soči.

Po odhodu zjutraj je bil prvi enourni postanek v Novi Gorici, med katerim je vladalo zanimanje za ogled lepih izložb. Zaključni postanek pa je bil proti večeru v gostilni v Jamljah, kjer so se izletniki ponovno okrepčali. Tako se je s petjem in v splošnem zadovoljstvu zaključil izlet devinsko-nabrežinskih bivših borcev, ki jim je še enkrat nudil možnost obujanja bridkih in slavnih življenjskih spominov. (A. Š.)

V Dijaškemu domu beneški variete in slovo od poletnega središča

Malčki iz Beneške Slovenije so pripravili svojevrsten variete

Včeraj so se slovenski in italijanski otroci poslovili od poletnega središča

Mladi Benečani, ki so te dni gostje tržaškega Dijaškega doma v okviru kolonije Mlada breza, so si v četrtek pripravili pravcati "kabaretski večer".

Po uvodni beneški ljudski pesmi Gor an dol (v stilu prave vaške veselice) so si privoščili eno od vzgojiteljic, ki jim vsak večer pred spanjem pregleduje glave, nato se je pojavil Cristian - čarovnik s kartami, Francesca, Katja in Laura so zapele enega od hitov letošnjega Senjama Takuo te mladi (ob klavirski spremljavi avtorja Davida), Ana je zaplesala, Francesca in Laura (gojenki glasbene šole) sta pokazali, kaj zmoreda pri klavirju in še marsikaj se je dogajalo ob klavirski spremljavi malega Davida, ki je dokazal kar precejšnje režiserske sposobnosti. Sicer izredno zabaven spored je potekal istočasno v treh jezikih: v beneškem narečju, v slovenščini in italijanščini. Ob takih otrocih lahko že upamo, da bo prihodnost lepša...

Včeraj pa so se od Dijaškega doma poslovili malčki, ki so tu preživeli štiri tedne letošnjega poletja v organizaciji Zveze ženskih Italije - UDI. Več kot petdeset slovenskih in italijanskih kratkohladičnikov, med mnijnimi so bili tudi prizadeti, se je te dni podilo pred budnimi očmi vzgojiteljic in vriskalo v en glas, ne glede na kulturne in jezikovne razlike med njimi.

Na včerajšnji "veliki fešti" so pokazali, da so se v tem času tudi marsikaj naučili. Z giba in glasbo so nam prikazali znano zgodbo o grdem račku, skupaj pa so zapeli pesem Mali slonček - v slovenščini in italijanščini. Njihovi gostje so bili mladi Beneški Slovenci, ki so se izkazali s pesmijo Din dan don. Povabili so tudi starše, ki so se izkazali s slaščicami, vse dogajanje pa vestno spremljali s fotoaparati.

Slovenski in italijanski otroci so se poslovili Sklepna prireditev centra v Dolini

"Človek se tudi lepih stvari kaj kmalu naveliča", pravi stara ljudska modrost. Slednje velja tudi za male šolarčke, ki si skozi vse šolsko leto nestrno želijo počitnic, "časa brez domačih nalog in spraševanj". Ko pa vendarle napoči čas blaženega brezdelja, jim na začetku kar gori pod nogami. Radi bi se naspali, radi bi se naigrali, radi bi pohajali, radi bi šli k morju in kaj vse bi še radi počenjali. Počasi pa se tudi med brezskrbno lenarjenje in pohajanje vseli neizmerno dolgočasje. Dnevi postanejo izredno dolgi, še tako zanimiva in navdušujoča igra postane vir naveličanja. Otrok si tudi med počitnicami zaželi aktivnosti, angažiranosti in seveda razvedrila. Za vse to skušajo že nekaj let poskrbeti različni poletni centri, ki so razkropljeni po raznih krajih in vaseh.

Po treh tednih brezskrbnega veselja in skupne radosti se je včeraj zaključil poletni center v Dolini. 68 malčkov slovenske in italijanske narodnosti je skupno preživelo petindvajset nepozabnih dni polnih poučnih izletov po Tržaškem zalivu, Miramarskem parku, Percedolu, sprehodov po kraški gmajni in gozdičih, kopanja v Miljah, iger in medsebojnega razumevanja. Štirinajst italijanskih otrok, ki jih je vodila spremljevalka Eda Pancrazi, je imelo svoj uradni sedež v dolinski osnovni šoli. Kot pa je sama spremljevalka povedala, so otroci prebili naj-

Slovo malčkov s pisanimi klobuki in barvnimi balončki

več časa skupno s slovenskimi malčki v prostorih občinskega otroškega vrtca. Slednji so bili razdeljeni v tri starostne skupine. Vodile so jih: Karmen Kosmač, Daria Sancin, Barbara Boneta, Tanja Canziani, Silva Pettiroso, Gabriella Clari in druge priložnostne asistentke. Animatorke so si letos zamislile, da bi otroke spodbudile k ustvarjalni igri. Otroci so poletni center spremenili v namišljeni lunapark, kjer so ustvarjali svoje risbe, ročna dela in skupinske izdelke. V zname-

nju živobarvno pestrega lunaparka je bila tudi včerajšnja zaključna prireditev, ki se je začela z ljubkim plesom šestih pisano oblečenih plesalk. Deklice so nato z magično pomočjo svojih čudežnih palčic privabile ostale otroke v lunapark. V tem se je na travnik otroškega vrtca zlila prava reka živobarvnih klobučkov, balončkov, trakov in otroških vriskov. Bogati množični staršev in sorodnikov so nato otroci zapeli nekaj veselih pesmic, katerim je sledila bogata zakuska. (lg)

Pogovor s prof. Victorjem Gonzalezom, političnim beguncem iz Čila »Kmalu bo Čile spet zaživel v demokraciji«

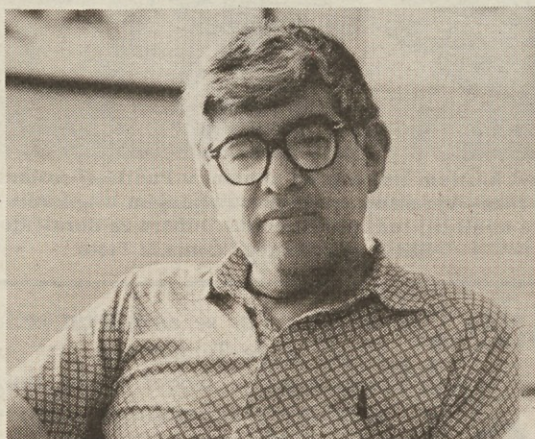
Čez poldrugi mesec, in sicer 11. septembra, bo poteklo natanko 13 let, odkar je vojaški udar strmoglavil vladno Salvadora Allendeja v Čilu. Za to južnoameriško državo se je tedaj pričelo najtemnejše obdobje v njeni zgodovini, ki mu še danes ni videti konca. Vesti o širokem odporu prebivalstva proti režimu gen. Augusta Pinocheta že dolgo prebiramo skoraj vsak dan, vendar je diktatorju z železno pestjo doslej uspelo ostati na oblasti in ne kaže, da jo bo tako hitro izgubil.

Pred 13 leti je mnogo Čilencev zapustilo svojo domovino, da bi se izognili moji krvavi represiji. Med njimi je bil tudi prof. Victor Gonzalez, ki od Meje Živi kot politični begunec v Italiji, in sicer v Perugiji. V teh dneh se je mudil v Trstu, kamor je prišel, da bi sodeloval na solidarnostnem večeru s Čilom, ki je bil preteklo sredo v okviru pokrajinskega festivala komunističnega tiska. Izkoristili smo priložnost in ga zaprosili za krajši intervju.

Bi nam na kratko orisali svojo življenjsko pot?
Najprej bi vam rad povedal, da mi je prihod v vaše mesto živo obudil v spomin tragične dogodke, ki so prizadeli mojo domovino in mene osebno. Tokrat sem drugič v Trstu. Prvič sem se tu mudil decembra 1973, se pravi takoj potem ko sem kot begunec prišel v Italijo. V vaše mesto so me povabili, da bi sodeloval na neki manifestaciji proti vojaškemu udaru. Poleg tega me Trst spominja na moje rojstno mesto Valparaíso. Pristaniška mesta iz vsega sveta so si pač podobna.

Ste imeli posebne razloge, da ste se podali v begunstvo?

Bil sem in sem komunist, čeprav se nisem nikoli poklicno bavil s politikom. Po poklicu sem ekonomist, poučeval sem na univerzi v Santiagu, poleg tega pa sem delal na ministrstvu za proračun. To je bilo dovolj, da sem tvegal zapor ali še kaj hujšega. Vedeti je namreč treba, da se represija takoj po državnem

Prof. Victor Gonzalez

udaru, a tudi potem, ni znesla samo nad politično izpostavljenimi osebnostmi, marveč tudi nad intelektualci, zlasti tistimi, ki so bili levo usmerjeni.

O vzrokih propada socialistične izkušnje v Čilu je bilo že veliko povedanega. V italijanski levici, zlasti v KPI, je ta izkušnja spodbudila tudi kritična razmišljanja o strategiji, ki naj vodi levo v borbi za osvojitve in potem za ohranitev osvojenih oblasti v kapitalističnih sistemih. Se takšna razmišljanja pojavljajo tudi v čilski levici?

Se, čeprav zaradi tega ne more biti nič manj odločna obsodba vseh tistih notranjih in zunanjih reakcionarnih sil, ki so bojkotirale in naposled strmoglavile demokratično izvoljeno vladno Salvadora Allendeja. Brez dvoma pa je socialistična izkušnja v Čilu propadla tudi zaradi napak, ki so jih zagrešili njeni

voditelji. Socialistične sile si v čilski demokraciji niso znale pridobiti statusa povsem zakonite demokratične alternative. Naj mi bo dovoljena kratka primerjava z italijanskimi političnimi razmerami. Danes lahko vsemu navkljub rečemo, da predstavljajo KPI, PSI in druge levičarske stranke zakonito alternativo, vsaj potencialno, v italijanski demokraciji. Ta status so si pridobile z dolgotrajnimi prizadevanji, ki koreninijo v enakopravnem sodelovanju z drugimi demokratičnimi silami v borbi proti nacifazizmu. No, takšna "legitimacija" je manjkala strankam in gibanjem, ki so sestavljali Unidad popular, in tega niso dovolj upoštevali.

Gen. Pinochet je pred kratkim presenetil čilsko in mednarodno javnost z izjavo, da namerava ostati na oblasti najmanj do leta 1997. Koliko možnosti po vašem ima, da bi mu to uspelo?

Zelo malo ali kar nobene. Čile danes pretresa strašna gospodarska kriza, kakršne še ni bilo nikoli v njegovi zgodovini. Pinochet je v zadnjih letih skoraj povsem izgubil še tisto malo konsenza, ki ga je pred nekaj leti užival. In to tako znotraj kot zunaj države. Celo Reagan mu odreka podporo. Koliko časa bo Pinochetu še uspelo ostati na oblasti, pa je odvisno tudi od vojske, ki ima veliko moč, od enotnosti demokratične opozicije itd. Za bodočnost Čila je spodbudno tudi dejstvo, da je proces demokratizacije že zajel številne južnoameriške države.

Kolikšen pomen pripisujete pritisku mednarodne javnosti za demokratizacijo Čila?

Velik. Že širjenje poznavanja preteklosti in sedanjosti moje domovine v svetu pomembno prispeva k njeni boljši bodočnosti. Ta je tudi ena glavnih dejavnosti, ki jih opravljamo čilski politični begunci po svetu. V Italiji nas je kakih 500, pred petimi leti smo ustanovili solidarnostni odbor s Čilom, v katerem sodelujemo vsi, mimo ideoloških in političnih razlik.

Ob vzdržanju svetovalcev PRI in Mestne liste

Miljski občinski svet odobril proračun 1986

Miljski občinski svet je na svoji četrtkovni seji odobril proračun za leto 1986. Zanj so glasovali svetovalci večine, se pravi Liste Frausin (KPI) in PSI, proti so bili predstavniki DC, PSDI, Liste za Milje in MSI, medtem ko sta se vzdržala svetovalca PRI in Mestne liste.

Razprava pred glasovanjem ni bila posebno živahna. K temu so prav gotovo prispevale izredne okoliščine, v katerih krajevne uprave letos izdelujejo svoje finančne dokumente. Kot znano, parlament še vedno ni odobril zakona o krajevnih finančah, ki kajpak predstavlja osnovo tudi za izdelovanje občinskih proračunov. Le-te pa je kljub temu treba po zakonu odobriti do 31. julija. Zaradi tega je miljski občinski odbor (kot sicer tudi drugi) predstavil občinskemu svetu začasen, »tehničen« osnutek proračuna. V razpravo so posegli predstavniki vseh svetovalskih skupin. S klopi opozicije so se oglasile tudi nekatere kritike, npr. glede visoke cene vode, načrta Marina Muia, ki je še vedno zgolj na papirju, ipd.

Politično zanimivo je bilo dejstvo, da predstavnik Mestne liste Marchio in republikanec Colombo nista glasovala proti proračunu, temveč sta se, kot rečeno, pri glasovanju vzdržala. To je župan Bordon v svojem posegu primerno podčrtal. Kot znano, je že

dalj časa govor o možnosti, da bi miljsko upravno koalicijo razširili, in sicer z vstopom socialdemokratske in republikanske stranke. V nasprotju z nekaterimi napovedmi, do tega ob glasovanju proračuna ni prišlo. Pogajanja bodo mogoče stekla po poletnem premoru. Stvar zase predstavlja svetovalska skupina Mestne liste, ki je bila formalno ustanovljena šele pred kratkim.

Miljski občinski svet je na svoji zadnji seji obravnaval še dve točki, ki sta bili na dnevnem redu. Z večino glasov je odobril informacijo občinskega odbora o mladih, ki opravljajo civilno službo v občinski upravi namesto redne vojaške službe. Soglasno pa so bili odobreni sklepi o povišanju honorarjev za župana in odbornike ter o povišanju sejin za občinske svetovalce in za člane občinskih komisij. Prihodnjič se bo miljski občinski svet sestel po počitnicah, se pravi septembra.

● Na Furlanski cesti, točneje na odsekih od št. 85 do Ul. Berlam ter od št. 105/1 do 102 je začela veljati prepoved parkiranja in ustavljanja. Omejitev so odredili zaradi popravilnih del na plinovodu in bo trajala do izvršitve del.

Serijo bodo predvajali v Miramarskem parku

V programu o Maksimilijanovih filmih ne manjka mittelevropske nostalgije

Med včerajšnjo tiskovno konferenco

Maksimilijana nam ponujajo v romantični omaki, na habsburško-imperialni način in v sadni solati, namakanega z mehiškim vinom, in že ko smo navajeni televizijskih dopoldnevov v družbi naraščajo angleških monarhov, ki si po anglikansko obljublja večno zvestobo, zakaj bi se odrekli enkratnemu filmskemu dokumentu poroke princa Karla in princese Zite (Schwarzaui leta 1911)? Lah-

ko bi si tudi obudili spomine na slovesne, impozantne, kičaste pogrebe Habsburžanov, od Franca Jožefa do Franca Ferdinanda.

Skratka, kar si človek s še tako razvito mittelevropsko nostalgijo požel, jo brez težav stakne v programu »Maksifilmov« (Maksimilijan + film) Cappelle Underground, ki so nam ga predstavili včeraj na tiskovni konferenci, filmsko-zgodovinskem

srečanju v Novinarskem krožku.

Tiskovno konferenco so sklicali, ker se jim je zdelo že pretirano, da jih v Trstu tako zanemarjajo, povod za filmsko-zgodovinsko srečanje pa je bil prihod Walterja Fritza, ravnatelja Avstrijskega filmskega arhiva na Dunaju (Österreichisches Filmmuseum). Žal Walterja Fritza ni bilo v Trstu, ravnotako ni bilo Petra Konlechnerja, ravnatelja Avstrijskega filmskega muzeja na Dunaju (Österreichisches Filmmuseum), ki se bo mudil v Trstu v prihodnjih dneh. Razloga za izpuščeno filmsko-zgodovinsko prilžnost ne smemo iskati v nespretnosti prirediteljev, pač pa v zakoreninjeni »nesimpatiji«, ki veže Fritza in Konlechnerja.

Srečanje je bilo kljub tem težavam zanimivo in tudi prisotna prireditelja, predsednica Cappelle Underground Rosella Pisciotta Piccoti in »filmski izvedenec« (pravijo, da mu »kritika ni všeč«) Lorenzo Codelli sta bila vesela in nasmejana. Do zadnjega sta namreč primerjala mednarodne vremenske napovedi in vse so obljubljale moker začetek za »Maksifilme« v Miramaru. Pa je zapihala burja in Šarlotin duh, o katerem pravijo, da še tava v Miramarskem parku, je včeraj lahko gledal svoj prvi film. Bogve, če mu je bila interpretacija nearistokratske Bette Davis všeč.

Danes se konča tečaj »Novo slikanje v kamnolomih«

»Novo slikanje v starih kamnolomih« je naslov tečaju slikarstva, ki se je pod vodstvom prof. Nina Perisija začel v ponedeljek in se zaključuje danes, 12. junija, v umetniški hiši na danes. Udeleženci tečaja in v tem času ustvarjali v raznih kamnolomih devinsko-nabrežinske občine, bodo danes zaključili svoje delo, stvaritve pa bodo razstavili meseca septembra v prostorih Letovišča in turistične ustanove v Sesljanu.

O tečaju, ki se lepo vključuje v letošnje proslavljanje 2000-letnice delovanja nabrežinskih kamnolomov, bomo podrobneje pisali v posebni reportaži, pripravljeni z nekaterimi udeleženci tečaja in njihovim vodstvom.

● V okviru stalnih stikov sta se ponovno srečala župan Richetti in predsednik avtonomnega zavoda za ljudske gradnje (IACP). Pogovarjala sta se o problemih naselja Melara, predvsem o najemninah, ki jo plačujejo stanovalci. Velik del najemnine namreč predstavlja skupni stroški za čiščenje, razsvetljavo itd. Oba sta bila mnenja, da je treba čimprej izoblikovati način za olajšanje tega bremena.

Sporazum med Dolino in EZIT za preuredbo industrijske cone

Včeraj zjutraj se je sestel upravni svet ustanove za industrijsko območje EZIT, ki je po dolgotrajnem odlašanju odobril pomemben osnutek sporazuma za preuredbo industrijske cone v občini Dolina. Osnutek sporazuma je pripravila delovna komisija, ki so jo sestavljali, za občino Dolino župan Švab, podžupan Pečenik ter odbornik Švara, za EZIT pa predsednik Rossi ter člana izvršnega odbora Gerli in Duv. Osnutek bi moral v kratkem odobriti še občinski svet dolinske občine.

Ustanova, ki upravlja industrijsko območje EZIT, je s tem končno odprla perspektivno debato z dolinsko občinsko upravo in sprejela aktivno sodelovanje z občino, ki je skoraj v celoti del pokrajinske industrijske cone. Na dnevnem redu so bili namreč problemi vzdrževanja cest, ki so občinske in obenem spadajo tudi v območje EZIT, načrtnega uvajanja metanizacije in zamenjav terenov (permute).

Na terenske zamenjave se povezuje tudi dve drugi pomembni točki za kateri sta se včeraj sporazumeli upravi dolinske občine in EZIT, in sicer definicija novega obsega indu-

strijskega območja na ozemlju občine Dolina in izvedba načrta nove obrtniške cone na bivšem območju SIOT.

Na včerajšnjem sestanku so med drugim odločili, da bodo prav načrta za gradnjo obrtniške cone, ki jo bo upravljal že obstoječi konzorcij slovenskih obrtnikov, posvetili največ pozornosti in truda. To je še posebno razveselilo dolinsko predstavništvo, ki mu je obrtniška cona še posebno pri srcu.

EZIT je tudi pripravljena sprejeti predloge dolinske občine v zvezi z zamenjavo terenov na paritetni ravni. V Dolini bi namreč radi »zamenjali« industrijsko cono z območja Hriba sv. Roka s »prosto cono« na Dolgi kroni. Na to pobudo je, čeprav okvirno, EZIT že pristala, obe upravi pa si nista bili sklepni glede razmerja, po katerem bi morali terene zamenjati. Vse kaže, da je uprava EZIT končno sprejela varianto enakopravne zamenjave in da bodo v nekaj letih odpravili »industrijo« s Hriba sv. Roka.

Dolinska občina bo morala sedaj rešiti z EZIT tudi sporno lastnino terena na Krmenki, ki prav tako spada k industrijskemu območju, in speljati gradnjo novega igrišča v Boljuncu.

Baletna skupina Operetnega festivala v nedeljo gost razstave Sen valčka

Takole se je svojčas prikazovala operetni publiki igralka Pina Gioana

Razstava Sen valčka - Dunajska opereta v Italiji, ki jo je priredila Tržaška avtonomna letoviščaška ustanova v sodelovanju z mestnim gledališkim muzejem Schmidl pod umetniš-

kim vodstvom glasbenega kritika Giannija Gorija, doživlja velik uspeh. V enem mesecu jo je namreč že obiskalo 20 tisoč oseb, vedno več pa je tudi ustanov in organizacij iz drugih mest Italije, ki bi jo rade imele v gosteh. Verjetno je ta vsedravnost odziv tudi sad zanimanja, ki so ji ga različna sredstva množičnega obveščanja (TV, dnevniki in popularne revije) posvetila v zadnjih tednih.

Če je razstava že sama na sebi vabljiva, jo občasno bogate še številne pobude, ki dvigajo radovednost ljubiteljev operete. Mednje spadajo tudi srečanja s protagonisti operet, ki jih v teh dneh predstavljajo v Trstu, pa tudi v drugih bližnjih krajih. V tem smislu je Trst res postal stični kraj za vse, kar se — vsaj v deželah Alpe - Jadrana — dogaja okrog te glasbeno-zabavne zvrsti. V tem okviru se bo v nedeljo ob 12. uri predstavila v razstavnih prostorih baletna skupina tržaškega Operetnega festivala s koreografom Ginom Landijem na čelu. Kdor torej hoče videti vseh 40 članov baleta čisto od blizu, naj ne zamudi. Ker računajo na množičen obisk, so mestni redarji prepovedali v nedeljo od 10. do 13. ure parkiranje na Trgu Piccola. Naj še spomnimo na urnike razstave: od torka do sobote si jo lahko ogledamo od 10. do 13. ure, popoldne pa od 17. do 19.45. Ob nedeljah je odprta od 11. do 13. ure, ob ponedeljkih pa je zaprta.

Obvestilo šolnikom

Deželni zavod za raziskave, eksperimentiranje in poklicno izpopolnjevanje (IRRSAE) bo priredil 8. septembra zasedanje o vzgoji in izobraževanju v večjezičnem prostoru. Prijave sprejema zavod IRRSAE (Ul. Cantù 10) od 9. do 12. ure (tel. 571954) do 31. julija.

Športno uredništvo Radia Trst A izreka globoko občuteno sožalje svojemu sodelavcu Mariju Šuštersiču ob smrti dragega očeta.

Ob izgubi dragega očeta izreka sožalje Marju Šuštersiču družina Jelarčič

Ob nenadni izgubi Pepija Šuštersiča izrekata sinu Marju in družini občuteno sožalje

Ksenija in Vojko Bandelj

Ob smrti Justine Campaniali se pridružuje žalovanju

družina Germani

Stališče socialistov o Tržaškem Lloyd

Socialisti v Tržaškem Lloyd so se sestali na sedežu PSI ob navzočnosti deželnega odbornika Carboneja, da bi proučili stanje in težave tega poldržavnega podjetja. Prisotni so še enkrat ožigalski izmikajoče stališče Finmare, ki ne spoštuje obvez o razvoju prometa na Jadranu, prav tako so zavrnili načrt preustroja Lloyda, po katerem naj bi logistični sektor premestili v Milan.

Odbornik Carbone je s svoje strani ugotovil, da je deželni odbor zavzel v celotni zadevi aktivno in konstruktivno vlogo, povsem negativno pa je ocenil stališče Finmare, ki zavrača ponudbe zaposelnikov za prevzem Lloyda v lastne roke.

Občina je najela posojilo za ureditev parkirišča pri bivši pivovarni Dreher

Tržaška občina je najela novo posojilo za ureditev prepotrebne javnega parkirišča na mestu bivše pivovarne Dreher v znesku dveh milijard in sedemsto milijonov lir. Parkirišče bo lahko sprejelo preko 1.500 jeklenih konjičkov, nameščeno pa bo pod stanovanjsko zgradbo, ki jo bo za svoje uslužbence zgradilo Ministrstvo za pošto in telekomunikacije.

Poleg tega je občina prejela še kredit za obnovitvena dela v gledališki hiši Verdi. S tem denarjem nameravajo gledališče posodobiti — predvsem kar se tiče različnih električnih naprav in razsvetljave.

Emporio
FIORENTINO

TRST — Ul. S. Maurizio 16 (Trg Ospedale) — Tel. 775741

POPUSTI POPUSTI POPUSTI
NA VSEH ARTIKLIH:

obleke, krila, bluže, halje, nočne srajce

Obv. občini 16.7.86

V začetku avgusta na pobudo pokrajinske uprave

Čiščenje obale med Križem in Nabrežino

»Čste plaže« je zgovorno ime pobude, ki jo tudi letošnje poletje misli izvesti pokrajinska uprava ob sodelovanju ekoloških in naturalističnih združenj ter posameznih prostovoljcev. Stekla bo 2. in 3. avgusta, njen namen pa je korenito očistiti predel obale od Križa do Sesljanja.

Zbirališče »čistilcev« bo 2. avgusta ob 8.30 v Sesljanu, od koder bo motorni čoln odpeljal prostovoljce k »vročim« predelom, kot so nabrežinski portič, Botanek, Dednica in drugi. Vse odpadke in smeti bodo nabrali v plastične vreče, ki jih bodo nato z istim čolnom — po kopnem so namreč ti predeli razmeroma težko dostopni — odpeljali spet v Sesljan.

Kot rečeno, vodi pobudo pokrajinska uprava oziroma pokrajinski odbornik za ekologijo Martini, z njim pa sodeluje tudi skupina prostovoljcev SER. Seveda pa je dobrodošlo sodelovanje vseh, ki so občutljivi za probleme čistoče tržaške obale. Naj še omenimo, da nameravajo očistiti obalo tudi med Križem in Miramarom, za to pa bo letos poskrbela tržaška občinska uprava.

Stavka avtonomnih železničarjev

Železničarji iz Trsta, Milana in Turina, ki pripadajo avtonomnemu sindikatu »Združenje za premostitve«, so proglasili stavko, ki se je začela že včeraj, trajala pa bo vse do konca tega meseca. Železničarji te organizacije stavkajo vsako noč od 21. do 6.

ure, vlakovodje in sprevedniki pa so napovedali 24-urno stavko med 31. julijem in 2. avgustom.

Kljub temu, da »Združenja za premostitve« ne priznava nobena sindikalna organizacija in da šteje le malo članov, kajti večina železničarjev je vpisanih v vsedravnne sindikate, se zna zgoditi, da bo proglašeno stavkovno gibanje povzročilo precej nevšečnosti in neprijetnih zamud, kar bo v tem času dopustov in povečanega prometa žal še posebno negativno vplivalo prav na najmanj premožne sloje, saj so najpogostejši uporabniki železniškega prevoza.

Razlila se je mravljinčja kislina

Gasilci so včeraj popoldne imeli več ur skrajno nevarnega dela na Sedmem pomolu, kjer je čakal na vkrcaanje kontejner, v katerem so bili uskladiščeni 50-litrski sodčki z mravljinčjo kislino. Nekateri sodčki so se morda med prevozom poškodovali, tako da je včeraj stekla iz njih izredno nevarna in človeku škodljiva kislina, ki zna povzročiti hude posledice na obeh in drugih občutljivih človeških organih.

Gasilci so odprli kontejner v popolni »bojni« opre: oblečeni so bili v posebne kombinézne; na obrazu pa so nosili maske, prek katerih so iz jeklenk vdihavali zdrav zrak. Delali so skoraj štiri ure, preden so razlito kislino odpravili iz kontejnerja.

Drevi bo gostovala na pokrajinskem festivalu Unità in Dela

Folklorna skupina s Kosova spet pri nas

V okviru pokrajinskega festivala komunističnega tiska, ki poteka v teh dneh na pomolu "Fratelli. Bandiera", bo drevi, s pričetkom ob 21. uri, nastopila folklorna skupina KUD Agimi iz Prizrena na Kosovu. Izvajalci iz Prizrena bodo tržaškemu občinstvu predstavili program albanskih, srbskih in turških narodnih plesov in pesmi.

KUD Agimi je kulturno društvo, v katerem delujejo pretežno (ampak ne samo) člani albanske manjšine v Jugoslaviji. Prizrenski plesalci in pevci so zelo priznani v širšem jugoslovanskem prostoru in tudi v tujini, saj so se med drugim že udeležili folklornih festivalov v Alžiriji in Franciji, pretekli mesec pa so že nastopili pri nas v Podlonjerju. Za naše občinstvo bo drevisnji nastop kosovskih plesalcev in pevcev prav gotovo zanimiv, saj bodo predvajali tak spored, ki je za naše razmere prava novost. Specifika in značilnosti albanskih in turških plesov so vsekakor netipične za naše področje, to pa bo bržkone zanimalo in zadovoljilo publiko.

KUD Agimi je eno izmed najstarejših kulturnih društev v Jugoslaviji. Novembra lani je to društvo namreč praznovala štirideseto obletnico ustanovitve. V okviru društva delujejo še drugi odseki, ki so večinoma vezani na književnost in umetnost. Poleg li-

Skupina Agimi med nedavnim nastopom v Podlonjerju

rične in literarne sekcije, delujejo še likovni, kiparski in fotografski krožek ter oddelka za klasično in za moderno glasbo. Kljub temu da ima Agimi status amaterske skupine, so njegovi nastopi tehnično zelo dovršeni. Plesalci in pevci so v glavnem študentje in drugje zaposleni ljudje, orkestraši pa so docenti na prizrenski akademiji za glasbo in študentje akademije.

Druga značilnost Prizrena, ki je zgodovinsko in kulturno središče Kosova (nahaja se v Južni Metohiji), je ta, da je verjetno edino mesto na svetu s trojezično upravo. V duhu pravega kozmopolitstva se v Prizrenu namreč (tudi na uradnih forumih) pogovarjajo v srbohrvaščini, albanščini in turščini.

I. C.

razne prireditve

ŠD Vesna prireja danes, 26., in jutri, 27. julija, VASKO ŠAGRO v Križu. Danes ples z ansamblom Prizma, jutri pa z ansamblom Lojzeta Furlana. Vabljeni!

ŠD Zarja — Bazovica vabi na ŠPORTNI PRAZNIK danes, 26., in jutri, 27. julija, na vrtu Gospodarske zadruge v Bazovici. Oba večera vas bo zabaval ansambel Domači fantje iz Ilirske Bistrice. Delovali bodo dobro založeni kioski.

KD Primorsko prireja ŠAGRO v borovem gozdiču v Mačkoljah 26., 27. in 28. julija. Danes ob 20.30 ples z ansamblom Taimis. Jutri ob 18.30 koncert godbe na pihala iz Ricmanj, ob 19.30 nastop kotalkarjev ŠD Polet, nato ples z ansamblom Pomlad. V ponedeljek ples z ansamblom Pomlad. Kioski odprti vsak dan od 17. ure dalje, jutri od 10. ure dalje.

razstave

V **TK Galeriji** je odprta razstava slikarke Vide Slivnikar-Belantič.

V **umetništni galeriji na Tržaški pokrajini** — Trg Vittorio Veneto 4 je do 19. avgusta odprta Mednarodna poletna umetniška razstava z udeležbo Avstrali-je, Avstrije, Italije, Jugoslavije in Velike Britanije. Urnik: 19.00 - 22.00, prazniki: 11.00 - 13.00.

ŠD ZARJA — BAZOVICA

vabi na

ŠPORTNI PRAZNIK

danes, 26., in jutri, 27. julija, na vrtu Gospodarske zadruge v Bazovici.

Oba večera vas bo zabaval ansambel Domači fantje iz Ilirske Bistrice.

Delovali bodo dobro založeni kioski.

čestitke

Dragi tata **SERGIJ** Mirno naj plove ti čolnici življenja, ogne naj vselej valov se gorja, mirno veslaj brez grenkosti trpljenja, kamor te vodijo želje srca. Za tvoj rojstni dan ti želimo tvoja Irina in Peter, Alda in mama Paula.

Danes praznuje 50. rojstni dan **MILAN HRVATIC**. Še na mnoga leta mu želijo žena in sinova.

Danes se poroči **ALESSANDRO** in **KRISTINA**. Ob tem lepem dnevu jima čestitajo ter želijo vso srečo na novi življenjski poti nona Angela, nono Stano in stric Branko z družino.

Luči in zvoki

Tržaška avtonomna letoviščarska ustanova obvešča, da bo priljubljena predstava "Luči in zvoki" v Miramarskem parku v četrtek, 31. julija, in soboto, 2. avgusta, odpadla. Na sporedu bo namreč filmska revija "Maksimilijan in habsburški mit".

razna obvestila

Narodna in študijska knjižnica v Trstu obvešča, da je zaprta do 17. avgusta. Ponovno bo poslovala od ponedeljka, 18. avgusta, z urnikom: 8.00 - 16.00.

50-letniki dolinske občine. Pohitite z vpisovanjem za skupno praznovanje, ki bo v nedeljo, 7. septembra. Za informacije: Giusto Žerjal — Dolina 425 — Tel. 228254 od 18. do 20. ure.

Urad CGIL v Nabrežini ob 1. do 31. avgusta posloval samo ob torkih in petkih popoldne od 15. do 18. ure.

Slovenska socio-psiho-pedagoška služba deluje v novih prostorih v Ul. Slataper št. 18 (V. nadstr.), tel. 7762266.

Aktiviste in borce Istrskega odreda vabi na odkritje spomenika padlim borcem NOV, ki bo jutri, 27. t. m. ob 15. uri v Prešnici pri Kozini, Odbor skupnosti borcev Istrskega odreda.

poletne prireditve

GLEDALIŠČE ROSSETTI FESTIVAL OPERETE

Danes in jutri: **HIŠA TREH DEKLET** (F. Schubert in H. Berte). Opereto bodo še ponavljali 5. in 9. 8., od 2. 8. dalje bo na sporedu tudi tretja opereta **PRI BELEM KONJČKU** (R. Benatzky in R. Stolz).

MIRAMARSKI PARK

LUČI IN ZVOKI: danes, 26. 7. (v nem. in it.); v torek, 29. 7. (v angl. in it.); v petek, 1. 8. (v it.); vedno ob 21.30 in 22.45.

Filmski pregled **MAKSIMILIJAN IN HABSBURŠKI MIT** (vstop prost)

Jutri, 27. 7., ob 21. uri: **Polkovnik Redl** (Redl. ezredes), zgod., Madž. - Avstr. - ZRN 1985, 140'; r. Istvan Szabo; i. Klaus Maria Brandauer, Gudrun Landgrebe, Han Christian Blech. (Originalna verzija s podnaslovi v francoščini.) Film je lani prejel posebno nagrado žirije v Cannesu, miramarske predpremiere za Italijo se bo udeležil režiser.

V ponedeljek, 28. 7., ob 21. uri: **Poročna koračnica** (The Wedding March), dram., ZDA 1928, 90'; r. Erich von Stroheim; i. Erich von Stroheim, Zasu Pitts; (originalna verzija v angleščini); nato **Ljubimkanje** (Liebeleli), kom., ZRN 1933, 88'; r. Max Ophüls; i. Magda Schneider, Wolfgang Liebeneiner; (originalna verzija v nemščini).

CANKARJEV DOM

V galeriji Cankarjevega doma bo do 20. avgusta odprta razstava slik in akvarelov slikarja Georga Baselitza.

Cankarjev dom je organizator **POLETNE VIOLINSKE SOLE**, ki bo pod vodstvom prof. Igorja Ozima (asistentka prof. Christine Hutcap) od 22. avgusta do 2. septembra v Glasbeni šoli v Titovem Velenju.

izleti

Združenje Union Podlonjer-Sv. Ivan prireja enodnevni izlet 15. avgusta v Dolomite - S. Stefano di Cadore. Odhod iz Trsta ob 6.30 z Oberdanovega trga. Informacije in vpisovanje vsak ponedeljek in četrtek od 17. do 19. ure v Ul. Valdirivo 30, tel. 61011.

SPDT prireja enotedenski izlet od 23. do 30. avgusta v Dolomite z vzponi po normalnih in zavarovanih poteh na vrhove v bližini Corvare in Colfosca, kjer bodo udeleženci šotorili. Izlet vodi odbornik Ervin Gombač, vpisovanje pa je na sedežu ZSSDI v uradnih urah. Izlet bo z osebnimi avtomobili.

SPDT prireja v soboto, 2., in v nedeljo, 3. avgusta, izlet na Škratlato. Odhod iz Trsta z osebnimi avtomobili v soboto ob 7. uri izpred sodne palače v dolino Vrat, od koder bo sledil vzpon po Sovatni do Pogačnikovega doma z možnostjo vzpona na Stenar (2501 m); naslednji dan vzpon na Škratlato (2738 m). Izlet vodi Vojko Slavec, kateremu se lahko javijo tudi vsi tisti, ki ne razpolagajo z osebnimi prevoznimi sredstvom in bi se izleta radi udeležili. Javijo se lahko vsak dan od 20. do 22. ure na telefonsko številko 742405.

SPDT prireja 10. avgusta avtobusni izlet v Cimo Sappado, od koder bo sledil vzpon na Creto Forato (2462 m), ki sodi med vrhove Poti prijateljstva. Odhod ob 6.30 izpred sodne palače; hoje bo približno štiri ure; vpisovanje na sedežu ZSSDI v uradnih urah. Izlet je primeren za vse.

SKD Barkovlje prireja jutri, 27. julija, izlet z osebnimi avtomobili na Passo Pura nad Saurisom. Odhod izpred barkovljanskega portiča ob 5. uri. Predvidene so štiri ure krožne hoje.

mali oglasi

ŠTUDENT z opravljeno maturo išče kakršnokoli delo, od inštrukcij do fizičnega dela, tudi za nekaj dni. Tel. 911433 od 13. do 15. ure.

PRODAM land rover, letnik '79, nove gume, motor 30.000 km. Tel. 766649.

MENITE, da je prišel čas za obnovo stanovanja ali za hišna notranja in zunanja popravila, obnovo strehe, barvanje ali celo za novo gradnjo? Hočete kvalitetno delo in ugodno prihraniti? Informacije po telefonu od 8. do 9. ure in od 18.30 do 19.30 na št. 823636.

PRODAM prenovljeno stanovanje, 64 kv. m, v Ul. Frausin. Tel. 228390.

PRODAM hišo v Ricmanjih v zelo dobrem stanju, 110 kv. m. Tel. 228390.

ZEMLJIŠČE primerno za športno igrišče ali obdelavo, pri hipodromu v Trstu prodam. Tel. 228390.

VOJNI INVALID išče pošteno žensko za opravljanje hišnih del. Tel. 575436.

PRODAM ape 150. Tel. 0481/882020.

PRODAM vespo PX 200, prevoženih 17.000 km, letnik '82, za 1.300.000 lir. Tel. 040/212417.

POD LOGOM je odprl osmico Severino Usenik. Toči belo in črno vino.

PODARIM majhne piščke. Tel. 226294 od 16. do 18. ure.

PRODAM učne knjige za trgovski tehnični zavod. Tel. 824389.

OSMICO pod lipo je odprl Boris Škerk v Repnu. Toči teran in belo vino.

menjalnica

Ameriški dolar	1.455.—
Nemška marka	684.—
Francoski frank	209.—
Holandski florint	606.—
Belgijski frank	32.—
Funt sterling	2.145.—
Irski sterling	2.020.—
Danska krona	180.—
Grška dramma	10.—
Kanadski dolar	1.015.—

Mladinska poletna središča po radiu Trst A

Radio Trst A bo danes ob 12. uri (ponovitev jutri ob 16. uri) v oddaji "NA POČITNICE" posredoval obisk in srečanje z otroki, ki svoje počitnice preživljajo v mladinskih središčih v Nabrežini in v Dijaškem domu v Trstu.

kino

ARISTON - 21.30 **Ritorno al futuro**, fant., ZDA 1985; r. Robert Zemeckis; i. Michael J. Fox, Christopher Lloyd.

LETNI KINO V LJUDSKEM VRTU - 21.15 **Legend**, fant., VB 1985; 95', r. Ridley Scott; i. Tom Cruise, Mia Sara.

NAZIONALE I - 16.00, 22.00 **Fremito d'amore**, porn., □ □

EDEN - Zaprto do 13. avgusta.

EXCELSIOR I - Zaprto do 21. avgusta.

EXCELSIOR II - Zaprto do 21. avgusta.

GRATTACIELO - 16.00, 18.45, 21.30 **La mia Africa**, dram., ZDA 1985, 150', r. Sydney Pollack; i. Meryl Streep, Robert Redford.

NAZIONALE II - 16.00, 22.00 **Il giorno degli Zombi**, srh., ZDA 1985; r. G. A. Romero; i. Lory Cardille, T. Aleksander, □.

FENICE - Zaprto do 21. avgusta

MIGNON - 16.00, 22.15 **Mishima**, dram., ZDA 1985, 115'; r. Paul Schrader; i. Ken Ogata, Kenji Sarvada.

CAPITOL - 17.00, 19.20, 21.45 **Exalibur**, fant., ZDA 1981, 130'; r. John Boorman; i. Nigel Terry, Helen Mirren, Nicol Williamson.

ALCIONE - Zaprto.

NAZIONALE III - 16.00, 22.00 **Nove set timane e 1/2**, er. dram., ZDA 1985, 120'; r. Adrian Lyne; i. Mickey Rourke, Kim Basinger, □

LUMIERE FICE - SPORED GLASBENIH FILMOV - 17.00, 22.00 **Havy Metal**, Kanada 1981.

VITTORIO VENETO - Zaprto do 20. avgusta.

RADIO - 15.30, 21.30 **Inside Marilyn**, porn., □ □

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □ □

včeraj-danes

Danes, **SOBOTA**, 26. julija
ANA

Sonce vzide ob 5.41 in zatone ob 20.41 — Dolžina dneva 14.42 — Luna vzide ob 23.21 in zatone ob 11.24

Jutri, **NEDELJA**, 27. julija
GORAZD

PLIMOVANJE DANES: Ob 0.29 najvišje 24 cm, ob 6.58 najnižje -45 cm, ob 13.55 najvišje 38 cm, ob 20.04 najnižje -12 cm.

VREME VČERAJ: Temperatura zraka 25,8 stopinje, zračni tlak 1018,6 mb narašča, veter 14 km na uro jugovzhodni, vlaga 27-odstotna, nebo skoraj jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 20,8 stopinje.

ROJSTVA SMRTI IN OKLICI

RODILI SO SE: Marianna Zilli, Valentina Berdon, Stefania Paliaga, Francesca Borgna, Sara Rutigliano.

UMRLI SO: 65-letni Guido Medos, 88-letna Anna Razman vd. Koslovic, 69-letna Palmira Canciani, 70-letna Elda Roggia vd. Talamo, 64-letni Eugenio Violetto, 74-letni Sante Corzani, 72-letna Giustina Hrovatin, 78-letna Ernesta Werk vd. Basec, 70-letni Guido Scodellaro, 52-letna Enza Regano por. Venier, 86-letna Stefania Furlan vd. Makovec, 78-letni Pietro Vivan, 45-letna Maria Antonia Aprati, 85-letni Luigi Dehm, 82-letni Eugenio Polla.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 21., do sobote, 26. julija 1986

Dnevna služba — od 8.30 do 19.30
Largo Sonnino 4, Trg Libertà 6, Erta S. Anna 10 (Kolonkovec), Strada per Longera 172, Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14.

MILJE — Lungomare Venezia 3.
NABREŽINA (tel. 200466), **BOLJUNEC** (tel. 228124) — samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba — od 20.30 do 8.30
Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14.
Lungomare Venezia 3 - **MILJE**.
NABREŽINA (tel. 200466), **BOLJUNEC** (tel. 228124) — samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

NAKUPNI TEČAJI 25. 7. 1986

Japonski jen	8.—
Švicarski frank	847.—
Avstrijski šiling	97.—
Norveška krona	194.—
Švedska krona	205.—
Portugalski eskudo	9.—
Španska peseta	10.—
Avstralski dolar	840.—
Debeli dinar	3.—
Drobni dinar	3.—

sklad mitja čuk

jelka cvelbar

Staranje prizadetih oseb

Pogovor z ravnateljem Vzgojnega zavoda Elvire Vatovec v Strunjanu, prof. Darko Oparo, je zajel popolnoma neproučeno temo o staranju srednje in teže prizadetih oseb.

"Doslej so bile take osebe osamljene, nihče ni vedel, kako procesi staranja pri njih potekajo. Nihče tudi ni vodil organiziranega proučevanja teh procesov. Letos imamo v delavnicah primerno skupino in nameravamo postaviti neke medicinsko strokovne kriterije za spremljanje procesa staranja naših varovancev. Vsekakor pa so dosedanja opazovanja pokazala staranje že v zgodnjih letih. V primerjavi z

drugimi nastopi torej pri njih telesno staranje hitreje."

"Torej vam v resnici delavnice odpirajo nove probleme."

"Resnično, odprl se je še nov problem, to je problem domov. Ta problem bomo morali v bližnji bodočnosti reševati. Velik problem bo, kam z varovanci, ko jim bodo starši pomrli. Dom upokojevcev ni pravo okolje zanje, tudi kakšna pretirana koncentracija bi ne bila primerna. Pri tej stvari se mi vidi oblika volunteerskega dela, kot je na Zapadu, neke vrste rešitev."

"Kako si to predstavljate?"

"Tu in tam bi morali imeti na razpo-

lago stanovanje, kjer bi lahko živela po dva ali trije varovanci skupaj. Tudi oni imajo pravico do svojega stanovanja, kakor vsi ostali."

"Kaj pa s težko prizadetimi, ki se skoraj ne zanimajo za okolje?"

"Če so tako prizadeti, da zanje okolje ni diferencirano, je zanje pravzaprav vseeno, če je kraj, kjer so, dom za upokojevce ali karkoli drugega. Potrebni so le najosnovnejše nege."

"In še poslednje vprašanje: kako sodelujete z nami, onkraj meje?"

"Pred leti smo imeli v Divači, ko se je šola odprla, tri zamejske otroke. Sodelovanje je bilo kar dobro. Ideja o integraciji pa jih je kasneje pobrala v navadno šolo, pa tudi nastanek nove psihopedagoške službe je moral biti opravičen z dokazi, tako da trenutno ni pri nas nikogar iz zamejstva. Seveda pa smo še naprej kadarkoli pripravljeni na sodelovanje."

"Brez pomislekov?"

"Pravzaprav brez — kajti tudi s finančnega vidika so ti problemi rešljivi. Pomisleki nastanejo le takrat, ko bi morali prizadetega otroka iz zamejstva sprejeti relativno pozno. Takega otroka tudi ne moreš vključiti v naše delavnice, ker jih ne more obiskovati vsak dan, če prihaja iz Trsta..."

"Kaj pa v zavodu samem?"

"V zavodu je rok bivanja za otroka, ki pride iz vaše osnovne šole, prekratek za uspešno delo. Tudi sami bi namreč radi videli rezultat ali smisel svojega dela. Vsekakor je otrok potreben pomoči in to nas navadno privede do drugečnega pristopa. Pristop postane sociološki. Mislimo si, boljše je eno ali dve leti pri nas, kot že sedaj pustiti otroka doma. Zato ga načelno sprejememo."

V strunjanski posebni šoli je zvonec oznanil konec pouka. Bil je tudi konec pogovora s profesorjem Oparo. Veliko sva govorila o integraciji in o problemih z njo v zvezi, a še vedno ne dovolj, da bi ne veljal nasvet — preden obsodiš človeka, se postavi v njegovo kožo in skušaj tako živeti kot on, šele potem ti bo jasno, kako je v resnici z njim.

Kmalu poletno središče na Opčinah

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1
11.15 Televideo
13.00 Glasb. odd.: Voglia di musica
13.30 Dnevnik
13.45 Film: La fiamma che non si spegne (dram., It., 1949, r. V. Cot-tafavi, i. L. Cortese, G. Cervi, M. Denis)
15.45 Izžrebanje loterije
15.50 Iz parlamenta
16.20 Športna sobota: Ascot: konjske dirke, Milan: smučanje na vodi, Pisa: lahka atletika
19.25 Verska oddaja: Le ragioni della speranza
19.40 Almanah jutrišnjega dne
19.50 Vremenska napoved
20.00 Dnevnik
20.30 Edvige Fenech predstavlja: Sot-to le stelle (4. del)
21.50 Dnevnik
22.00 Film: Espaa - Guerra civile (1. del)
22.55 Film: Nudi alla meta (V. B., kom., 1959, r. John Boulting, i. J. Carmichael, Peter Sellers, Terry Thomas)
23.55 Dnevnik - zadnje vesti
0.05 Nudi alla meta - drugi del filma

RAI 2
12.15 Informativna oddaja: Giorni d'Europa
12.45 Napoved programov
13.00 Dnevnik - ob trinajstih
13.15 Dnevnik. Bella Italia in izžreba-nje loterije
13.50 Nanizanka: Saranno famosi - Di nuovo il sole
14.15 L'avventura
16.45 Film: I sette peccati di papà (It./Fr. kom., 1954, r. Jean Boyer, i. Maurice Chevalier, Delia Sca-la, Paolo Stoppa)
18.20 Športne vesti
18.30 Nanizanka: Un caso per due
19.40 Vremenska napoved
19.45 Dnevnik
20.20 Dnevnik - Šport
20.30 Film: Maigret e il caso saint-fiacre (Fr., krim., 1959, r. Jean Delannoy, i. Jean Gabin, Michel Auclair, Valentine Tessier)
22.10 Dnevnik - večerne vesti
22.20 Zabavni spored: Il cappello sulle ventitrè
23.00 Športna oddaja
24.00 Dnevnik - zadnje vesti

RAI 3
16.00 Tour de France - Clermont Fer-rand - Nevers
17.45 Napoved programov
18.00 Sofia: sabljanje - svetovno pr-venstvo
19.00 Dnevnik
19.25 Informativna oddaja: La macchi-na del tempo
20.00 Informativna oddaja: Scuola aperta
20.30 Lirika: La Traviata (melodrama v treh dejanjih)
22.40 Dnevnik
23.05 Speciale Vibostar

Espana, RAI 1, ob 22.00

RTV Ljubljana
15.00 Poročila
15.05 Otroški spored: Ponovitev oddaj - Smer deveti otok (3. del)
15.20 Na črko na črko (13. in zadnji del)
15.50 Slon se je izgubil (mladinski film)
17.00 Celje: Atletika - prenos
19.10 Risanka
19.24 TV nocoj
19.26 Zrno do zrna
19.30 Dnevnik
19.45 Vremenska napoved
19.50 Knjiga
20.05 Muppet show
20.30 Zrcalo tedna
20.50 S poti po Indiji: Dežela tisočerih resnic (4. in zadnji del)
21.30 Dnevnik
21.58 TV nocoj in jutri
22.05 Ubijalec - francoski film Gre za pripoved o znanem ubi-jalcu, ki se mu posreči s pretve-zo preseliti iz zapora v bolnišni-co, kjer zelo uspešno simulira duševno motenost. Nato pobeg-ne in na prostosti nadaljuje z uboji...

TV Koper
17.00 Nanizanka: Bellamy
18.00 Nadaljevanka: Tra l'amore e il potere
18.55 TV Novice
19.00 Celje: Atletika
20.30 Glasbena oddaja: Melodije mor-ja in sonca
22.10 TVD - Vsedanes
22.20 Poletna noč

Charlotte, EuroTV, ob19.00

CANALE 5
8.30 Nanizanki: Mary Ty-ler Moore, 9.00 Alice
9.30 Film: Eri tu l'amore (kom., 1961, r. R. Tho-mas, i. P. Finch, M. Pe-ack)
11.30 Nanizanki: Love Boat, 12.30 Lou Grant
13.30 Film: Operazione San Gennaro (kom., 1966, r. D. Risi, i. N. Manfredi, S. Berger, Totò)
15.30 Film: Susanna tutta panna (kom., 1957, r. Steno, i. M. Allasio, E. Manni)
17.30 Nanizanke: Il mio ami-co Ricky, 18.00 L'albe-ro delle mele, 18.30 Dalle nove alle cin-que, 19.00 Arcibaldo, 19.30 Kojak
20.30 Zabavnoglasbena od-aja: La corrida, vodi Corrado
23.00 Parlamento in
23.45 Nanizanki: Fifty Fifty, 0.45 Sceriffo a New York

RETEQUATTRO
8.30 Nanizanka: Strega per amore
9.00 Nadaljevanka: Marina
9.40 Nanizanka: Lucy Show

10.00 Film: La vendetta
11.45 Nanizanka: Switch
12.45 Otroški spored: Ciao ciao, vmes risanke Nanà, Don Chisciotte, Piccole donne, She-Ra
14.15 Nadaljevanka: Marina
15.00 Nanizanki: Con affetto Sidney, 15.30 Charles-ton
15.50 Retequattro per voi
16.10 Film: La storia di Patri-cia Neal
17.50 Nanizanke: Lucy Show, 18.20 Ai confini della notte, 18.50 I Ryan, 19.30 Febbre d'amore
20.30 Film: Sabrina (Kom., 1954, r. B. Wilder, i. A. Hepburn, H. Bogart, W. Holden)
22.45 Retequattro per voi
23.00 Nanizanka: Cassie & Co.
23.50 Nanizanka: Vicini troppo vicini
0.20 Nanizanka: I Ropers
0.50 Film: Gli spettri del capitano Clegg (pust., 1962, r. G. Scott, i. P. Cushing)

ITALIA 1
8.30 Nanizanka: Daniel Bo-one
9.30 Film: Il prigioniero della miniera (vestern, 1954, r. H. Hathaway, i.

11.00 Nanizanke: Sanford & Son, 11.30 Lobo, 12.30 Due onesti fuorilegge, 13.30 T. J. Hooker
14.15 Športna oddaja: Sport spettacolo
15.00 Nanizanka: Fantasi-landia
16.00 Otroški spored: Bim, Bum, Bam, vmes risan-ke Lalabel, Pollon, Cu-ore, Lo specchio magi-co
18.00 Glasbena oddaja: Mu-sica è
19.00 Nanizanka: Street-hawk
20.00 Risanka: Occhi di gat-to
20.30 Nanizanke: A-Team, 21.25 Dimensione Alfa, 22.20 Hardcastle and McCormick
23.15 Športna oddaja: Grand Prix
0.15 Glasbena oddaja: Dee-jay television

TELEFRIULI
13.30 Nanizanka: L'uomo e la città
14.30 Risanka: Hanna e Bar-bera
15.30 Glasbena oddaja: Mu-sicale
18.30 Dokumentare: Le me-raviglie della natura
19.00 Nanizanka: Brothers and Sisters
19.30 Dnevnik
20.30 Film: La felicità non si compra (r. Michael Curtiz, i. Mc Rae, Dan Dailey)
22.30 Dnevnik
23.00 Nanizanka: Arrivano le spose

TELEQUATTRO
(Se povezuje z sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Fatti e commenti

RADIO TRST A
7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Kratka poročila; 7.20—8.00 Dobro jutro po naše; 8.10 Al-manah: Kulturni dogodki; 8.40—10.00 Glasbeni almanah (1. del): Slučajnosti med literaturo in fantastiko; 10.10 Koncert v Križankah v Ljubljani; 11.40—13.00 Glasbeni almanah (2. del): Sestanek ob 12: Na počitnice; 13.20 Glasba po željah; 14.10 Poletni mozaik (1. del): Poti do branja, Beležka: Filipi-ke in jeremijade Ivana Cankarja; 17.10 Klasični album; 18.00 Dramska vetrov-nica: Bogninja iz sesljsanskega zaliva (1. del); 18.40 Poletni mozaik (zadnji del).

LJUBLJANA
5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00 Poročila; 4.30—8.00 Jutranji spored; 8.05 Pionirski tednik; 9.05 Z glasbo v dober dan; 9.35 Napotki za naše goste iz tujine; 10.05 Odprto za kulturno-zabavni program; 11.05 Sve-tovna reportaža; 11.30 Srečanja repu-blik in pokrajin; 12.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 12.30 Kmetij-ski nasveti; 14.05 Kulturna panorama; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.10—15.25 Popoldanski mozaik; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Zabavna glasba; 16.00 Vrtiljak želja; 16.40 Loftr-ca domačih; 17.00 Studio ob 17.00; 18.00 Škatlica z godbo; 18.30 Iz dela Glasbene mladine Slovenije; 19.00 Ra-dijski dnevnik; 19.35 Za naše najmlaj-še; 19.45 Minute z ansamblom Bojana Adamiča; 20.00—23.00 Slovencem po svetu, vmes Mladi mostovi, Naši kraji in ljudje; 22.50 Literarni nočno: Pa-

vel Oblak: Sporočilo; 23.05 Od tod do polnoči; 00.05—5.00 Nočni program, glasba.

RADIO KOPER (slovenski program)
13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Glas-ba; 6.10 Vreme; 6.30 Jutranjik; 7.00 II. jutranja kronika; 7.30 Jutranji servis; 8.00—13.00 Prenos II. programa Radio Ljubljana; 13.00 Kruh in sol Radia Ko-per; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.15 Zamejska reportaža.

RADIO KOPER (italijanski program)
6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Radijski dnevnik; 6.00 Glasba; 6.45 Koledarček; 7.00 Dobro jutro v glasbi; 8.00—12.00 Prisrčno vaši; 8.15 Flash back; 9.15 Edig Galletti; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Popevka tedna; 10.35 Vstop prost; 11.00 V soboto z...; 11.30 Na prvi strani; 11.40 Napoved programov; 12.00 Glasba po željah; 14.33 Poročila v nemškem jeziku; 14.30—20.00 Popoldanski glasbeni pro-gram; 15.00 I magnifici sette; 15.45 Glasbeni weekend; 16.55 Pismo iz...; 20.00—6.00 Nočni program Radia Ko-per.

RADIO OPČINE
10.00 Glasbena matineja - vodi Maj-da; 15.00 Glasba po željah - v studiu Sabina; 17.00 Zakaj tako, kaj mislite vi? - vodita Gabriela in Martina 19.00 Listam po časopisih - vodi Vinko.

Ni prišlo do sporazuma s socialisti

Za občinski proračun v Tržiču le tri stranke sedanje koalicije

Tržiški občinski proračun je bil v četrtek zvečer odobren s minimalnim številom glasov, dvajsetimi od skupnega števila štirideskih svetovalcev. Zanj so glasovali le svetovalci sedanje večinske koalicije KD, PSDI in PRI. Proti je glasovalo 16 svetovalcev KPI, PSI, Zelene liste in MSI. V trenutku glasovanja niso bili v dvorani prisotni štirje svetovalci leve opozicije, dva socialisti in dva komunisti.

Ni prišlo torej do sporazuma med sedanjo tristrankarsko koalicijo in socialisti, o čemer so se vodila pogajanja. Ta niso rodila uspeha, pa čeprav so bila v teku tudi par ur pred pričetkom četrtkov seje.

Socialisti so zaradi tega zelo razjarjeni. Njihova glasovalna izjava, ki jo je prebral svetovalec Arrigoni, je zelo ostra. Prav tako je ostra izjava, ki jo je dal deželni tajnik PSI Trombetta. Si- noči se je na izredno sejo sestal pokrajinski izvršni odbor socialistične stranke. Ni izključeno, da bo vodstvo PSI zahtevalo odgovor od pokrajinskih tajništva drugih koalicijskih strank. To zaradi tega ker je bil komaj pred

dvema tednoma podpisan sporazum o poenotenju koalicije v KZE, na Pokrajini, v občinskih svetih Tržič in Gradež.

Po mnenju socialistov se sekcije KD, PRI in PSDI v Tržiču niso držale sporazuma. Slednji pravijo, da so socialisti postavljali prevelike zahteve za vstop v večinsko koalicijo: zahtevali naj bi župana, dva odbornika in predsedniško mesto neke pokrajinske ustanove. To pa bi bilo po mnenju sedanje večinske koalicije preveč.

Sicer pa je tudi znotraj koalicije prišlo do različnega gledanja. Ob sestavi te koalicije je bilo bajé domenjeno, da bo vsakdo od treh partnerjev odstopil socialistom enega odbornika. Republikanci, ki imajo tri svetovalce ter dva odbornika, eden teh je podžupan, pa bajé nočejo pustiti nobeno teh dveh mest. Od tod nesoglasja v koaliciji. Od tod tudi zavrnitev socialističnih zahtev.

Socialisti so bili torej zelo ostri v glasovalni izjavi. Prav tako ostri so bili komunisti. Zanje je govoril sveto-

valec Padovan. Povedal je, da so volivci leta 1983 tako socialdemokratom kot socialistom dali glasove, ker so ti zagovarjali levičarsko upravo. Sedanje koalicijo, še zlasti demokristjane, so komunisti obsodili, da so predložili navaden proračun, brez vsakih izrednih postavk, brez zahtev po posojilih. Samo na tak način je bil proračun lahko odobren.

S svoje strani pa sta župan Porciani, demokristjan, in vodja svetovalske skupine te stranke Calzolari, dejala, da je proračun takšen, ker niso hoteli, da bi na županstvo prišel komisar. Povedala sta tudi, da so v proračunu pustili zahteve po izrednih postavkah ob strani. O njih naj bi razpravljali odbor v katerega naj bi vstopili tudi socialisti.

Na vsak način bo četrtkovo glasovanje v občinskem svetu v Tržiču imelo precej hude posledice v goriškem političnem življenju. To glasovanje utegne imeti prve posledice že v proračunski razpravi v Gradežu, ki se bo pričela v prihodnjih dneh.

Podpredsednik pokrajine Cumpeta sprejel mlade kanadske goste

Pri goriški sekciji mednarodne organizacije za poletna otroška središča CISV (Children's International Summer Villages) so letos izredno aktivni. V začetku meseca je skupina norveških otrok obiskala svoje vrstnike pri nas, le-ti pa jim pravkar vračajo obisk in se tako sedaj nahajajo v norveškem mestecu Trondheim. Do podobne izmenjave, vendar gre v tem primeru za nekoliko starejše fante in dekleta, je prišlo še med sekcijo CISV iz Gorice in ono iz Ottawe v Kanadi. Goričani so bili pri njih lani, letos pa so jih obiskali prijatelji z onkraj oceana.

Včeraj je Kanadčane in njihove gostitelje sprejel tudi podpredsednik goriške pokrajine Silvio Cumpeta v spremstvu podpredsednika te ustanove Maurizia Fabbra. V pozdravnih besedah je Cumpeta podčrtal pomen takih izmenjav, ki omogočajo mladim, da razširijo svoja obzorja in vzpostavijo medsebojne prijateljske stike. Ti stiki so lahko povod za ustvarjanje še tesnejših vezi med našim mestom in sicer oddaljeno Kanado, kjer pa živi veliko naših ljudi. V spomin na obisk našega mesta je predsednik goriške pokrajine podaril gostom sveženj knjig, ki obravnavajo goriško in, širše, posoško stvarnost.

Interpelacija komunističnega senatorja Battella

Komunistični senator Nereo Battello je predsedniku ministrskega sveta naslovil pisno interpelacijo v zvezi s pogostimi zamenjavami visokih vladnih funkcionarjev v goriški pokrajini. Battello navaja, da smo v zadnjih letih na Goriškem imeli kar pet prefektov, prav toliko šolskih skrbnikov, osem pa je bilo odgovornih funkcionarjev na pokrajinskem uradu za delo. Battello sprašuje za razloge takega ravnanja, ki prav gotovo ne pripomore k reševanju številnih zapletenih vprašanj tega območja in kaj namerava predsednik ukreniti, da bi se stanje izboljšalo.

Komunisti kritično ocenjujejo nedavno razpravo o proračunu

Prejšnji teden je goriški občinski svet odobril proračun občine in mestnih podjetij za letos. Te dni so o finančnih dokumentih ter o samem poteku razprave govorili na seji občinskega komiteja in predstavnikov KPI v občinskem svetu. Ocena je, kakor izhaja iz tiskovnega poročila, zelo kritična. Komunisti ugotavljajo, kako so bila za posodobitev električnega, vodovodnega in plinskega omrežja namenjena le skromna sredstva, čeprav je potreba po investicijah prav na tem področju zelo velika, zaradi dotrajnosti omrežja in zaradi velikih izgub, ki so posledica takega stanja. Iz razpoložljivih podatkov izhaja, da se izgubi v omrežju okrog 5 milijonov kilovat-

nih ur elektrike letno, okrog 3 milijone kubičnih metrov vode odteče v zemljo, izgube na plinskem omrežju znašajo okrog 4 milijone kubičnih m.

Posebno kritični so komunisti glede tistega dela proračuna občine, ki govori o investicijah, saj se utegne zgoditi, tako kakor tudi že lani, da bo finančni načrt ostal sanjska knjiga. Za investicije je letos namenjenih kar 89 milijard lir. Koliko investicij bo dejansko izvedenih? Lani je bilo recimo v proračunu vpisanih za investicije 82 milijard, realizirali so jih komaj za 16 milijard lir.

Kaj pa županovo programsko poročilo? Težko bi ga označili kot programski dokument, ugotavljajo komunisti. Gre bolj za medel prikaz obstoječega stanja.

Na podlagi poteka razprave komunisti ugotavljajo, da se nadaljujejo težavni odnosi v koaliciji in da bi bilo zato potrebno stvarno preverjanje med strankami, tudi z namenom, da se določijo stališča do številnih pomembnih vprašanj. Komunisti so na ta vprašanja doslej že večkrat opozorili in ob različnih priložnostih. Mogoče pa jih je strniti v sedem točk: reorganizacija občinskih služb, decentralizacija, prometna ureditev, avtoport, šolska politika s posebnim ozirom na reševanje problematike slovenskih šol, splošna gospodarska situacija in ukrepi za premagovanje težav, socialno skrbstvo in druge oblike družbene pomoči.

Da v koaliciji niso bile odpravljene razprtije priča tudi dejstvo, da so predstavniki nekaterih strank, (PSDI in SSK) povedali samo kakšen dan po izglasovanju proračuna, da se z usmeritvijo večine ne strinjajo povsem.

Valutni prekrški: oprostitev za veliko večino obtožencev

Precej zanimanja je bilo za včerajšnji proces pred goriškim okrožnim kazenskim sodiščem zaradi iznosa valute na Madžarsko. Na zatožni klopi se je znašlo štirinajst obtožencev. Večina jih je doma v Gorici, oziroma v raznih krajih na Goriškem, nekateri pa so tudi iz videmske in pordenonske pokrajine, pa tudi iz Veneta, različnih poklicev, vendar vsi strastni lovci. In prav zaradi lova so prišli navzkriž z zakonom, čeprav se je za večino proces končal z oprostitvijo. Obtoženci so bili večkrat na lovu na Madžarskem in ob tej priložnosti naj bi bili gosti goriškega trgovca Augusta Nibrandta, upravitelja uvozne — izvoznega podjetja Comest. Stroške, ki jih je na Madžarskem kril Nibrandt, naj bi po povratku v Italijo redno vrnil.

Proti Augustu Nibrandtu je bil že lani uveden kazenski postopek zaradi valutnih prekrškov. Obtoženec pa se je menda pravočasno umaknil v tužino.

Prav v preiskovalnem postopku proti Nibrandtu in nekaterim drugim obtožencem pa je prišla na dan zadeva, ki je imela epilog na včerajšnji kazenski razpravi. Pred dobrim letom (18. 7. 1985), je finančna straža vložila ovadbo proti štirinajstim obtožencem. Najbolj naravno bi bilo, da bi zadevo obravnavali skupaj z glavnim procesom, proti Nibrandtu in trem drugim obtožencem. Na sodišču pa so odločili da gre za dva ločena postopka in tako je prišlo do včerajšnje obravnave. Sodišče je večino obtožencev oprostilo, (ker po zakonu niso zagrešili kaznivega dejanja), za dva (Augusto Nibrandt in Riccotti Esente) pa odredilo predajo aktov javnemu tožilstvu.

Po hitrem postopku pa so pred istim sodiščem sodili 20-letnemu Mauriziju

Zambelliju iz Brescie in sicer zaradi posesti in razpečevanja mamila. Fant, ki je teden dni predsedal v zaporu, je prišel na nekajdnevno letovanje v Gradež in tu naj bi skupini mladih ponudil mamilo (hašiš).

Imel pa je smolo, kajti kmalu zatem so ga aretirali in pri njem našli, skrito v spodnjicah, okrog 8 gramov mamila, ki naj bi bilo, kakor je izjavil preiskovalcem, za lastno uporabo.

Sodišče ga je obsodilo pogojno na osem mesecev in 15 dni zapore ter na denarno kazen v višini 250 tisoč lir.

Kdaj bodo odprli most v Zagraju?

Na sestanku med predstavniki pokrajinske uprave, zagrajske in krminske občine in državnega podjetja za ceste, sestanek je bil na županstvu v Zagraju, so razpravljali o možnosti, da bi pohiteli z deli za rekonstrukcijo mosta v Zagraju in s tem odpravili težave v prometu, ki bodo še večje čez dober mesec, ko se bo pričela trgatve. Veliko vinogradnikov iz občin na Tržiškem namreč oddaja grozdje zadržni kleti v Krmini in je seveda pričakovati zaradi tega dodatne težave.

Na sestanku je predsednik pokrajine Cumpeta predstavnike podjetja Anas zaprosil da preučijo možnost, da bi vsaj začasno sprostili za promet odsek avtoceste med Redipuglio in Vilešem.

S svoje strani so predstavniki Anasa, kakor izhaja iz tiskovnega poročila, izjavili, da je poseg na mostu tehnično zelo zahteven in da v tem trenutku še ni mogoče z gotovostjo reči, ali se bodo dela zaključila v prvotno predvidenem roku, to je do konca oktobra. Zankrat ni sicer nobene zamude in dela potekajo po koledarju.

Pričetek filmskih večerov danes na goriškem gradu

Na goriškem gradu se drevi pričinja pregled filmov, ki bodo prihodnje leto sodelovali na tekmovanju za nagrado Sergio Amidei. Poleg filma "Oče na službenem potovanju" Emira Kusturice, ki ga bodo predvajali drevi ob 21. uri, bomo do sobote, 2. avgusta, gledali lahko še sedem bolj znanih del in sicer jutri Johna Hustona "L'onore dei Prizzi", v ponedeljek "Cercasi Susan disperatamente", v torek "La messa è finita", sledijo potem še "Speriamo che sia femmina", "Another time, another place", "La rosa purpurea del Cairo" in za zaključek, 2. avgusta "Piccoli fuochi".

Gre sicer za filme, ki smo jih v goriških kinodvoranah že videli, ki pa prav gotovo zaslužijo ponoven ogled. Pobuda občinskega odborništva za kulturo bo prav gotovo naletela na ugoden odziv občinstva, toliko bolj, ker bodo filme predvajali na odprtem dvorišču na gradu, kjer je v teh vročih julijskih dneh mogoče najti tudi prijetno osvežitev. Tudi vstopnice so po razmeroma nizki ceni, saj je treba zanje odšteti le dva tisoč lir.

Vse predstave bodo ob 21. uri. Drevi torej film Oče na službenem potovanju, jugoslovanskega režiserja Kusturice; film, ki je lani v Cannesu in v Pulju dobil prvo nagrado.

Gospodarska vprašanja v ospredju pogovorov Mirošič - Bevilacqua

O gospodarski problematiki, zlasti pa še o utrjevanju gospodarskih odnosov na obmejnem področju so razpravljali ob nedavnem obisku jugoslovanskega generalnega konzula v Trstu, Draga Mirošiča, pri predsedniku goriške Trgovinske zbornice dr. Bevilacqua. Mirošič je gostitelju izrazil priznanje za prizadevanja, ki jih italijanska stran vlaga v okviru EGS, za zagotovitev morebitnih finančnih kreditov za izgradnjo avtocest na osnovi osimskih sporazumov Jugoslaviji, s katerimi bo mogoče hitreje premagovati obstoječe gospodarske težave. Pomembna vzpodbuda za gospodarstvo pa naj

bi prišla tudi z ustanavljanjem mešanih italijansko-jugoslovanskih podjetij in nasploh s tujimi naložbami v Jugoslaviji. Na srečanju so govorili tudi o maloobmejni blagovni izmenjavi in poudarili njeno trajno vrednost. Govor je bil nadalje o sodelovanju med pristaniščema Koper in Tržič ter o usklajevanju ponudbe, ki bi nedvomno vplivala na povečanje ladijskega prometa. Možnosti za poglobitev sodelovanja so tudi v turizmu, zlasti na področju pomorskega turizma. Prav za to področje ima Trgovinska zbornica v pripravi pomemben načrt.

Obrtnik je kupil nov motor in se istega dne zaletel

Zadnja investicija obrtnika iz Romansa ni bila nič kaj rentabilna. 39-letni Giuseppe Visintin iz Romansa, tako je ime obrtniku, si je v sredo kupil močan motor kawasaki 1000, ki pa ga je užival le nekaj ur. Istega večera se je Visintin odpravil s svojim novim nakupom proti Gradišču, na pol poti med Romansem in Gradiščem pa je iz še neznanega vzroka izgubil nadzorstvo nad motorjem in se zaletel v obcestno kovinsko zaščitno ograjo na drugi strani ceste.

Od motorja je ostalo le kup skrotovičene pločevine, Visintin pa je utrpel zelo hude poškodbe in so ga z rešilcem Zelenega križa nemudoma prepepeljali v goriško splošno bolnišnico. Pri silovitem udarcu je Visintin utrpel močan pretres možganov in si zlomil levo ramo. Ponoči pa se je njegovo zdravstveno stanje še poslabšalo, tako da so ga včeraj zjutraj prepeljali v bolnišnico na Katinari, kjer so ga sprejeli na oddelku za nevrokirurgijo s strogo pridržano prognozo.

Aretacija

Imel je pač smolo, ker so ga pri nepoštenem opraviilu zasacili karabinerji. Pod obtožbo kraje z obtežljivimi okoliščinami so v četrtek ponoči areti-

rali 27-letnega Paola Vescovija iz Šempetra ob Soči. V Foljanu se je skušal polastiti avtoridja, vgrajenega v fiat pandi last 35-letne Marie Adam. Podvig bi bil skoraj speljal do konca, če ne bi ravno tedaj pripeljala mimo karabinerska obhodnica. Dogodek se je pripetil okrog 2. ure zjutraj.

Javno zborovanje proti gradnji obvoznice

Komunisti so v zadnjih mesecih že večkrat javno izrazili svoje nasprotovanje gradnji zahodne obvoznice. Denar, ki je že nakazan, naj bi namenili za preureditev obstoječega cestnega omrežja, za ureditev kolesarskih stez, zelenic itd. Cesta, za katero se poteguje goriški upravitelji bi stala po današnjih izračunih nad 12 milijard lir. Koliko bi stala ob dograditvi? Številnim dosedanjim pobudam partije se pridružuje nova. Tako bo v torek ob 18.30 v ljudskem vrtu javno zborovanje, na katerem bodo obravnavali prav to problematiko. Zborovanje organizira občinski odbor KPI v sodelovanju z gibanjem zelenih.

kino

Gorica

VERDI 17.30—22.00 »Ritorno al futuro«. CORSO Zaprt do 7. avgusta. VITTORIA 17.30—22.00 »Marina vedova viziosa«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR Zaprt. COMUNALE Zaprt.

Nova Gorica in okolica

SOČA 19.00—21.00 »Rocky II«, 22.30 »Metuljeva mreža«. DESKLE 19.30 »Hundra«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Občinska, Ul. S. Michele, tel. 21074.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Rismondo, Ul. E. Toti 52, tel. 72701.

OBVESTILO

Uprava Primorskega dnevnika obvešča vse naročnike, ki želijo prejemati Primorski dnevnik na kraj letnega dopusta, da sporočijo novi naslov najkasneje štiri dni pred odhodom.

Spremembe sprejema ekspedit PD vsak dan razen ob nedeljah od 8. do 14. ure na telefonsko številko 040/764-832.

Nekateri so bili na taborjenju že večkrat

Goriški taborniki v Gozdu Martuljku

Taborniki Rodu Modrega vala tabornijo letos v Gozdu Martuljku pri Kranjski gori, nedaleč od kraja kjer so postavili svoje šotore že pred devetimi leti. Taborniška organizacija je sestavljena iz tržaške in goriske čete, leti pa se nato delijo na družine. Letošnjega tabora so se udeležili člani vseh treh družin z Goriškega: taborniki družine Presihajočega jezera iz Doberdoba, družine Puntarskega travnika iz Gorice in družine Zuborehčih rek iz Sovodenj. Med tednom smo obiskali njihov taborni prostor v Gozdu Martuljku; ravnokar se je zaključila gozdna šola in odpravljali so se k bližnjemu spomeniku padlim v NOB, kjer so ob obletnici vstaje slovenskega naroda položili venec. Med našim obiskom tabora smo zbrali nekaj utrinkov iz vsakdanjega taborniškega življenja, ki so nam jih posredovali nekaterimi udeleženci iz goriske čete.

Za **Suzano Frandolič**, s taborniškim imenom **Uška**, ki je članica družine Presihajočega jezera iz Dobroberda, je letošnje njeno že peto zaporedno tabornjenje. Komaj pet let je pri tabornikih Rodu Modrega vala pa pravi, da se je od takrat ko je izrekla svečano obljubo v organizaciji veliko stvari že spremenilo. Najbolj očitna je generacijska zamenjava, do katere je medtem prišlo. Živo se spominja njenega prvega tabora v Ribičevem lazju pri Bohinjskem jezeru, ki se ga je udeležila preko 120 članov. Pripravili so zato dva tabora, enega za člane, drugega pa za medvedke in čebelice; ona je bila takrat v taboru za mlajše. Vodstvo taborov so sestavljali pretežno starejši člani organizacije, večina izmed teh pa se je medtem iz raznorodnih razlogov oddaljilo tako, da je letošnje vodstvo sorazmerno veliko mlajše. Sestra Uška je za taborno referentka za kul-

turo; pripravlja kulturni program ognjev, vodi pevske vaje, skrbi za stenčas in drugo. Gradivo za stenčas je pripravljala že pred odhodom na tabor, zbiral je slike, pesmi in vse ostalo, kar bi lahko popestrilo taboriški vsakdan. Letos je sestra UŠKA prvič tudi »glavna kuhinja«! Z veseljem je pripravila hrano za ves tabor (zrezke, pirè krompir in solato), vseeno pa se raje vrti okrog stenčasa, kot po kuhinji...

Tudi Robert Frandolič-Martincek je iz Doberdoba in je na letošnjem taboru postal vodnik. S svojo skupino skrbi za čiščenje tabora, pripravlja skeče za taborne ognje in skupaj s taborovodjo, sestro Podlasico, skrbi za nemoten potek vseh ostalih taborniških dejavnosti. Brat Martincek nam je povedal, da so letos postavili tabor izredno hitro, saj so ga otvorili že po enem samem dnevu dela in je upravičeno ponosen nad opravljenim delom. Čeprav že nekaj let prirejajo pri RMV le dvotedenske taborne (prej so taborjenja praviloma trajala tri tedne), izpeljejo kljub temu obsežen in bogat nart gozdnih šol in izletov. Večkrat se odpravijo na enodnevnne izlete v bližnje hribe in obiščejo druge naravne znamenitosti okrog Kranjske gore. Bili so na Vršiču, ogledali so si oba slapova reke Martuljščice in se povzpeli na Srednji vrh. Najbolj zahteven izlet pa bo tisti, ki jih bo pripeljal na vrh Triglava. Izlet bo sorazmerno naporen, zato bodo najmlajši šli le do koč, manjša skupina pa se bo povzpela do Aljaževega stolpa. Brat Martincek pravi, da se pri njih, predvsem glede discipline, včasih tudi kaj zatika. Za bolj »živahne« pa imajo itak kazenska nočna dežurstva. Ta, pravi brat Martincek, lahko veliko pomagajo!

Tamara Pahor, sestra **Bistra** je iz Trziča in se na taborih najbolj veseli trenutkov, ko se po večerji pripravljajo na taborni ogenj in končno lahko malce pohajkuje po taboru pa klepeče s prijateljicami. »Na žalost,« nam je povedala sestra Bistra, »je program tabora tako natrpan in imam zase le malo časa.« Sama trdi, da je bolj lene »sorte«, zato se večkrat spominja lanskega zleta tabornikov Slovenije pri Mariboru, ko je bilo manj dela in niso hodili na tako dolge izlete kot letos. Iz zgoraj povedanega tudi izhaja, da ni sestra Bistra posebno navdušena nad nočnimi stražami; letos je stražila le enkrat in to med 23. in 1. uro jutraj. Zeblo jo je in bila je zelo utrujena. Zelo rada pa ima gozdne šole, kjer se vedno nauči veliko novega. Veseli se tudi dežurstva v kuhinji. Tam lahko pokaže vso svojo kulinarično spretnost, ta pa, trdi sestra Bistra, je velika.

Ladi Tomsč, po taborniško brat **Sirys,** je član družine Žuborečih rek iz Sovodenj že okroglih pet let. Povedal nam je, da si taborniško ime (Sirys) je ime neke galaksije) pravzaprav ni niti izbral sam. Sledil je priporočilu svojega brata, ki si je kot taborniško ime tudi izbral ime nekega ozvezdja. Imenuje se Centaurus. Zanimalo nas je, zakaj ni iz njihove družine na taboru nobene sestre. »Saj več kakšne so punce, ena ne more na tabor in ji vse druge sledijo,« je dejal. Brat Sirys je pravi športnik in zato ima najraje izlete v hribe. Komaj čaka dne, ko bo lahko tudi on stopil na najvišji slovenski vrh. Tudi on ima raje mlajše vodstvo, tako so lahko medsebojni odnosi res pristni in zato so ustvarili pravo družino. Zato si brat Sirys ne more več predstavljati počitnic, ne da bi se udeležil taborjenja ali kake druge taborniške akcije.

Eden izmed najstarejših članov iz goriske čete je **Mitja Rupel**, brat **Veles**, saj je letošnji že njegov deseti tabor. Zanimala nas je zato primerjavo med taborniškim življenjem na letošnjem taboru in na tistem izpred desetih let: »Vsebinske je ista, saj temelji naše delo na zdravih osnovah in na neoporečnih načelih. Kvaliteta življenja pa se je nedvomno izboljšala, saj so tehnični pripomočki izredni in je s tem »standard« na taborih višji. Vse to je tudi v določeni meri pripomoglo k temu, da smo se nekako »usledili« in ne gojimo več toliko določene taborniške vsebine, kot bi jih morali. Letos smo sicer priredili tečaj lokostrelstva in upam, da bodo naši naporji za ponovno uveljavitev določenih taborniških veščin tudi obrodili sadove. Nekaj težav

je tudi povezanih z mlajšim vodstvom, saj smo tudi pri disciplini nekoliko popustili. Težka je namreč uveljavitev za tiste, ki so le za ped višji ali par let starejši od ostalih.«.

Preskok svečanega tabornega ognja, obljuba in sprejem taborniškega imena je mejnik v življenju vsakega tabornika. Letos je pri RMV enajst no-

vih članov, med temi pa je tudi **Ivan Gergolet**, ki si je izbral taborniško ime **Sokol**. Povedal nam je, da je prav rad opravljal prvi izpit in je sicer osnove prve pomoči poznal že iz šolskih klopi. Vprašali smo ga, če bi šel kar z nami nazaj domov: »Ne, tukaj je veliko lepše, škoda le, da ni televizije,« je simpatično pripomnil.

FABIO GERGOLET

Nekdanji goriški »Stari trg«

Stari trg so slovenski meščani in okoličani nazivali Trg sv. Antona. Besedo »stari« so naši ljudje uporabljali zato, ker je to najstarejši goriški trg. Šele kasneje so kmetje uporabljali Travnik ali pa trg pred stolnico in pred Palačo deželnihi stanov, kjer je danes kvstura.

Na naši sliki vidimo oboke, ki so bili na dvorišču nekdanjega kapucinskega samostana, kjer je nekoč bila cerkev posvečena sv. Katarini, pozneje pa sv. Frančišku. Na tem trgu, kjer so zgradili prve stavbe v nižini, t.j. stavbe pod grajskim gričem, kjer je v srednjem veku bila mestna naselbina, so bili pred stoletji zgrajene tudi nekatere plemiške palače. Te so še danes ohranjene. Tako palača grofov Lantieri, kjer bivajo še vedno člani te plemiške družine, kot tudi palača grofov Strassoldo, kjer so danes uradi nekaterih cerkvenih ustanov.

Na Trgu sv. Antona so danes številne trgovine. Tudi v lokalih pod oboki nekdanjega samostana. Na trgu je moč parkirati, zaradi tega najdemo tu toliko vozil, tudi z jugoslovansko registracijo. Nekdanje samostansko dvorišče so uporabili za to, da so na njem postavili oder in uprizorili nekaj prireditev na prostem.

Starejši slovenski meščani in okoličani se spominjajo na nekdanjo Kodermačevo gostilno, ki je bila tam, kjer se s trga zavije v Rabatišče. Še bolj pa se bodo spominjali gostilne Pri zvezdi. V tej gostilni so se ustavljali kmetje, ki so prihajali v mesto iz Gornje Vipavske doline. V velikem hlevu so pustili konje, na dvorišču pa vozove. Potem pa so šli po nakupe v mesto. Ob povratku so se usedli za mizo, popili četrtniko vipavskega vina ter pojedli golaž. V gostilno Pri zvezdi so zahajali tudi meščani. Njen stalen gost je bil tudi pesnik Simon Gregorčič v svojih starih letih. V tej gostilni, ki je imela veliko dvorano, so goriški Slovenci prirejali zborovanja. Nad hlevom je bila velika telodavnica, ki so jo uporabljali Sokoli. Po drugi svetovni vojni pa so bili v veliki stranski sobi gostilne več let občni zbori Slovenskega planinskega društva, sestanki ter plesi. V nekdanji Sokolski telodavnici je bila poleti 1947 ustanovljena Demokratična fronta Slovencev. Zbor je vodil odvetnik Karel Podgornik.

Na trgu, na Starem trgu, pa so kmetje prodajali svoje blago. Tu je nekoč bil tudi ptičji sejem ob prazniku sv. Jerneja. Ob andrejevanju pa je nekoč bilo tu veliko »ringešpilov« in kramarskih stojnic.

Z drugimi Primorci so se tja izselili po prvi svetovni vojni

Križi in težave štandreških kmetov v Makedoniji

Veliko Slovencev, tudi Primorcev, je že pred prvo svetovno vojno zapustilo domač kraj in se izselilo v Ameriko, v Egipt, v druge evropske države. Po balkanskih vojnah v začetku drugega desetletja našega stoletja, ko so Srbi Turkom izrgali Makedonijo in Kosovo, so slovenski listi, med temi tudi goriška Soča, pozivali izseljence naj ne gredo v Ameriko, naj se raje izselijo v Južno Srbijo. Tako so takrat imenovali Srbiji novopriključene kraje.

Po prvi svetovni vojni, ko so naši kraji bili priključeni italijanski državi, se je veliko primorskih Slovencev in istrskih Hrvatov izselilo iz Julijske Benečije. Točnih podatkov o izseljevanju ni. Pogledati bi bilo treba v arhive, v kolikor so ohranjeni, stotin malih in velikih občin. Gotovo pa je, da se je v dvajsetih in tudi v začetku tridesetih let iz naše dežele izselilo več deset tisoč Slovencev in Hrvatov.

Veliko jih je našlo novo domovino na Slovenskem, v takratni Dravski banovini. Nekateri pa so šli bolj daleč. Večja skupina kmetov iz Štandreža pri Gorici se je naselila v Bistrenici v Makedoniji.

V pričujočem članku skušamo nekoliko obuditi zgodbo teh naših ljudi, ki so po prvi svetovni vojni odšli zdoma.

Danes v Bistrenici ni nobenega Štandreža več, tudi Slovence ne. Zdanja naj bi bila gospa Vida Gulič-Baltič, ki je umrla pred nekaj leti. Kje pravzaprav je Bistrenica, v daljni Makedoniji? O kraju in dogajanju v njem je doslej napisal največ prof. Branislav Rusić, ki je kot vsestransko razgledan in usmerjen etnolog preučeval Makedonijo. Žal ni uspel za kongres folkloristov v Bovcu 1971. Leto pripraviti ves študijski material o primorski koloniji v Bistrenici, vendar je po njegovi smrti soproga študijo izročila Slovenski akademiji znanosti in umetnosti.

bližnja kraja na levem obrežju Vardarja, Bistrenci in Dubljani, v novo naselje Bistrenica. Tu so se naselile številne družine iz Slovenskega Primorja. Imen vseh kdaj v Bistrici naseljenih Slovencev ni! Iz uradnega poročila 1934. leta lahko zasledimo med drugimi družinami Kuzminovo iz Štandrežja, ki je prejela 18 ha zemlje, Pregarjevo iz Štandrežja, prav tako 18 ha, pa še družine Andreja Nanuta, Josipa Nanuta, Stanislava Nanuta. Vse te naj bi prejele od 9 do največ 27 ha zemlje. Tu so na spisku še mnoge družine kot na pr. družina Štefana Bordona iz Ricmanj, družina Lea Valentinciča iz Solkana, Ivana Pregarca iz Ricmanj, Ignaca Loviščka iz Solkana, Miroslava Bandlja iz Komna, Franca Pipana iz Svetega, Franca Tavčarja s Kolonkovca in še precej drugih, tako, da je bilo na spisku skupno 34 družin.

Pobudnika za naseljevanje primorskih Slovencev v Makedoniji sta bila dr. Ivan Marija Čok, ki je pri jugoslovanski vladi zastopal primorske Slovence, in pa nekdanji upravni uradnik v Trstu in poznejši ljubljanski odvetnik dr. Vilko Baltič. Kot predstavnika skupine izseljencev v Julijski krajini sta že 1929. leta zaprosila Zvezo agrarnih združenj v Skopju, naj bi odkupila od zasebnikov v vasi Bistrenica zemljišča, kjer bi se naselili begunci iz Italije.

Dr. Ivan Marija Čok je imel 17. januarja 1931 v društvu Soča v Ljubljani predavanje o bližnji kolonizaciji »ugodnega terena« na jugu Jugoslavije, ki, kjer naj bi se kmalu naselili Primorci. Medtem ko je dobil Čok 16 ha zemlje, ki jo je dajal v najem, pa je Baltiču uspelo dobiti 44 ha, ki jih je prav tako dajal v najem. Sam se je zadrževal v glavnem v Ljubljani. V Bistrenici je živelu njegova žena Vida.

Prvi naseljenci, med katerimi je bil tudi učitelj Janko Furlan, so odšli s Čokom na pot 20. januarja istega leta, da bi v Makedoniji pripravili vse za novo zadruho. Prva, 22. 1. 1931. leta ustanovljena »Zajednica izbeglica iz Julijske krajine« je od Saveza agrar-

nih zajednica v Skoplju kupila 400 ha zemlje v Bistrenici za 1.700.000 din za kolikor jo je banka odkupila od treh bogatih srbskih zasebnikov. Leto dni so naši Primorci živeli v komuni, nato pa so se ločili in vsaka družina je skrbela zase.

Nekaj zemlje je bilo nato dane v najem. Nekaj skupne pa so dali v obdelavo spolovinarjem—Turkom. Sicer so na tem področju živeli tudi Make-donci, stari naseljenci, ki so bili trn v peti velikosrbskemu režimu.

S kakovostjo zemlje in načinom obdelave naj bi bili naseljenci zadovoljni. Prav tako s podnebjem. Le malarija je bila nadležna. Posebno težke pa so bile stanovanjske razmere, saj so naseljenci našli v Bistrici slabe, zasilne turške hiše (Turki so odšli v Turčijo). Prav tako niso imeli pohištva in druge nujne opreme. Zaskrbljeni glasovi o težkem življenju bistreniških Slovencev so kaj kmalu pričeli prihajati v Ljubljano in o tem je poročal Slovenec že v jeseni 1931. leta. Poročevalec navaja, da so nekateri kmalu zapustili Bistrenico in odšli, vztrajajo pa predvsem goriški Slovenci, ki da se skušajo prilagoditi, čeprav morajo tu trikrat orati predno seje. Na železnico prideš le čez široki Vardar z bродom, potem pa imaš tri ure z brzovlakom do Skopja, kjer lahko, če imaš srečo, prodáš svoje izdelke. Praznih ledin je veliko, a nimajo denarja, da bi kupili živino.

Gospodarsko pomanjkanje je še pospeševala organizacijska nesposobnost nove skupnosti. Predsednik Čok in podpredsednik Baltić sta bila v Beogradu ali Ljubljani, glavna skrb za gospodarstvo zadruge je bila zaupana vsakokratnemu poslovodji. Le teh je bilo nekaj. Večina je povzročala skupnosti, oziroma zadrugi, previse stroške. Revizor ki je obiskal Bistrenico in primorsko skupnost je poročal naslednje:

nom na upanje različno blago. To mora prenehati in naj se člani oskrbijo iz lastnega gospodarstva. Revizor navaja dolžnike zadruge, med drugim Pavla Marušiča (banovega brata), predsednika Čoka, učitelja Furlana, pastirje iz Galičnika za seno, podjetnika Stojanoviča, ki je gradil doseljenecem hiše itd. Docela nejasno pa je, kot pravi prof. Rusić in Vilko Novak, kako so se primorski Slovenci priseljevali in odseljevali. Revizor poroča dne 8. 11. 1933, da se je do 1. 10. 1933 odselilo 36 družin z 180 osebami. Zgovorno priča o težkih podnebnih, gospodarskih, pa tudi narodnostnih in verskih razmerah v Bistrenici. Poročila govore o nerodovitnih letih, o potresu 1931, o povodnji 1932, o hudi zimi 1935–36.

Znižala se je cena — za pridelovanje opija — tako, da ni bilo več vredno pridelovati. Tudi niso bili vajeni pridelovanje teh južnih rastlin: poleg maka predvsem tobaka, sezama, čičerike. Štiri družine so gojile špaglje in jih prodajale tovarni v Kragujevcu. Ukvarjali so se tudi s sadjeorje in vinogradništvom, zasajali gozd, rodno trto pa so gojili na peščenih tleh ob Vardarju. Vsako gospodarstvo je imelo povprečno dve glavi goveje živine, ali več (makedonske buše), dalje po dva konja, ovce le nekateri, zaradi volne in pa perutnine.

Žemlja je bila razdeljena glede kakovosti na pet razredov, vsak je dobil nekaj zemljišča različne kakovosti. Kot vprašanje državljanstva, tako tudi lastništvo zemlje in hiš ni bilo urejeno do konca. Edino tisti, ki so si sami postavili nove stavbe so bili njihovi lastniki.

Gospodarske težave bistreniške za druge so iz leta v leto naraščale. Zaradi dolgov — 30. junija 1936 kar 4.448.325 din dolga v banki — je morala 7. avgusta izročiti svoje premoženje ministrstvu za poljedelstvo v Beogradu. Odslej je živalarila v novih razmerah, o katerih pa je malo znanega. Tako so naseljenci, kar jih je ostalo v Bistrenici, pričakali drugo svetovno vojno z bolgarsko zasedbo Makedonije.

je. Bolgarska vojska jim je pobrala vso vzprežno živino in vozove. Srbe so izgnali, Slovincem odvzeli vso zemljo in jim menda nekaj najslabše vrnil. 1942 se je nekaj družin odselilo na Hrvaško. Bolgari so Slovence nadlegovali na veliko načinov. Le-ti pa so bili med prvimi uporniki in po zapisu Franca Pipana v knjigi spominov »Boj pod Olimpom« beremo, da se je Bistrenica povezala z narodnoosvobodilnim bojem s pomočjo domačina Celestina Sedmaka, ki je stik našel v bližnjem Negotinu. V partizanskih enotah naj bi bili štirje Primorci, mnogo več med aktivisti. Od desetih padlih borcev in aktivistov Bistrenice jih je bila polovica primorskih Slovincem.

Po osvoboditvi se je prva skupina naseljevalcev odselila 1946. leta v druge makedonske kraje in pa v Vojvodino ter tudi v Slovenijo. Zadnji so zapustili Bistrico leta 1948. Nihče ni mogel prodati ne hiš ne posestev, ker še niso bili pravi lastniki, pa tudi ne, ker jih niso komu imeli prodati. V kraju, ki je spet dobil ime Bistrica, so se pričeli na novo naseljevati Makedonci in Turki. Čeprav so Slovenci v Bistrici želeli živeti tako, kot so jih učili doma, pa so jim povzročili marsikatero težavo, predvsem na verskem področju.

Pravoslavna cerkev je pridobila del slovenskih družin zase, pri čemer je nedvomno igrala veliko vlogo užaljenost in jeza Primorcev nad Vatikanom, ki ni storil ničesar v dobro preganjanemu primorskemu ljudstvu. Iz revizorjevega poročila leta 1934, v katerem je označena verojzopred bere-mo, da se je 13 družin prekrstilo v pravoslavje in iz Nanutov so postali Nanutoviči, iz Vižintinov Vižintinoviči, iz Kuzminov Kuzminovi itd. Tako je bila v Bistrenici najprej zgrajena pravoslavna cerkev in šele nato, po večkratnih protestih skopjanskega škofa, Slovenca Janeza Gnidova, tudi katoliška. Negotovo je, kako se je končala »verska usoda« popravoslavljjenih Slovencev.

DORICA MAKUC

Po 21. etapi mednarodne kolesarske dirke po Franciji

Lemond povečal prednost

CLERMONT FERRAND — Na večerajšnji gorski etapi bi moral Bernard Hinault streti odpor Američana Grega Lemonda in tako ponovno obleči rumeno majico. Francoski kolesar je vsaj tako izjavljal pred to, 21. etapo. Zgodilo pa se je, da je celo Američan po tej etapi povečal svojo prednost na skupni lestvici in razen pravih čudežev bo Lemond tudi jutri slavil končno zmago v Parizu.

Po večerajšnji etapi (ko je izgubil nadaljnjih 51") je Hinault športno priznal, da si Lemond zasluži zmago na tem Touru. Po drugi strani pa je Američan dejal, da upa, da bosta s Hinaultom zopet postala velika prijatelja.

Včerajšnjo etapo je osvojil skoraj neznan švicarski kolesar Erich Maechler, ki je sam dvignjenih rok privozil skozi cilj. Sledila sta Belgijca Ludo Peeters in Guido Van Calster.

VRSTNI RED 21. ETAPE (St. E-

tienne - Clermont Ferrand, 189 km): 1. Maechler (Švi.) 5.32'40"; 2. Peeters (Bel.) po 56"; 4. Earley (Ir.) po 1'22"; 5. Devos (Bel.) po 1'55". SKUPNA LESTVICA: 1. Lemond (ZDA) 98.30'29"; 2. Hinault (Fr.) po 3'10"; 3. Zimmermann (Švi.) po 10'54"; 4. Hampsten (ZDA) po 18'50"; 5. Criquelon (Bel.) po 24'36".

Jugoslovan Čerin, ki vozi za italijansko hišo Malvor-Bottechia, je bil na večerajšnji etapi 48. s 7'43" zaostanka. Prvi od Italijanov je bil Vanotti (58. z 8'15" zaostanka). Čerin je na skupni lestvici 32. (po 1.14'40"), najboljši Italijan je Contini (44. po 1.22'18").

Italijanka Maria Canins osvojila tudi 13. etapo

PUY-DE DOME — Nadaljuje se izredno uspešen nastop Italijanke Marie Canins na tem Touru. Italijanka je namreč osvojila tudi večerajšnjo,

13. etapo in še povečala svojo prednost na skupni lestvici.

VRSTNI RED 13. ETAPE (Issoire-Puy-De Dome, 53 km): 1. Canins (It.) 1.51'28" s poprečno hitrostjo 28,529 km na uro; 2. Thompson (ZDA) po 1'33"; 3. Longo (Fr.) po 2'33"; 4. Hepple (Avstral.) po 3'44"; 5. Bonnoront (Fr. B) po 3'52".

SKUPNA LESTVICA: 1. Canins (It.) 25.17'47"; 2. Longo (Fr. A) po 15'39"; 3. Thompson (ZDA) po 22'35"; 4. Hepple (Avstral.) po 32'56"; 5. Simmonet (Fr. A) po 34'09".

Odbojka: objavili sporede

RIM — Včeraj so objavili sporede odbojcarskih prvenstev A-1 in A-2 lige za moške in ženske.

1. kolo moške A-1 lige: Panini - Zip Jeans, Zinella - Petrarca; Enermix - Bistefani; Santal - Adovos; Olio Zeta - Treviso; Catania - Kutiba.

NOGOMET: jutri v Pasadeni ekshibicijska tekma

Amerika - Preostali svet

PASADENA (Kalifornija) — Jutri bodo v tem kraju odigrali ekshibicijsko nogometno srečanje med selekcijama Amerike in preostalega sveta. Za srečanje vlada veliko zanimanje in organizatorji predvidevajo, da bo na tekmi 85 tisoč gledalcev. Srečanje Amerika - Preostali svet bodo odigrali na stadionu »Rose Bowl«, na katerem so leta 1984 odigrali olimpijski finale med Francijo in Brazilijo. Celotni izkupiček tekme bodo organizatorji dodelili v sklad organizacije UNICEF. Selektorja panameriške selekcije sta Argentinec Bilardo, ki je vodil argentinsko reprezentanco na letošnjem mundialu, ter Jugoslovan Bora Milutinović, ki je bil vodja domače reprezentance na svetovnem prvenstvu. Selekcijo »Preostali svet« pa bosta vodila bivša asa svetovnega formata Franz Beckenbauer in Johan Cruyff.

AMERIKA: vratarja: Fernandez (Par.) in Zalada (Arg.); branilci: O-

larticoechea, Brown (Arg.), Julio Cesar, Josimar, Alemao (Braz.), Quirarte, Servin (Meh.), Caligiuri (ZDA); vezni igralci: Junior, Falcao (Braz.), Maradona (Arg.), Romero (Par.), Negrete (Meh.); napadalci: Burruchaga (Arg.), Cabanas (Par.), Da Silva (Ur.), Cruz (Meh.).

PREOSTALI SVET - vratarja: Dasajev (SZ) in Jennings (S. Irska); branilci: Amoros (Fr.), Butcher (Ang.), Stielike (ZRN); vezni igralci: Magath (ZRN), Lerby (Dan.), Timouni (Mar.), Conti (It.), Strachan (Škot.), Park Chang Sun (J. Koreja), Hermann (Švi.); napadalci: Elkjaer (Dan.), Belanov (SZ), Rossi (It.).

Riva dal ostavko

CAGLIARI — Predsednik Gigi Riva in vse vodstvo Cagliarija sta dala ostavko, da bi tako nudila možnost vsem, ki želijo, da bi najeli delnice tega društva, ki je v težki ekonomski krizi.

DVOBOJ KASPAROV - KARPOV

Dobiček žrtvam Černobila

LONDON — Svetovni prvak Kasparov in njegov izzivalec Karpov sta na tiskovni konferenci v Londonu izjavila, da bosta dobiček šahovskega dvoboja za svetovni naslov namenila žrtvam nesreče v Černobilu.

15. decembra proces proti

»azzurrom«

MILAN — Proces proti italijanskim reprezentantom, ki so nastopali na SP v Španiji, se bo začel 15. decembra t. l. »Azzurri« so obtoženi, da niso prijavili tuje valute. Kaže, da je vsak izmed reprezentantov prejel vsoto v dolarjih v znesku 21 milijonov lir.

Altobelli zapušča reprezentanco

MILAN — Interjev nogometaša in eden izmed najboljših »azzurrov« v Mehiki Alessandro Altobelli je izjavil, da ne misli več igrati za državno reprezentanco, češ da je razočaran zaradi stalnih afer, v katere skušajo vpletati reprezentanco.

AVTOMOBILIZEM: poskusne vožnje za VN ZRN

Rosberg pred Mansellom

HOCKENHEIM (ZRN) — V prvem krogu poskusnih voženj za startno razporeditev na VN Nemčije je finski pilot Keke Rosberg osvojil prvo mesto, nekaj tisočink sekunde pred Britancem Mansellom. Rosberg je med drugim prav včeraj izjavil, da bo ob koncu letošnje sezone opustil avtomobilizem. Bolj kot Rosbergova izjava pa zaskrbljajo vodstvo angleške firme McLaren govorice, da bo Prost prestopil k Ferrariju. Tudi na večerajšnjih poskusnih vožnjah sta se italijanska avtomobila slabše odrezala. Alboreto se je uvrstil na deseto, Johansson pa na enajsto mesto. Medtem so iz Francije sporočili, da se je zdravstveno stanje Laffiteja precej izboljšalo.

VRSTNI RED POSKUSNIH VOŽENJ: 1. Rosberg (Fin.) williams 1.42'478 s poprečno hitrostjo 238,775 km na uro; 2. Mansell (VB) wil-

liams 1.42'696; 3. Prost (Fr.) McLaren 1.43'373; 4. Piquet (Braz.) williams 1.43'852; 5. Arnoux (Fr.) ligier 1.43'91; 6. Berger (Av.) benetton 1.44'493; 7. Alliot (Fr.) ligier 1.45'047; 8. Senna (Braz.) lotus 1.45'212; 9. Patrese (It.) brabham 1.46'094; 10. Alboreto (It.) ferrari 1.46'391; 11. Johansson (Šve.) ferrari 1.46'847.

Zanimanje v SZ za f 1

MOSKVA — Na prihodnji dirki za VN Madžarske, ki bo 10. avgusta v Budimpešti, bo na ogled prišla tudi delegacija sovjetskih avtomobilskih tehnikov. O tem piše moskovski tehnik Nedelja. Kaže, da se tudi v SZ zanimajo za formulo ena, predvsem zato, ker je v tesni povezavi z vsemi inovacijami in novimi dosežki na področju avtomobilске industrije.

TENIS: z zmago proti Evertovi v Pragi

Zgodovinski uspeh Cecchinijeve

PRAGA — 21-letna Sandra Cecchini je včeraj v četrtfinalu teniskega tekmovanja Federation Cup poskrbela za zgodovinski uspeh italijanskega tenisa. Cecchinijeva je namreč povsem nepričakovano, toda tudi zaslužno premagala Američanko, št. 2 na svetu Chris Evert-Lloyd s 3:6, 6:4, 6:3. Podvig Cecchinijeve pa ni zadostoval, da bi Italija lahko premagala reprezentanco ZDA, saj je Navratilova brez težav premagala Reggijevo s 6:2, 6:4, v dvojicah pa sta Navratilova in Shriverjeva odpravili Reggijevo in Garonejevo s 6:3, 6:1.

V drugem četrtfinalnem srečanju je ZRN premagala Bolgarijo z 2:1. Polfinalna para: Argentina - ČSSR, ZDA - ZRN.

Poraz Italijana Caneja

BAASTAD (Švedska) — Po zmagah proti Nyströmu in Vajdi je Italijan

Paolo Canè včeraj v četrtfinalu turnirja v Baastadu izgubil proti Špancu Sanchezu s 6:3, 3:6, 3:6. OSTALI IZIDI: Edberg (Šve.) - Stenlund (Šve.) 6:0, 0:6, 6:2; Mecir (ČSSR) - Pernfors (Šve.) 6:4, 6:2; Wilander (Šve.) - Jelen (ZRN) 6:0, 6:4.

Lendl premagal McEnroeja

INGLEWOOD (ZDA) — Pred 14.000 gledalci je Ivan Lendl premagal Johna McEnroeja s 6:4, 3:6, 7:6.

Košarka: žensko mladinsko EP

PERUGIA — Od danes do 2. 8. bo v Umbriji mladinsko žensko evropsko košarkarsko prvenstvo, na katerem bo nastopilo 12 reprezentanc. SKUPINA A: Jugoslavija, ČSSR, Švedska, Nizozemska, Francija, Poljska. SKUPINA B: SZ, Španija, Italija, Madžarska, ZRN in Romunija.

JADRANJE: jutri v Barkovljah in v Sosljanu

Regati v organizaciji Sirene in Čupe

V nedeljo je zaradi premočnega vetra odpadla regata za razred optimist, ki jo je organiziral Tržaški pomorski klub Sirena. Tokrat pa tudi močan veter ne bo mogel preotiti Sireninih organizatorjev, jutrišnja regata je namreč namenjena razredom finn, laser in evropa, se pravi močnejšim in daljšim jadrnicam, ki drsijo tem hitreje, čim bolj močno piha veter.

Vpisanih za regato je za enkrat 25, tekmovalci pa se lahko prijavijo še ves današnji dan. Za Sireno bosta v razredu laser tekmovala dva člana. Čupa pa je prijavila dva tekmovalca za razred evropa. Na regato so se prijavila še druga italijanska pomorska društva. Start regate bo ob 10. uri. Proga je za vse razrede ista, se pravi olimpijski trikotnik (6-7 milj). Žirijo sestavljajo Sirenini člani

Andrej Prašelj, Bogdan Stanič, Romeo Ferfolja in predsednik žirije Edi Filipčič.

Jutri pa ne bodo samo v Barkovljah razpeli jader, v Sosljanskem zalivu bodo na svoj račun prišli tudi najmlajši. Za regato v razredu optimist se je pri Jadrlnem klubu Čupa prijavilo že 70 tekmovalcev. Tekmovanje predvideva dve regati, prva bo ob 10. uri, druga pa pol ure po koncu prve. Proga optimistov je prav tako olimpijski trikotnik, je pa nekoliko krajša (približno 3 milje). Skupna lestvica obeh regat bo dala zmagovalca. Nagradili bodo tekmovalce za prvo, drugo in tretje mesto. Najboljši bodo torej prejeli pokal. Ravno tako bo prejelo pokal tudi tisto društvo, ki bo na tekmovanje prijavilo največ članov. Pokale in druga darila, ki jih bodo razde-

lili med izžrebane, so podarila slovenska podjetja in trgovine.

Regatni odbor sestavljajo Dario Benci, Karlo Mezgec, Marko Kojanec, glavni sodnik bo Renzo De Angelis, član jadrlnega kluba Pietas Julia.

Balinanje: v organizaciji Aurisine

Mednarodni turnir

Jutri ob 9. uri prireja Balinarski klub Aurisina mednarodni turnir za 10. Kraški pokal.

Na turnirju bodo nastopili: tri moštva iz Ilirske Bistrice, dve ekipi Aurisine, Sokol iz Nabrežine, Devin, Sosljan, Buje, Momjan, Komen in Muggesana.

Tekme bodo na igrišču Sokola in Aurisine.

Danes sklepni boji tekmovanj na Peči

Vrhovci prevzeli vodstvo

Ta teden je bilo na Ronku na Peči v večernih urah zelo živo. Veliko število gledalcev se je namreč vsak dan zbiralo ob robu odbojcarskega in nogometnega igrišča, kjer se je odvijal turnir, ki ga je v okviru vaškega praznika priredilo domače kulturno - športno društvo Vipava. Organizatorji so imeli tudi srečo z vremenom, tako da je tekmovalje potekalo brez zastojev.

Z zmago proti Gornjim Sovodnjam so Vrhovci, ob istočasnem porazu spodnjih Sovodnj, v nogometu, prevzeli vodstvo na začasni lestvici. S to zmago so Vrhovci dokazali, da so v odbojki praktično nepremagljivi in da jim bo kdo zelo težko odvzel prvo mesto na razpredelnici in končno zmago. Zelo so se veselili zmage tudi nogometaši Rupa/Peči, ki so premagali igralce Spodnjih Sovodnj, ki so veljali za velikega favorita, saj so zastopali ekipo samo nogometaši, ki redno igra-

jo tudi prvenstvene tekme.

RUPA/PEČ — SOVODNJE 2:1 (0:1) RUPA/PEČ: Dottori, I. in A. Kovic, I. in D. Batistič, Čudek, F. Sambo, Malič.

SPODNJE SOVODNJE: Uršič, E. in R. Petejan, Vižintin, F. in D. Kovic, Gulin, Florenin, E. Sambo.

STRELCA: E. Sambo, F. Sambo (2).

VRH — GORNJE SOVODNJE 4:1

(11:9, 11:1, 11:4, 11:1) VRH: Marjan, Mavricij, L. Černic, I. in G. Devetak, Cotič.

GORNJE SOVODNJE: Andrej, Aleš in M. Fajt, D. in M. Butkovič, Devetak, Hmeljak.

SKUPNA LESTVICA PO 4. KOLU: Vrh 7, Spodnje Sovodnje 5, Rupa/Peč 4, Gornje Sovodnje 2.

DANAŠNJI SPORED (26. 7.): 18.30 mali nogomet Spodnje Sovodnje - Gornje Sovodnje.

Sledilo bo nagrajevanje. (MAL)

Na novočoriški občini za velik uspeh v Spittalu

Sprejem za mlade kajakaše

Na novogoriški občini je bil včeraj slavnostni sprejem štirih novogoriških članov mladinske državne reprezentance v kajakaštvu, ki so se pred dnevi odlično odrezali na svetovnem prvenstvu v Spittalu. Največjega slavlja je bil seveda deležen svetovni prvak Marko Černe, ki je na slalomski progi na reki Lieser dokazal, da je v svoji kategoriji daleč najboljši, saj je pustil za sabo vse nasprotnike v obeh spustih.

Mlade kajakaše in njihovega trenerja Jožeta Tomažiča, ki je istočasno trener domačega KK Soška elektrarna in tudi državni selektor, je v imenu občinske skupnosti pozdravil župan Danilo Bašin, ki je čestital Marku in njegovim tovarišem za izreden dosežek. »Malo je takih dosežkov, ki se lahko primerjajo z osvojitvijo naslova svetovnega prvaka. S tem rezultatom so naši kajakaši ponesli ime Nove Gorice, Slovenije in Jugoslavije v sam svetovni vrh«, je dejal predsednik občinske skup-

ščine Nova Gorica. Bašin se je zato še enkrat zahvalil mladim kajakašem in izrazil željo, da bi ta dosežek ne predstavljaj cilja njihovega tekmovalnega udejstvovanja, temveč vzpodbudo, da bi take rezultate ponovili tudi v bodoče, ko bodo prestopili v člansko vrsto.

Predsednik občinske telesnokulturne skupnosti Dominik Soban je tudi izrazil veliko zadovoljstvo ob tem vrhunskem rezultatu, ki priča, da sta se ves trud in prizadevanje, ki je bilo vloženo v to smer, dobro obrestovala. Velja namreč omeniti, da je Marko Černe prvi primorski športnik, ki mu je uspel velik podvig, tj. zmaga na svetovnem prvenstvu.

Poleg novepečenega svetovnega prvaka so prejeli priznanje še drugi domačini, člani jugoslovanske selekcije, ki je dokazala, da sodi med vodilne države v tem športu: Tomaž Štokelj, ki je osvojil prvenstvo kolajno, Janko Brezigar in Jure Špocal. (MAL)

Mlada Benečana na italijanskem atletskem državnem prvenstvu

Odličen nastop bratov Rucli v Turinu

Mlada Benečana Giorgio in Franco Rucli sta se udeležila italijanskega atletskega prvenstva v teku na 400 m z ovirami. V Beneški Sloveniji so vsi z velikim zanimanjem spremljali njune podvige. Giorgio in Franco sta doma v Ošnjah pri Šentlartu in sta že vrsto let glavna protagonistata atletskega dogajanja na področju Nediških dolin.

Giorgio se je lani udeležil evropskega pokala v Moskvi in se uvrstil na osmo mesto, nato pa je tekmoval tudi na univerziadi v Kobeju. Z bratom Francom tekmuje za Fiamme Oro iz Padove, svojo kariero pa sta brata začela v vrstah videmskega Libertasa. Giorgio in Franco sta trenutno vpisana na Visoko šolo za telesno kulturo (ISEF).

Na turinskem tekmovanju, sta se tako Giorgio kot Franco brez težav uvrstila v finale. Na torkovem finalu je Giorgio bil v ospredju ves čas, kakih deset metrov pred ciljem pa

Giorgio Rucli

ga je prehitel Luca Cosi, tako da se je moral zadovoljiti z drugim mestom. Brat Franco pa se je uvrstil na solidno šesto mesto. Naj še navedemo, da se je Giorgio uvrstil na drugo mesto že 1983. in 1984. leta, lani pa je bil tretji.

Dobri uvrstitvi bratov Rucli so povsod po Benečiji pozdravili z velikim zadovoljstvom ter s kančkom zagrenjenosti, saj bi Giorgio lahko bil letošnji italijanski prvak. Pristaviti je treba, da sta se oba brata težje poškodovala aprila meseca in da se zaradi tega nista mogla ustrezno pripraviti na nastop na italijanskem prvenstvu. Zato je Giorgio uspeh toliko bolj vreden, če pomislimo, da je s treningi spet začel pred kakimi dvajsetimi dnevi.

Prav gotovo pa bomo o bratih Rucli ter o njunih športnih podvigih še marsikaj slišali v bližnji bodočnosti.

(Paolo Caffi)

Ustanovitev plavalnega odseka pri ŠZ Bor

Velika pridobitev za naš šport

Zadnja leta je tudi v Trstu začelo naraščati zanimanje za vodne športe, še posebno potem, ko je italijanski olimpijski odbor (CONI) sprožil širšo propagandno akcijo, da bi čim več otrok privabil v mestne bazene. Italijanski plavalni klubi so tako kaj kmalu zabeležili porast prijavljenih na raznih plavalnih tečajih.

Pri Slovencih je prve plavalne tečaje organizirala Športna šola Trst, ki deluje v okviru SZ Bor. Njeno večletno delovanje na tem področju in navdušenje otrok nad plavanjem je spodbudilo večino slovenskih tržaških osnovnih šol, da so plavanje vključile v šolski pouk namesto telovadbe. Veliko slovenskih otrok pa je še vedno zahajalo v italijanske plavalne klube, zanimanje za plavanje je bilo torej precejšnje in tudi prve izkušnje s tečaji pri ŠST so bile dobre. Vse to je pripeljalo do tega, da so pri SZ Bor začeli premišljevati, da bi se preizkusili na področju, ki se ga pri Slovencih v Trstu še nismo lotili. Lansko jesen so tako nastali prvi zametki plavalnega odseka in na plavalne tečaje se je prijavilo nad 40 otrok, ki so od oktobra do maja dvakrat tedensko vadili v bazenu športnega objekta na Alturi. Namen ustanovitve plavalnega odseka je bil predvsem ta, da bi tudi slovenskim predšolskim in osnovnošolskim otrokom nudili možnost udejstvovanja v tej športni panogi in to v pristnem slovenskem okolju.

Vodstvo plavalnega odseka so zaupali inž. Bogdanu Petelinu, navdušenemu plavalcu, ki se še vedno rekreativno ukvarja s tem športom, in mu poverili nalogo, da postavi na noge novonastali športni odsek. "Oktobra

lani smo otroke, ki so že od prej znali plavati, porazdelili v dve skupini. Cilj obeh skupin je bil osvojiti plavalno tehniko štirih slogov in doseči primerno plavalno vzdržljivost," je povedal inž. Petelin. Prva plavalna tehnika, ki se je otroci naučili je kravl, nato sledijo žabica, hrbtno plavanje in delfin. Potem ko obvladajo posamezne sloge, so otroci sposobni preplavati 1000 m na vsakem treningu. Februarja letos se je plavalni klub dodatno okreпил. Ustanovili so še dve skupini predšolskih otrok. Konec aprila so se člani plavalne šole udeležili tekmovanja, ki ga je v okviru otroške olimpijade organizirala ŠST. Rezultati so pokazali, da je klub dosegel zastavljene cilje. "Zahvala gre tu predvsem učnemu kadru, ki nam ga je priskrbel Plavalni klub Koper, tako da nam je poslal dva strokovnjaka s tega področja," je še poudaril inž. Petelin.

"Uspešnost delovanja v komaj zaključenih sezonah nas spodbuja, da si za prihodnjo zastavimo še ambicioznejše cilje. Še prej pa bo treba premostiti nekatere težave: v prvi vrsti stisko z razpoložljivostjo bazenov in z urniki, ki bi ustrezali našim plavalcem."

Vsekakor si je klub že začrtal nekaj kratkoročnih in dolgoročnih načrtov. Kot prvo bodo skušali plavanje kot športno panogo še bolj približati starejšim in posredno seveda otrokom. Pri plavalni šoli predvidevajo, da bodo v prihodnji sezoni organizirali dva tečaja za neplavalce, dalje bodo sestavili še dve skupini za izpopolnjevanje v plavalni tehniki. Vse štiri skupine bodo vadile dvakrat tedensko v popoldanskih urah. Trikrat tedensko pa bo

vadila tekmovalna skupina. To skupino bodo sestavljali tisti otroci, ki so in še bodo pokazali večjo nadarjenost in navdušenje za ta šport.

Ker pa je plavalna šola šele na začetku svojega delovanja, bo treba veliko pozornosti posvetiti tudi strukturnim obrisom kluba. Med dolgoročne programe spadajo tako iskanje finančnih sredstev, navezovanje stikov s sorodnimi organizacijami v matični domovini in pri nas, pridobivanje novega vodnega prostora in ne nazadnje vzgojitev lastnih vadbenih kadrov. Poglavje zase bo tudi potegovanje za vključitev v FIN (Federazione italiana nuoto). Predpogoj, da je kako društvo sprejeto v Italijansko plavalno zvezo je, da se društvo še precej uveljavi in dokaže določene rezultate, ki pričajo o njegovem resnem in vztrajnem delovanju. "Za vključitev v FIN bo nemara potrebnih od 5 do 6 let," je pojasnil Petelin, "verjetno se bomo še prej vključili v Plavalno zvezo Slovenije."

Med poletjem so mladi plavalci namenili bazen z morjem, ki postane očitno sinonim za počitnice. V prihodnje pa se namerava plavalna šola pridružiti slovenskim klubom v Jugoslaviji, ki organizirajo poletne skupne priprave, na katerih, so otroci na dotedenskih počitnicah in istočasno tudi nekoliko trenirajo.

Plavanje je znano kot najbolj kompleten šport, ki razgiba celo telo, krepi hrbtne mišice in prsni koš, kar je še posebno učinkovito za telesni razvoj odrasčajoče mladine. Prijave za prihodnjo sezono bo plavalna šola sprejemala na sedežu SZ Bor od 1. septembra dalje, vse dokler ne bo zapolnjenih 60 razpoložljivih mest. (B.C.)

Pogovor z našim zdravnikom dr. Borutom Spacalom
O zgodnji specializaciji in rekreaciji

V novi tržaški bolnici smo se na oddelku za športno medicino srečali z dr. Borutom Spacalom, direktorjem tega oddelka. Namen našega pogovora je bil, da bi nam podal zelo obširen pogled na naše športno delovanje, tako da bi imeli jasno sliko, kako gleda na določeno problematiko zdravnik, ki se med drugim ukvarja tudi s športno medicinsko dejavnostjo.

»Mislim, da se vsi strinjamo, da šport koristi otrokovemu razvoju in zdravju. Iskanje vedno večjih tekmovalnih zmogljivosti pa je privedlo, in to seveda tudi v naši zamejski stvarnosti, do določenih trenutkov, ki so po mojem vsaj vprašljivi, če že ne negativni. Tu mislim predvsem na pomikanje agonizma v vedno mlajša otroška leta in na prav tako prezgodnjo specializacijo. Tja do 14. leta ni otrok dozorle ne fizično ne psihično za agonistične nastope. Do te dobe bi morala biti športna tekmovalna le igra, ne da bi se pri tem iskalo maksimalne zmogljivosti. Tako pojmovanje je tudi za otroke normalno. Dogaja pa se, da se, bodisi zaradi sistemov tekmovalnosti, kot tudi zaradi pretiranih ambicij spremljevalcev, trenerja ali staršev, otroka sili v pravi agonizem. Ravno tako vprašljiva je zgodnja specializacija pri športu. Potrebe po dolgotrajnejšem in učinkovitejšem delovanju že odraslega športnika so privedle do tega, da vsiljujemo specifične panoge že najmlajšim. Prepričan pa sem, da zgodnja specializacija zavira raznolikost zmogljivost telesa in bo tudi omejevala dosežke odraslega športnika. V kakšnem slučaju pa lahko privede tudi do nepravilnega telesnega razvoja. Specializacija neke panoge pa je možna samo v okviru neke širše vadbe.

»Ob dejstvu, da posveča šola še vedno premajhno pozornost telesni vzgoji, kdo bi moral posvetiti večjo pozornost na te bistvene aspekte otroškega razvoja?»

»Mislim, da so najbolj primerna za to športna društva, ki bi si morala prevzeti tudi splošno vadbo telesne vzgoje. Zavedam pa se, da imamo vse pre-

malo sposobnih ljudi, ki bi lahko strokovno opravljali to nalogo. V tem vidim morda najbolj negativen aspekt naših športnih društev. Prepričan sem, da delo z otroki zahteva večjo strokovnost, kot pa treniranje še tako zahtevnih članskih ekip. Ravno zato, ker razpolagamo trenutno s trenerji, ki so v najboljšem slučaju opravili le kratkotrajen tečaj, vedno v specifični panogi, bi bila morda naloga naše krovne športne organizacije poskrbeti za določeno število profesionalnih supervizorjev, ki bi skušali opraviti te pomanjkljivosti.

»Do sedaj je bil govor samo o majmlajših. Kako pa gledaš na rekreacijo, za katero se ogreva vedno več odraslih, in starejših ljudi?»

»V zadnjih desetletjih smo doživeli popoln preokret pojmovanja športne dejavnosti pri starejših. To s čimer so se pred kratkim ukvarjali le redki "čudaki", je postalo sedaj stvar množic. Pomislimo na masovne pohode, smučanje, planinstvo, rekreacijsko telovadbo itd. K temu so botrovala predvsem zdravniške ugotovitve, da je fizična dejavnost koristna za preprečevanje srčnih bolezni in da šport omogoča človeku prijetnejšo starost z dolgotrajno fizično neodvisnostjo.

Ne smemo pa preiti v drugo skrajnost. Večkrat je namreč pristop člove-

ka do športa nekako nevrotičen, kar privede do neupoštevanja varnostnih mej, na katere nas telo opozarja. Ker prav prisotnost na raznih takih športnih prireditvah netekmovalnega značaja ni vezana na kake posebne zdravniške kontrole, se dogaja to, da se prav odrasli in starejši ljudje, ki so najbolj potrebni raznih pregledov, predno se odločijo za neko športno delovanje tega le malokdaj poslušujejo. Tudi v naši zamejski stvarnosti je rekreacija vse premalo organizirana. Pomanjkanje organizacije pa seveda pomeni tudi pomanjkanje strokovnosti in še posebno pomanjkanje zdravniške kontrole.

»Kaj bi lahko še povedal o prisotnosti zdravnika pri agonistični dejavnosti?»

»Kar se tiče zdravniške prisotnosti na športnem področju, je ta omejena le na pregledne preventivnega značaja, ki so zakonsko predpisani za večino tekmovalcev. Samo v nekaterih primerih je zdravnik prisoten na igrišču z nalogo takojšnje oskrbe nastalih poškodb. Zdi se mi, da bi morale biti naloge zdravnika na športnem področju mnogo bolj obširne. Tu mislim na športno medicinsko usmirjanje in na zdravstveno vzgojo športnikov in športnih delavcev. Športnik bi moral biti obveščen o tem, kaj se med napotkom z njegovim telesom dogaja, kakšne so njegove zmogljivosti, kakšne nevarnosti. Tudi prehrana odigra zelo vidno vlogo, tako da bi moral vsakdo biti seznanjen z osnovnimi elementi športne higijene. Mislim, da je ena primarnih nalog zdravnikov, ki se ukvarjajo s športno medicinsko problematiko prav ta, da poskrbijo za zdravstveno vzgojo trenerjev, športnih delavcev in športnikov samih. V tem smislu bi bila potrebna v okviru Združenja tudi informativna zdravniška služba na razpolago raznim športnim društvom. Koristna pa bi tudi bila zdravstvena vzgojna rubrika na športnih straneh našega dnevnika.

MAL

22. iskanje trenutkov

piše: Igor Škamperle

Žeja — voda je v teh gorah redkost

ACONCAGUA:
UPANJE IN SREČA

Preko noči nisem nič spal, preveč je bilo tesno v šotoru. Jutro pa je mrzlo in vetrovno, mlačen čaj je le slaba uteha in skupaj z Bogdanom in Slavcem se zadnji odpravimo po grebenu, proti vrhu Miradora. Že kmalu imamo zoprn zapreko, visok skalnat skok. Lotimo se ga na desni strani, ki se izkaže za težjo varianto in na pomoč mora vrv. Sam zarinem v še težje skale in le s težavo se ves prestrašen zmažem čez. Nadaljujemo pri grebenu ob močnem vetru, višje nas fantje počakajo in skupaj si nekoliko odpočijemo.

Prav nič prijetno ni potem nadaljevati, toda ko vidim, da je tudi drugim težko, da bi vsi še radi počivali, a se kljub temu premagujejo in nadaljujejo, tudi sam stisnem zobe in mi je precej lažje. Naše nujno opravilo je zdaj to, edini razlog, zaradi katerega smo prišli sem gor. Rinemo dalje v ledeno mrzlem vetru, greben postaja vse bolj strm, treba je tudi že plezati, vendar ni nikjer večjih težav. Ko se končno vzravna, se za njim prikaže vrh, ki ga kmalu dosežemo.

Vsi smo zbrani in iščemo zavetja okrog velikih skal, posejanih na vrhu in se odločimo, da bomo tu kar preспали. Tako se bomo kar najbolj privadili na višino. Koliko je vrh Miradora visok, se ne ve. Ocenjujemo pa, da je na okrog pet tisoč sedemsto ali osemsto metrov na nadmorski višini. Novico sporočimo tudi Žarku v bazo. Potem, že pozno popoldne, ugotovimo, da v nahrbtniku nimam spalne vreče. Pozabil sem jo na sedlu. Toda sedaj je že prepozno, da bi sestopil, Zlate mi ponudi puhaste hlače in upam, da bo že kako. Iščeva si primeren prostor, da bi lahko ležala, kopljeva, pa me Zlate preklinja, ker se mi prav nič ne da delati, čeprav se kar dobro počutim.

Sonce zahaja in naredi se lep večer. Veter se je umiril in na zahodu nebo žari v barvah, ki se neprestano spreminjajo, sprva bujne in svetleče, potem vse bolj nežno umirjene, dokler ne izginejo v hladni, jekleno mrzli praznini neba. Peter in Pavel, zavita v puhovki pod osrednjo vrhno skalo, pojeta, daleč naokrog se v brezmejne prostore steka pogled, tu v bližini pa ena sama, edina mogočna gora, ki nas čaka in zaradi katere smo prišli. Toda zdaj se delamo, kot da nas to se zanima. Dolgo so doline že pogreznjene v temo, ko se po vrhovih ohranjanje še poslednji utrinki svetlobe, le še drobne in medle.

Med kamenjem si poiščem toliko prostora, da za silo skričen lahko ležim, zavijam se v puhovko, noge stlačim v nahrbtnik. Kmalu je popoln mir, le veter zavija in me mrazi. Na nebu se prižgejo zvezde, na vrhu hriba smo in med razbitim skalovjem si je vsakdo našel svoj prostor. Čeprav se mi zazdi, da še skoraj vsi smrčijo, medtem ko se sam tresem od mraza, pa sem vendarle zadovoljen. Počutim se dobro in pričrnam upati, da bom

zmogel tudi na tisto, največjo goro, ki je še dobrih tisoč metrov višja.

Zjutraj se nebo na vzhodu že zgoraj obarva in zažari, vendar sem ves trd od mraza in počakam, da vziđe sonce. Najzgodnejši so medtem že pokonci, hrane in pijače nimamo več, kar se nam pozna. Utrjeni smo in počasi razmišljamo. Višina in slabo prespana noč sta nas kajpak izčrpačali. Stirje se odločimo, da bomo z vrha nadaljevali še naprej, po drugem grebenu, ne po tistem, po katerem smo se povzpeli, tako da bomo opravili celotno prečenje gore in se po drugi strani vrnili v bazo, kar je mogoče še krajša varianta. Ostali se vrnejo preko sedla.

Na sosednjem vrhu, ki je le malo nižji od Miradora, moram že plezati, mraz je in veter piha, zato se raje navežemo in varujemo. Dva spusta ob vrvi sta dovolj, da dosežemo lažji in položnejši teren, za njim pa nas pričakajo ogromna melišča. Že se veselimo naglega spusta, ko moram ob zoprnih spodrslijah in padcih ugotavljati, da so tukajšnja melišča povsem drugačna od naših, v domačih gorah. Veliki in težki kamni nikakor ne dovoljujejo, da bi dirjal navzdol. Tudi vreme je muhasto, sonce sije in je vroče, potem zapiha ledeno mrzel veter, nikakor se ne morem pravilno obleči. Zlate jo popiha naprej, Slavc in Gurka (Olenik) pa sta še zadaj, ko se z Bogdanom ob manjšem jezercu odčepava, ne da bi mogla žejo potešiti. Hudo sem utrujen in leno se v opoldanskem soncu vlačiva preko groblje in ledeniške morene proti bazi. Fantje, ki so sestopili preko sedla, so že tu in se mastijo s pasto, vendar žare tudi za nas že kuha kosilo in vsega polno imamo na voljo. Ves preostali popoldan jemo in pijemo, kot bi sestradane volkove spustili v ovčjo čredo.

Najbolj prijetno je lenariti in prav nič početi po uspešno opravljeni turi. Nobene slabe vesti nimam, saj je navsezadnje smisel dneva prav ta, da počivaš. Odpočiješ se od prestanega napora, da boš spet sposoben za novo nalogo, da spet lahko zarineš v breg. Že stoletja dolg neprekinjeni krogotok, ki nam sestavlja življenje. Toda ali res samo zato, da bomo lahko na koncu, vsak ob svoji uri dejali, da nismo živeli zastoj, da časa nismo zapravili in ga prepustili vetru?

Dnevi so jasni in sončni. Po dobro prespani noči se zjutraj po zajtrku domenimo, da pojedemo še na eno turo, krajšo, da se dokončno prepričamo, ali smo dovolj aklimatizirani za odločilni odhod v steno. Turo je predlagal Peter in sam s to odločitvijo nisem bil zadovoljen. Zdelo se mi je preveč naporno, nepotrebno izgubljanje moči po teh šodratih hribih, ali pa bi si morali vzeti vsaj še pol dneva počitka več. Toda bil sem najmlajši in tudi če bi si upal z besedo na dan, bi bilo to le tečno nerganje, ki ga ne bi nihče jemal resno. S stvarjo sem se moral sprijazniti in že po kosilu spet odidem na pot. V nahrbtnik si poleg bivakov opreme naložimo še vrečko hrane za fante, ki se že odpravljajo proti vrhu po Poljski smeri.

obvestila

ODBOJKARSKO DRUŠTVO BOR sporoča, da bo ob priliki tradicionalnih priprav organiziralo v Škofji Loki (od 21. do 31. avgusta) tudi tečaj za začetnike. Vpišejo se lahko dekleta letnika 1974 in mlajše ter fantje letnika 1970 in mlajši. Vpisovanja in informacije v BŠC, telefon 51377.

ŠD SOVODNJE

obvešča vse člane, da bo letni občni zbor v Kulturnem domu v Sovodnjah v torek, 29. t.m., ob 20.30 oziroma 21.00.

PLANINSKI ODSEK SK DEVIN organizira v soboto, 2. 8., izlet v Beljak na praznik piva in folklorne, kjer bodo delovali dobro založeni kioski z domačimi specialitetami. Cena izleta 15.500 lir. Odhod ob 6.30 iz Sessljana. Prijave tel. št. 200236 in 910327.

ŠK KRAS

obvešča vse zainteresirane, da lahko nabavijo kupone ter rezervirajo teniško igrišče v Zgoniku v tajništvo športno-kulturnega centra ob ponedeljkih od 19.30 do 20.30.

Primotor klub - poletni čas kot nalašč za izlete

Jeseni bo poteklo natančno dve leti, odkar so v zamejstvu ustanovili slovenski motoklub. Svoj uradni sedež ima Primotor klub v Ul. sv. Franciška, mladi navdušenci nad tem modernim športom pa se zbirajo vsak petek ob 20.30 v Lonjerju.

Glavni povod za ustanovitev slovenskega motokluba je bil velik uspeh, ki ga je dosegel Danilo Štoka na italijanskem državnem prvenstvu v kategoriji TT1 (sedanja F1), ki je takrat tekmoval za italijansko društvo. Skupina prijateljev, ki jih je združevala ljubezen do mogočnih motornih koles, je ob tem odličnem podvigu novembra '84 ustanovila odbor novega društva. In kaj kmalu so novoustanovljeni klub sprejeli v motociklistično zvezo Italije.

Delovanje društva je bilo v vsem tem času dokaj pestro. Danilo Štoka in Enzo Chiapello sta se udeležila tekmovalja za italijansko prvenstvo F1,

petnajst članov Primotor kluba je tudi letos sodelovalo na znanem srečanju motociklistov »Elefantentreffen« v Salzburgu. Februarja je klub pripravil svoj stand na Motor showu v Trstu, ki je žel veliko pohvale tudi s strani predsednika italijanske zveze Zerbija. 22. junija pa je klub organiziral minikros, ki se je odvijal na primernem prostoru med Dolino in Krmenko.

To tekmovalno srečanje za mlajše motoriste je zelo dobro uspelo, zato nameravajo pri Primotor klubu še organizirati podobne dirke, kot nam je povedal tajnik kluba Diego Kolarč.

»Eden izmed ciljev ob ustanovitvi našega društva je bil predvsem ta, da bi naš klub združeval slovenske mlade fante in dekleta, ki jih vožnja z motornimi kolesi vedno bolj privlačuje. Zdi se, da je bil ta cilj dosežen, saj beležimo letos, kar 120 članov.«

Tako se pri Primotor klubu zbirajo tisti mladi, ki nimajo sicer večjih interesov za druge športe, mičejo pa jih užitek, ki ga daje hitrost in morda tudi kanček rizika, ki je v takem športu vedno prisoten.

»Gotovo je lahko motociklizem nevaren šport,« je povedal Kolarč, »a to predvsem takrat ko motociklist vozi nepremišljeno, cilj našega kluba pa je tudi ta, da vzgaja mlajše za izvežbano in vestno vožnjo, na drugi strani pa jim nudi možnost, da se lahko udeležujejo na agonističnem področju.« Dva mlajša člana Primotor kluba Edmund Hlabjan in Roberta Perotti, sta si letos pridobila dirkalno dovoljenje, s katerim se bosta udeležila tekmovalnj. Za tiste, ki tako rekoč radi »tečejo«, organizira društvo več daljših ali krajših izletov. Še posebno obiskujejo dirkališče Grobnik pri Reki. Poleg tega dobijo mladi pri Primotor klubu

še zanimive napotke za vožnjo na hitri progi, ki jih nudi izkušeni Danilo Štoka. Bivši italijanski prvak pa je na razpolago tistim, ki pokažejo večjo zagnanost in talent za dirkanje, tudi svoj dirkalni motor, s katerim si je pridobil državni naslov.

Jeseni bo klub pripravil tekmovalnje, ki bo razčlenjeno v tri kategorije: do 600 ccm, več kot 600 ccm in še open za dirkalne motorje. Mladi centavri se bodo tako lahko razživel in morda se bo še kdo navdušil, da bi se prej ali slej preizkusil na bolj zahtevnejših tekmovaljih. Tako vsaj upajo pri Primotor klubu, kjer se že nekaj časa govori o tem, da bi sestavili lastno tekmovalno skupino. To pa seveda terja ne le perspektivnih dirkačev, ampak tudi prizadevnost, da si klub pridobi še kaj gmotne podpore. (BC)

Naročnina: mesečna 12.000 lir - celoletna 140.000 lir; v SFRJ številka 70 - din, naročnina za zasebne mesečno 350 - din, letno 3.500 -; za organizacije in podjetja mesečno 500 -; letno nedeljski 1.200 - din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 50.000 lir. Finančni in legalni oglaš 3.350 lir za mm višine v širini enega stolpca. Mali oglaš 650 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tix 460270 EST I., iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

26. julija 1986

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije) - Tix 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CEDAD - Stretto De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

FIEG

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Tiskovna konferenca Anne Marie Panada v Rimu Rešilna čolna sta z Berlucchija lahko vrgla v morje le brodolomca

RIM — Rešilna čolna nista zaradi morja padla z (18-metrse) jadrnice Berlucchi; nameščena sta bila v manjšem pokritem prostoru pri krmlu in ju je samo človek lahko vrgel v morje. Prepričana sem, da sta Beppe in Roberto na njih. Oba čolna sta tako zgrajena, da se ne potopita. Prav gotov sta nekje, morda celo mrtva na teh čolnih. Samo kadar ju bodo našli, se bomo vdali v usodo.

Tako je na tiskovni konferenci včeraj v Rimu govorila Anna Maria Panada, žena Beppe Panade, skipperja na Berlucchiju. Z njo je bila tudi Alda Kramar, Robertova mama. Po izjavah Panadove žene sta se jadrca zavedala, da na jadrnici nekaj ni v redu, in sta se zato usmerila proti Azzorskim otokom. Ugotoviti sta morala, da je popustil eden izmed 15 vijakov, s katerimi je bila osemtonska kobilica pritrjena na lupino, tisti, ki so ga še pred odhodom utrdili s

silikonom. Pod močjo vetra je morda popustil, s tem pa povzročil verižno reakcijo pri vseh ostalih, ki so popustili kot šivi pod pritiskom. Tako je Berlucchi na vsem lepem izgubil kobilico, se nagnil in zlomil jambor.

Takrat ni bilo slabo vreme. Jadrnico je gnal spinnaker, veliko pisano jadro na pramcu ladje, ki ga uporabljajo pri slabih ali kvečjemu pri zmernih vetrovih. Anna Maria je govorila strokovno, ker pozna mornariške veščine. S svojim možem in hčerko je svojčas preživela 25 dni na Atlantiku. Žena je izključila, da bi ladja trčila ob kakšen hlood ali veliko ribo, ker je bila škoda na ladijskem trupu zanemarljiva.

Za sedaj beseda ni tekla o odgovornostih. Poglavitna skrb je najti brodolomca.

Rop za dve milijardi v neki banki v Rimu

RIM — Štirje roparji so včeraj vdrli v trezor Bance Nazionale dell'Agricoltura in odnesli dve milijardi lir. Banko so zapustili peš. Policija jih išče že ves dan, toda za njimi ni ne duha ne sluha.

Po njeni sodbi je roparjem pomagal nekdo, ki banko pozna ali pa je v njej zaposlen. Drugače si ni mogoče razložiti, kako so roparji prišli do trezorja in zakaj ni deloval alarmni sistem.

Banditi so s ponarejenimi ključi odprli stranski vhod v banko in skozi njega vstopili z razkritimi obrazi. Znotraj so si zakrili obraz in spet s

ponarejenimi ključi prišli do trezorjevega predverja, kjer so z udarcem z revolverjem ročajem onesvetili gluhonemega paznika, ga zvezali in mu z obližem prekrili usta.

V trezorju so presenetili pri šestju denarja šest uslužbencev; ukazali so jim, naj dvignejo roke in se postavijo k zidu. Eden izmed roparjev je nato odprl dve vreči, kakršne v rimski občini uporabljajo za smeti, potem pa so vsi roparji skupaj, brez vsakršne hitrice in mirno vanje metali svežnje bankovcev.

Policiji v Ulstru uspelo preprečiti atentat IRA

LONDON — Policija v Ulstru je onesposobila peklenjski stroj z več kot 50 kg razstreliva, ki je bil v nekem kombiju, ustavljenem pred policijskim komisariatom v kraju Dungannon, v bližini katoliškega mesta Londonderry.

Kot je kasneje povedala tajna služba, je oboroženi predstavnik irske teroristične organizacije IRA neko družino prisilil, da jima je kot talca izročila človeka, ki je tovornjak-bombo pripeljal pred policijski komisariat. Kakor hitro je mogel, je ta človek o nevarnosti, ki je pretila tej četrti, obvestil policijo, da je z ogroženega kraja evakuirala kakšnih 200 družin. Posebna inženirska enota je nato odstranila mehanizem, ki bi povzročil eksplozijo. Aktivist IRA, pripadnik tajnega republikanskega gibanja, je izginil in talcu ni storil hudega.

Kot je povedala policija, bi morebitna eksplozija povzročila veliko človeških žrtev in gmotno škodo.

»Doživeti Benetke pod milim nebom!«

BENETKE — »Nimamo namena načrtno izgnati mladih turistov iz mesta: hočemo samo ohraniti njegov ugled,« je župan Nereo Laroni komentiral občinski sklep o prepovedi uporabe spalnih vreč in prirejanja piknikov v tem mestu v laguni.

Odbornik Greco se je ogrel za dopolnilne izbire, kajti dijaški dom v Giudecci je vedno zaseden. Po besedah odbornika, ki je odgovoren za izvajanje županove odredbe, se ne »votujejo s turisti, ki spijo v spalnih vrečah pred železniško postajo in na Trgu sv. Marka, ampak seznanjajo mlade turiste z vsebino odredbe«. Čez

teden dni bodo skupno s policijo opravili obračun...

»Akcijska proti spalnim vrečam je razočarala vse tiste, ki so pričakovali spopad s policijo. Le-ta je bila skrajno prizanesljiva. Prve dni ni prisodila nobene globe, ki lahko znaša tudi 200.000 lir, ampak je samo opozarjala na županovo odredbo. Policaji so svoj delokrog omejili predvsem na železniško postajo in Trg sv. Marka, priljubljena kraja za spanje pod milim beneškim nebom; pokazali so jim samo županovo odredbo, ki med drugim vsebuje tudi prepoved kretanja z golimi prsi ali v bikiniju.

Proletarska demokracija je solidarna z mladimi. »Mi, mladi Turki, smo s tistimi, ki hočejo Benetke videti in doživeti pod zvezdami,« so zapisali na svojem plakatu. Na čelu skupine simpatizerjev je bil deželni svetovalec Alberto Tomiolo. »Upor«, ki so ga popestrili z glasbo in po tleh razgrnjenimi spalnimi vrečami, je trajal vso noč. Na železniškem stopnišču je kakšnih 150 »upornikov« opazovalo policijo, policija pa njih... Vmes je bilo kdaj pa kdaj slišati ploskanje in kakšen žvižg. Pravega spopada, tistega, ki so ga nekatere pričakovali, ni bilo.

Kraljeve glave niso zatajile pri izbiri klobukov in oblek

Nikar ne recite, da ste bili med tistimi, ki vas poroka v angleški kraljevi družini ni zanimala in da je niste gledali po televiziji. Nihče med nami ni monarhist in še sanja se mu ne, da bi se lahko časi kraljevine pri nas še povrnili; a gledati tako od daleč, kako si privoščijo pravljicne poroke kralji in njihovi potomci v državah, kjer je monarhija še močno zasidrana v življenju in navadah tamkajšnjega prebivalstva, je le zanimivo in zabavno.

Ženske smo seveda to poroko med princem Andrejem in Farah Ferguson gledale še posebno radovedne, da bi videle, kako bosta oblečena ženin in nevesta in kako bodo oblečeni številni visoki gostje, od kraljice Elizabete,

njene matere in vseh princez in knežinj dalje.

Lahko rečemo, da je bilo kaj videti in tudi kaj komentirati. Živimo v svetu jeansov, mode brez pravil in brez pridržkov in zadržkov, mode, ki dopušča vse, ki je sprejemljiva za vse. In v svetu vse te svobode in raznolikosti sta dva trenutka, ki nas vedno nekoliko šokirata: prikazovanje modnih revij visoke italijanske in francoske, sedaj pa tudi angleške in japonske mode, in pa takšni dogodki, kot so razne svečane ceremonije v sklopu kraljevskih družin, predvsem angleške.

Tu je moda svet zase. Človek je ne more opredeliti niti kot staromodno, še manj pa kot modo sedanjega časa.

Saj ste si ogledale na ekranu vse kronane in nekronane ženske glave na tej poroki? Kaj vam je padlo najprej v oči? Meni, in prav gotovo tudi vam, klobuki, si so jih imele visoke gostje. Takšni so bili, da se človek še danes sprašuje, kdo si vse te ekstravagantne forme zamisli in kakšen pogum imajo pravzaprav vse te kraljice in princeze, da si jih dajo na glavo.

In tu ni razlike med kraljico, njenim sorodstvom in uglednejšimi gostjami. Vse so kar tekmovala v prikazovanju pokrival, ob gledanju katerih je prijemal človeka bolj smeh kot pa občudovanje in spoštovanje.

Tudi obleke, ki so jih imele udeležence na tej poroki, so se držale pravila ekstravagantnosti, kot že klobuki in druga pokrivala. Od kraljice - matere, pa vse do mladih princez in plemkinj, je vse kar šumelo v živopisani svili, volanih in naborkih raznih plisejih in kompliciranih krojih. Le glede barv so se verjetno že pred poroko kaj skupno pomenile, ali se vsaj pozanimale, kakšna bo prevladujoča barva. In tako ni bilo, vsaj na tem področju, kakšnih pretresov, kakšne disonance.

Kako je čuden naš svet: kot bi nas postavljali v tri, strogo ločene kategorije: v kategorijo navadnih smrtnic in smrtnikov, ki se lahko oblačijo, tako kot jim je volja; v tiste bogate izbranke, ki so lahko privoščijo modele visoke mode, in pa svet kraljev, kraljic in princez, ki vztrajajo pri svojem, pa naj reče javnost, kar hoče. Njihov položaj je v državah, kjer še vladajo, tako trden, da se lahko na slabe in negativne kritike tudi poživljajo. In če ne bi bilo tako, o čem bi mi sedaj pisali, nad čem bi se čudili, ali razburjali?...

(N. L.)

»V ZDA dvakrat plačujemo študij«

NEW YORK — Ameriški dijaki niso dovolj pripravljeni na univerzitetni študij. To je ugotovila komisija za izobraževanje. Ugotovitev o pomanjkljivem znanju je prišla na dan ob zahtevi, da bi zanje prirejali dopolnilne tečaje in jim tako omogočili dokončanje študija.

Amerikanci ne bi bili to, kar so, če vsega tega ne bi gledali skozi denar. »Država vedno bolj pogosto izobraževanje plačujejo dvakrat,« so ugotovili člani komisije. »Prvič v srednji šoli, drugič pa v spopolnjenalnih natečajih, ko se vpisejo na univerzo.«

Zaročenca v ogenj zaradi majhne dote

KAIRO — Mladi zaročenec se je polil z nafto, se prižgal in ves v ognju objel zaročenko. Oba so zaradi hudih opeklin odpeljali v bolnišnico.

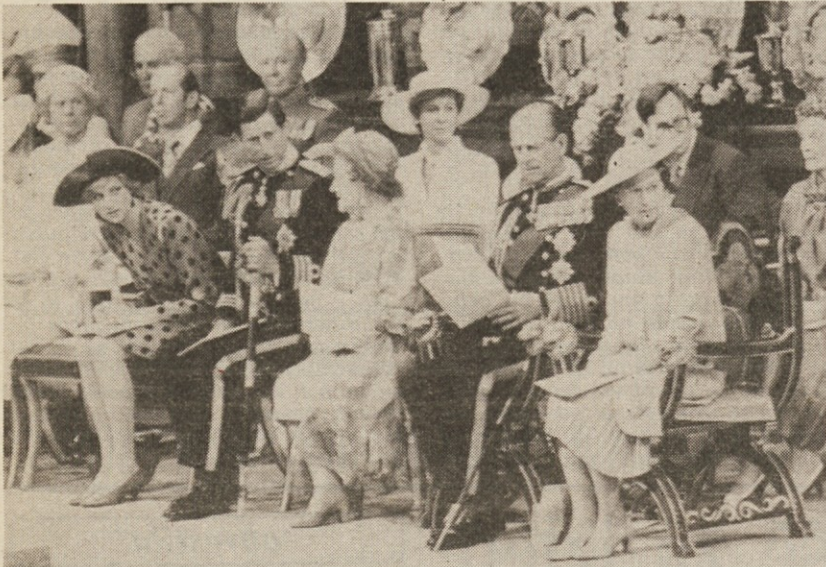
Štiriindvajsetletni Atef Mahmoud je sklenil napraviti samomor in s seboj v smrt povleči še svojo lepo izvoljenko 22-letno Hanao Abdel Hamid, ker je nevestina mati hotela razdreti pred petimi leti sklenjeno zaroko. Nečloveška ženska je namreč svojo hčer hotela izročiti bogatejšemu zetu. Ko je Mahmoud izvedel za to odločitev, je kupil pet litrov nafte... On ima opečnih 40 odstotkov kože, ona pa 90.

Zahteva svojcev umrlih fantov Človeško dostojanstvo pritiče tudi vojakom

RIM — Vojakov ne smemo prezreti, kajti tudi oni imajo svoje pravice in svoje človeško dostojanstvo; v času miru ne bi smelo toliko fantov izgubiti življenje med služenjem vojaškega roka. To sta dve bistveni zahtevi peticije, ki jo je predstavilo predsedniku republike Cossigi Združenje staršev umrlih vpoklicanih vojakov.

S peticijo so predstavili tudi predloge za izboljšanje razmer v vojašnicah, kar se navezuje na tragične vesti, ki v zadnjih časih prihajajo iz vojaških vrst. V novi zakon o naboru naj bi vključili prost dostop članov parlamenta v vojašnice in vojaške bolnice in zagotovili pravico do odškodnine in primeru smrti ali pohabljenosti vojaka med služenjem vojaškega roka. Ustanovili naj bi sodišče vojaka, ki bi se lahko izven toge hierarhije poglabilo v vzroke in razmere, ki povzročajo toliko smrti, nesreč in samomorov. Sodišče ima pred seboj že tri neraziskane primere: Gianni Conti je utonil v bazenu vojnega letališča v Vicenzi; Ercole Miotti je preminul kadet iz šole v Cesanu; Giovanni Bonaccorso je umrl v vojaški bolnici v Rimu.

Ker hočejo opozoriti javno mnenje in politične sile na stiske približno 300 tisočev mladih državljanov na leto, naj bi uvedli "državni dan vojaka". Združenje podčrta, da mora imeti vojak zagotovljene primerne življenjske razmere, pravico do osebnega mnenja, posebno kar se tiče političnih prepričanj, pravico do zasebnega življenja in pravico do zdravlja in spoštovanja človekovega dostojanstva, ki morata biti neodvisna od činov. Poleg tega bi — po predlogu združenja — lahko vsak vojak zahteval nadzorstvo krajevnih in državnih oblasti in imel možnost sestajanja in zastopanja znotraj teles, ki jih predvideva zakon o vojaški disciplini.

Detajl s poročne ceremonije: tri kraljevske generacije — tri različna pokrivala

Kmečka vojna

Riše:
Ž. LORDANIČ

20.

